

Kontrollutvalget i Vestre Toten kommune

Sekretariatet

Raufoss, 22. mai 2025.

J.nr./referanse: 09-25/VT/ks

KONTROLLUTVALGET I VESTRE TOTEN KOMMUNE

Faste medlemmer:

Leif Petter Hansen (H), leder

Wenche Aamodt Furuseth (V), nestleder

Kjell Borglund (Ap)

Silje Sandsengen (Ap)

Odd-Harry Haugen (Frp)

Kopi til:

Ordfører, kommunedirektør og

Innlandet Revisjon IKS

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Det innkalles herved til møte i kontrollutvalget i Vestre Toten kommune:

Dato: Mandag 2. juni 2025

Tid: Kl. 0830

Sted: Møterom Smia, rådhuset

Vedlagt følger saksliste og saksdokumenter.

Forfall meldes til undertegnede på e-post kjetil@kontrollutvalget.no eller telefon/SMS til 99577903.

Deltakelse fra andre i møtet:

- **Kl. 0900 – ca. 0950 (sak 36 - Sluttrapport storkjøkken og vaskeri):**
Deltakelse: Kommunedirektør Bjørn Fauchald og prosjektleder Ole Anders Hoff.
- **Kl. 1000 – ca. 1130 (sak 37: Grunnskolen i Vestre Toten):**
Deltakelse: Kommunedirektør Bjørn Fauchald og grunnskolesjef Hanne Hjelmeland Ørnehaug.
- **Kl. 1300 (sak 39: Foranalyse økonomistyring):**
Deltakelse: Innlandet Revisjon IKS ved oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Kristian Lein.

Med hilsen

For leder i kontrollutvalget

Kjetil Solbrækken

utvalgssekretær

Adresse:

Kontrollutvalgstjenester AS v/Kjetil Solbrækken

Parkvegen 9, 2819 Gjøvik

Tel. 995 77 903, e-post: kjetil@kontrollutvalget.no

KONTROLLUTVALGET I VESTRE TOTEN KOMMUNE

SAKSLISTE

FOR MØTE I RÅDHUSET

Mandag 2. juni 2025

SAK NR. 35/2025	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 28.04.2025
SAK NR. 36/2025	SLUTTRAPPORT FOR NYBYGG AV STORKJØKKEN OG VASKERI – VURDERING AV IGANGSETTING AV UNDERSØKELSE
SAK NR. 37/2025	PRESENTASJON AV GRUNNSKOLEN I VESTRE TOTEN
SAK NR. 38/2024	STATUSRAPPORT 1. TERTIAL 2024 FRA INNLANDET REVISJON IKS
SAK NR. 39/2025	FORANALYSE: ØKONOMISTYRING I VESTRE TOTEN KOMMUNE
SAK NR. 40/2025	PROTOKOLL FRA KOMMUNESTYRETS MØTE 27.03.2025
SAK NR. 41/2025	PROTOKOLL FRA KOMMUNESTYRETS MØTE 24.04.2025
SAK NR. 42/2025	PROTOKOLL FRA KOMMUNESTYRETS MØTE 22.05.2025
SAK NR. 43/2025	REFERATSAKER
SAK NR. 43/2025	ÅPEN POST

Raufoss, 22. mai 2025.

For utvalgsleder

Kjetil Solbrækken
sekretær

SAK NR. 35/2025

Vestre Toten kommune

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 28.04.2025

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	02.06.2025	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Møteprotokoll fra møte 28.04.2025

Vedlagt:

Ja

FORSLAG TIL VEDTAK:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 28.04.2025 godkjennes.

SAKSOPPLYSNINGER:

Møteprotokollen fra forrige møte legges herved frem til formell godkjenning.

MØTEPROTOKOLL

KONTROLLUTVALGET I VESTRE TOTEN KOMMUNE

Mandag 28. april 2025 holdt kontrollutvalget møte i rådhuset fra kl. 0900 – 1540.

Som medlemmer møtte:

Leif Petter Hansen (H), leder
Wenche Aamodt Furuseth (V), nestleder
Odd-Harry Haugen (Frp)
Kjell Borglund (Ap)
Silje Sandsengen (Ap)

Følgende medlem hadde meldt forfall:

Ingen

Ellers møtte:

Fra kommuneadministrasjonen: Kommunedirektør Bjørn Fauchald (sakene 29 - 33), ass. kommunedirektør Odd Arnvid Bollingmo (sakene 29 - 31) og regnskapssjef Jan Ove Rustestuen (sakene 29 - 31).

Innlandet Revisjon IKS: Oppdragsansvarlig revisor Ingebjørg Dybdal (sakene 28 – 31).

Sekretær: Kjetil Solbrækken.

Møteprotokollen er sendt til:

Kommunestyret, ordfører, varaordfører, kommunedirektør, kontrollutvalgets medlemmer og varamedlemmer, Innlandet Revisjon IKS og Oppland Arbeiderblad.

**Utvalgsmøtet ble satt kl. 0900 med leder Leif Petter Hansen som møteleder.
Innkalling og saksliste ble enstemmig godkjent.**

Til behandling:

SAK NR. 27/2025

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 24.03.2025

Fra behandlingen:

Under behandlingen av saken ble det orientert om oppfølging av kontrollutvalgets vedtak i sak 26/2025 (sak: Henvendelse til kontrollutvalget vedr. legetjenesten). Det ble særskilt orientert om dialog og avtale mellom medlemmene i etterkant av møtet om å avvente med å invitere avsender av henvendelsen (jf. vedtakets pkt. 3) og avvente med å sette opp et ekstra møte (jf. vedtakets pkt. 5).

Sekretariatets forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak, enstemmig:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 24.03.2025 godkjennes.

**RUTINER FOR ANVISNING OG ATTESTASJON –
OPPFØLGING AV FORENKLET
ETTERLEVELSESKONTROLL 2024**Fra behandlingen:

Sekretariatets forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak, enstemmig:

Kommunens rutiner for mottak, attestasjon og anvisning av innkjøpsfakturaer tas til orientering.

**ÅRSREGNSKAP OG ÅRSBERETNING 2024 FOR
TOTENBADET VESTRE TOTEN KF -
KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE**Fra behandlingen:

Under første del av saken orienterte Innlandet Revisjon IKS om hovedtrekkene i årsregnskapet, gjennomført revisjonsarbeid og revisjonsberetningen for 2024. Fra Innlandet Revisjon IKS deltok oppdragsansvarlig revisor Ingebjørg Dybdal.

Under andre del av saken svarte kommunedirektør Bjørn Fauchald og ass. kommunedirektør Odd Arnvid Bollingmo på spørsmål fra kontrollutvalget om foretakets årsregnskap og drift.

Vedtak, enstemmig:**KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE TIL ÅRSREGNSKAP
OG ÅRSBERETNING 2024 FOR TOTENBADET VESTRE
TOTEN KF****Innledning:**

Kontrollutvalgets oppgave er å uttale seg om foretakets årsregnskap og årsberetning, jf. kommunelovens § 14-3.

Kontrollutvalget har behandlet foretakets årsregnskap for 2024. Sammen med årsregnskapet forelå revisors beretning og styrets årsberetning.

Kontrollutvalget har basert sin uttalelse på en gjennomgang av de ovennevnte dokumentene og orienteringer fra kommunens/foretakets revisor og kommunedirektøren.

Revisors beretning:

Kontrollutvalget har merket seg at revisjonsberetningen har en positiv totalkonklusjon, dvs. at revisor mener kommunens årsregnskap for 2024 er avlagt uten vesentlig feil og at lovmessige krav er oppfylt.

Styrets årsberetning:

Kontrollutvalget har vurdert om de formelle kravene til årsberetningen er fulgt, jf. kommunelovens § 14-7. Kontrollutvalget har ingen kommentarer til de lovpålagte redegjørelsene.

Årsregnskapet:

Kontrollutvalget har følgende kommentarer til økonomi/regnskap:

a) Økonomi:

- ***Negativt driftsresultat***

Foretakets regnskap for 2024 viser et negativt netto driftsresultat (merforbruk) på 2 173 435 kroner.

Kontrollutvalget har følgende kommentarer til driftsresultatet:

- Foretakets driftsresultat er sterkt påvirket av etablert praksis med årlig overføring av evt. overskudd i foretaket til Vestre Toten kommune. I 2024 er det overført kr. 2 129 645. Dette er utgiftsført i Totenbadets regnskap og bidrar til å gi et misvisende bilde av resultatet av driften i foretaket. Foretaket oppfordres til å finne en måte å presentere driftsresultatet på i sin årsrapport, slik at man kan få et realistisk bilde av driften som er sammenlignbart over år.
- Bortfall av skolesvømmingen i 2024 utgjorde et inntektsbortfall på 1,5 millioner kroner i 2024.
- Det er viktig å merke seg at regnskapet til Totenbadet ikke inkluderer kostnader knyttet til bygningsmassen. Dette ansvaret tilligger Vestre Toten kommune gjennom en egen avtale mellom driverselskapet (Totenbadet) og kommunen.

- ***Null i disposisjonsfond***

Foretaket har pr. 31.12.2024 null i disposisjonsfond.

Disposisjonsfondet er foretakets buffer. Uten disposisjonsfond, eller andre reserver er foretaket i en sårbar situasjon.

b) Andre forhold:

- ***Vedlikehold av anlegget***

Totenbadet er 30 år og mange av de tekniske anleggene trenger vedlikehold. Tilstandsrapporten som ble utarbeidet i 2023 viser at kostnader til vedlikehold de neste 20 årene er estimert til ca. 20 millioner, dvs. ca. 1 million i året.

I 2024 er det brukt kr. 2,8 millioner på ulike vedlikeholdstiltak.

Skrevet inn etter møtet og utsending av protokoll: I hht. avtale mellom Totenbadet og Vestre Toten kommune er utgiftene belastet kommunens regnskap, ikke Totenbadets regnskap. (sjekk dette nærmere i 2025 !!! -ikke helt riktig??)

- ***Stabilt antall besøk og antall medlemmer***

Anlegget hadde i 2024 totalt 145 000 besøkende. Dette er noe lavere enn i 2023 (2023: 160 000 besøkende). I 2023 var det skolesvømming (utgjorde 16 000 besøk), mens det i 2024 ikke var noe skolesvømming. Skolesvømmingen gjenopptas i 2025.

Antall medlemmer pr. 31.12.2024 er 2650. Dette er samme

antall medlemmer som i 2023.

Oppfølging av påpekninger fra revisor:

Det foreligger ingen påpekninger fra revisor til oppfølging.

Oppfølging av vedtak i kommunestyret om regnskapsrevisjoner:

Det foreligger ingen vedtak i kommunestyret om regnskapsrevisjoner som ikke er fulgt opp.

Kontrollutvalgets konklusjon:

Kontrollutvalget anbefaler at kommunestyret godkjenner foretakets årsregnskap og årsberetning for 2024.

SAK NR. 30/2025

ÅRSREGNSKAP OG ÅRSBERETNING 2024 FOR VESTRE TOTEN KOMMUNE - KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE

Fra behandlingen:

Under første del av saken orienterte Innlandet Revisjon IKS om årsregnskapet, oppsummerte revisjonsarbeidet og presenterte revisjonsberetningen for 2024.

Det ble i tillegg orientert om oppfølgingen av nummert brev nr. 1/2024 fra Innlandet Revisjon IKS vedr. mangelfulle rutiner og internkontroll knyttet til etterlevelse av regelverket for kapitalvarer i merverdiavgiftslovgivningen.

Fra Innlandet Revisjon IKS deltok oppdragsansvarlig revisor Ingebjørg Dybdal.

Under andre del av saken presenterte kommunedirektør Bjørn Fauchald og ass. kommunedirektør Odd Arnvid Bollingmo hovedtrekkene i kommunens årsregnskap og årsberetning for 2024 og svarte på spørsmål.

Vedtak, enstemmig:

KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE TIL VESTRE TOTEN KOMMUNES ÅRSREGNSKAP OG ÅRSBERETNING FOR 2024

Kontrollutvalgets oppgave er å uttale seg om kommunes årsregnskap og årsberetning før formannskapet innstiller til vedtak, jf. kommunelovens § 14-3.

Kontrollutvalget har behandlet kommunens årsregnskap og årsberetning for 2024. Sammen med årsregnskapet forelå revisjonsberetningen og lovpålagt årsberetning, jf. kommuneloven § 14-7.

Kontrollutvalget har basert sin uttalelse på en gjennomgang av de ovennevnte dokumentene og orienteringer fra kommunens revisor/Innlandet Revisjon IKS ved oppdragsansvarlig revisor og kommuneadministrasjonen ved kommunedirektør, assisterende kommunedirektør og regnskapssjef.

Revisors beretning:

Kontrollutvalget har merket seg at revisjonsberetningen også i år er avlagt med et forbehold. Dette er beskrevet slik i revisjonsberetningen:

Kommunen har i 2024 skrevet opp verdien av aksjene i Raufoss Industripark Holding AS med 6,5 millioner kroner. Hele verdiendringen er inntektsført i driftsregnskapet og kommunens merforbruk i 2024 ville blitt tilsvarende høyere uten denne inntektsføringen. Vi mener aksjene ikke tilfredsstiller vilkårene for å vurderes som markedsbaserte finansielle omløpsmidler.

Kommunens årsregnskap er avlagt med et negativt netto driftsresultat på 27,1 millioner kroner. Korrigert for forholdet som er påpekt av revisor ville årsregnskapet blitt avlagt med et negativt netto driftsresultat på 33,6 millioner kroner. Udekket underskudd ville ha økt fra ca. 31,3 millioner til 37,8 millioner.

Kontrollutvalget forventer at revisors påpekning blir fulgt opp.

Årsberetningen:

Alle områdene som det stilles krav om at det skal redegjøres for er omtalt i den fremlagte årsberetningen, jf. kommunelovens § 14-7. Kontrollutvalget har ingen kommentarer til de lovpålagte redegjørelsene.

Årsregnskapet:

Kontrollutvalget har følgende kommentarer til økonomi/regnskap:

a) Økonomisk situasjon og finansielle måltall:

Kommunen har vedtatt finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi, jf. kommunelovens § 14-2. Ett av de tre økonomiske måltallene som kommunestyret har vedtatt er oppfylt:

	<i>Vedtatt måltall 2024</i>	<i>Anbefalt nivå (sentrale myndigheter)</i>	<i>Resultat 2024</i>	
<i>Netto driftsresultat</i> <i>(i % av brutto driftsinntekter)</i>	<i>Min. 0 %</i>	<i>Min. 1,75 %</i>	<i>-1,9 %</i>	
<i>Disposisjonsfond</i> <i>(i % av brutto driftsinntekter)</i>	<i>Min. -2,0 %</i>	<i>Min. 5-10 %</i>	<i>0 (-4,7 %)</i>	
<i>Netto lånegjeld</i> <i>(i % av brutto driftsinntekter)</i>	<i>Maks. 133 %</i>	<i>Maks. 80%</i>	<i>123 %</i>	

Kontrollutvalgets oppsummering:

Kommunens økonomiske situasjon er ytterligere svekket i 2024. Kommunen har pr. 31.12.2024 et uinndekket

merforbruk/«underskudd» på 65,8 millioner kroner (økt med 34,5 millioner i 2024). Dette, kombinert med null disposisjonsfond, høy lånegjeld og svak likviditet, befinner kommunen seg i en alvorlig økonomisk situasjon. Kommunen ble i 2025 meldt inn i Robek.

Kontrollutvalget har følgende kommentarer til måltallene:

- ***Disposisjonsfond***

Disposisjonsfondet er kommunens buffer for å forhindre at uforutsette hendelser skal få umiddelbar effekt på tjenestetilbudet. Disposisjonsfondet pr. 31.12.2024 er null. Dette gjør kommunen svært sårbar.

- ***Netto lånegjeld***

Kommunens netto lånegjeld (langsiktig gjeld ekskl. pensjonsforpliktelser, ubrukte lånemidler og utlån) utgjør 123% av sum driftsinntekter. Dette er på nivå med kommunens måltall/budsjett for 2024, men langt over anbefalingen fra sentrale myndigheter om at netto lånegjeld ikke bør utgjøre mer enn 80% av brutto driftsinntekter. Gjennomsnitt for kostragruppen (kostragruppe 7) for 2024 er 100,4 %. Høyere lånegjeld betyr økt rente- og avdragsbelastning i driftsregnskapet, dvs. redusert handlefrihet. Utviklingen i lånegjelden er et forhold som krever oppmerksomhet.

b) Andre forhold:

- ***Tjenesteområdene: Fortsatt ubalanse, men vesentlig bedring***

Den ordinære driften (tjenesteområdene) viser samlet et negativt avvik på ca. 12 millioner sammenlignet med regulert budsjett i 2024. Dette er en vesentlig bedring fra fjoråret da avviket var 59 millioner kroner. Dette indikerer at det generelt er god budsjettdisiplin innenfor den styrbare delen av driften.

- ***Likviditet: Svært anstrengt likviditetssituasjon***

Kommunens likviditetsbeholdning er svekket gjennom 2024 og kommunen er nå avhengig av kassekreditt for å kunne betale sine løpende forpliktelser.

Det gjøres oppmerksom på at kommunens beholdning av ubrukte lånemidler pr. 31.12.2024 er ca. 83,1 millioner kroner. Dette er penger som inngår i likviditetsbeholdningen. En vesentlig reduksjon av ubrukte lånemidler kan føre til en kritisk situasjon dersom likviditeten ikke styrkes.

Kommunen har pr. 31.12.2024 en ramme på 250 millioner i kassekreditt.

- ***Pensjon: Utsatt kostnadsføring av pensjon (premieavvik)***

Kontrollutvalget ønsker å gjøre særskilt oppmerksom på at kommunen har valgt å skyve pensjonskostnader foran seg, slik lovverket gir anledning til, og slik svært mange kommuner gjør. Den utsatte kostnadsføringen (omtalt som premieavvik i balansen) utgjør pr. 31.12.2024 ca. 114,3 millioner.

Premieavviket vil belaste fremtidige driftsbudsjetter. Kommunen har ikke reserver (disposisjonsfond) til å dekke premieavviket.

- ***Finansforvaltning: Behov for vurdering av risikoeksponeringen***

Kommunens økonomi- og finansreglement sier at kommunen skal ha et bufferfond som sikkerhet for svikt i forhold til budsjettert avkastning. Pr. 31.12.2024 er det avsatt/øremerket kr. 0 til bufferfond finans. Dette er langt under beregnet behov på 32,4 millioner (jf. utført «stresstest»).

Kommunedirektøren skriver i finansrapporten for 2024 at:

Kommunen har ikke evne til å bære det potensielle kortsiktige tapet da det ikke er fond i henhold til finansreglementet som gjør at kommunen kan ha en slik risikoeksponering. Det må bygges opp tilstrekkelig frie driftsfond gjennom positive driftsresultat hvis ikke må risikoeksponeringen endres.

Kontrollutvalget er orientert om at kommunens finansreglement er under revidering og at dette vil bli lagt frem til politisk behandling i løpet av første halvår 2025.

- ***Sykefravær: Fortsatt høyt sykefravær – 9 %***

Det totale sykefraværet for 2024 var på 9 %, en nedgang fra fjoråret da fraværet var på 10,1 %. Kontrollutvalget er bekymret for det vedvarende høye sykefraværet i kommunen og hva det kan bety for tjenesteytingen. For nærmere omtale av sykefraværet vises til årsrapporten side 18-19. Kommunens langsiktige målsetting er maks 7,5 % fravær.

Oppfølging av påpekninger fra revisor:

Følgende påpekninger fra revisor ligger til oppfølging:

- Forbehold i revisjonsberetningen: Saken gjelder ***bokføring av verdien av aksjene i Raufoss Industripark Holding AS.***
- Nummerert brev nr. 1/2024: Saken gjelder rutiner og internkontroll for å sikre ***etterlevelse av regelverket for kapitalvarer i merverdiavgiftslovgivningen.*** Kontrollutvalget er orientert om at saken er til oppfølging administrativt og at det forventes en avklaring av saken i løpet av 2025.

Oppfølging av vedtak i kommunestyret om regnskapsrevisjoner:

Det foreligger ingen vedtak i kommunestyret om regnskapsrevisjoner som ikke er fulgt opp.

Kontrollutvalgets konklusjon:

Kontrollutvalget anbefaler at kommunestyret godkjenner kommunens årsregnskap og årsberetning for 2024.

SAK NR. 31/2025**FINANSRAPPORT 2024 – VESTRE TOTEN KOMMUNE**Fra behandlingen:

Hovedtrekkene i finansrapporten ble gjennomgått sammen med kommunens årsregnskap for 2024 (sak 30).

Sekretariatets forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak, enstemmig:

Finansrapport for 2024 tas til orientering.

SAK NR. 32/2025**OPPFØLGING AV VARSLINGSSAK VEDR. LEGETJENESTEN**Fra behandlingen:

Møtet ble enstemmig besluttet lukket i forbindelse med behandlingen av saken, jf. kommuneloven § 11-5 annet ledd, jf. offentlighetsloven § 13, jf. forvaltningsloven § 13.

Kommunedirektør Bjørn Fauchald orienterte om oppfølging av varselet og svarte på spørsmål. Brev av 23.04.2025 med orientering om avslutning av varselet ble presentert i møtet.

Omforent forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak, enstemmig:

1. Kontrollutvalget tar kommunedirektørens redegjørelse om oppfølging og avslutning av varslingsaken til orientering. Varslingsaken var knyttet til følgende forhold:
 - Fare for liv og helse
 - Korrupsjon, eller annen økonomisk kriminalitet
 - Myndighetsmisbruk
 - Uforsvarlig arbeidsmiljø
2. Kontrollutvalget er orientert om at det arbeides kontinuerlig med forbedringsarbeid innenfor legetjenesten i Vestre Toten kommune, herunder organisatoriske og arbeidsmessige forhold. Kontrollutvalget ønsker å følge med på dette arbeidet. Saken følges opp høsten 2025 der kommunedirektøren inviteres til å orientere.

SAK NR. 33/2025**OPPFØLGING AV HENVENDELSE VEDR. PLAN OG BYGGESAK**Fra behandlingen:

Møtet ble enstemmig besluttet lukket i forbindelse med behandlingen av saken, jf. kommuneloven § 11-5 tredje ledd, jf. offentlighetsloven § 24.

Sekretariatets forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	Kommunedirektørens informasjon om status og oppfølging av saken det gjelder tas til orientering.
---------------------------	--

ÅPEN POST

Ingen saker ble tatt opp til drøfting.
Ingen vedtak ble fattet.

Raufoss, 28. april 2025. _____ Leif Petter Hansen leder	RETT UTSKRIFT: Raufoss, 28. april 2025. _____ Kjetil Solbrækken utvalgssekretær
---	---

TIL INFORMASJON / OPPFØLGING

<u>Møteplan 2025 – Kontrollutvalget:</u> • Mandag 10.02.2025 kl. 0900 • Mandag 24.03.2025 kl. 0900 • Mandag 28.04.2025 kl. 0900 • Mandag 02.06.2025 kl. 0900 • Mandag 01.09.2025 kl. 0900 • Mandag 20.10.2025 kl. 0900 • Mandag 08.12.2025 kl. 0900	<u>Bestilte oppdrag fra Innlandet Revisjon IKS (forvaltningsrevisjon mv):</u> • <i>(ingen)</i> <u>Oppfølging av tidligere revisjonsrapporter:</u> • <i>(ingen)</i>
---	--

Vestre Toten kommune**SLUTTRAPPORT FOR NYBYGG AV STORKJØKKEN OG VASKERI – VURDERING AV IGANGSETTING AV UNDERSØKELSE**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	02.06.2025	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Sluttrapport VTK Storkjøkken og vaskeri
2. Intern rapport Kjøkken og vaskeri
3. *16 millioner i sprekk* (avisartikkel OA 01.05.2025)

Vedlagt:

- Vedlegg 1
- Vedlegg 2
- Vedlegg 3

FORSLAG TIL VEDTAK:

(vedtak utformes i møtet)

SAKSOPPLYSNINGER:**Bakgrunn/oppsummering:**

Kontrollutvalget har, siden kommunestyret vedtok i september 2022 å gjennomføre utbyggingen, fått flere henvendelser med anmodning om å se på saken. Sist kontrollutvalget drøftet saken med bakgrunn i en henvendelse var i kontrollutvalgets møte den 23.01.2024. Kontrollutvalget fattet slikt vedtak i saken (sak 12/2024):

1. Spørsmålet om kontroll med byggeprosjektet «Storkjøkken og vaskeri på Bøverbru» tas opp igjen til ny vurdering etter at prosjektet er ferdigstilt.
2. Det vises til tidligere vedtak i kontrollutvalget (møte den 23.06.2023, sak 37/2024) om igangsetting av kontroll med byggeprosjektet.

Følgende vedtak fra 23.06.2023 i kontrollutvalget er fortsatt gjeldende:

- *Kontrollutvalget har vurdert saken, men finner det ikke hensiktsmessig å igangsette en kontroll av byggeprosjektet «Storkjøkken og vaskeri» på nåværende tidspunkt.*
- *På generelt grunnlag mener kontrollutvalget det vil være nyttig å gjennomføre en kontroll med kommunens styring av investeringsprosjekter. **En kontroll på området gjennomføres etter at byggeprosjektet «Storkjøkken og vaskeri på Bøverbru» er ferdigstilt i 2024.** I forkant av beslutning om gjennomføring av kontroll vil kommunens revisor/Innlandet Revisjon IKS bli engasjert til å foreta en foranalyse slik at ulike innfallsvinkler for et forvaltningsrevisjonsprosjekt blir belyst. Med bakgrunn i diskusjonen i møtet er følgende tema/områder aktuelt å vurdere nærmere i en foranalyse:*
 - ***Saksforberedende arbeid** (kvaliteten på beslutningsgrunnlaget, jf. kravene i kommunelovens*
 - *§ 13-1 tredje ledd om at saker til politisk behandling skal være forsvarlig utredet).*
 - ***Prosjektstyring** (at gjennomføringen er gjort i tråd med kommunen rutiner/retningslinjer og anerkjente prinsipper).*

Kommunestyret behandlet sluttrapport fra byggeprosjektet storkjøkken og vaskeri i sitt møte den 24.04.2025. Kommunestyret fattet slikt vedtak i saken (sak 47/2025):

Kommunestyret tar kommunedirektørens sluttrapportering til orientering.

I kommunestyrets møte den 24.04.2025 ble det fremlagt to rapporter;

- Sluttrapport VTK Storkjøkken og vaskeri (utarbeidet av Norconsult)
- Intern rapport Kjøkken og vaskeri (utarbeidet av Vestre Toten kommune)

Rapportene følger vedlagt saken (se vedlegg 1 og 2).

Kontrollutvalget har varslet at de vil vurdere å igangsette undersøkelse etter at investeringsprosjektet var ferdigstilt.

Saken legges frem til drøfting uten forslag til vedtak.

Kommunedirektørens saksfremlegg til kommunestyret 24.04.2025:

Nedenfor gjengis kommunedirektørens saksfremlegg i saken om sluttrapport for nybygg av storkjøkken og vaskeri i kommunestyrets møte den 24.04.25:

Bakgrunn for saken

Kommunestyret vedtok i september 2022 å gjennomføre utbygging av nytt storkjøkken og vaskeri på Bøverbru innenfor en ramme på 85,24 millioner kroner. Syljuåsen AS ble valgt til hovedentreprenør og grunnarbeidene startet i desember samme år. Prosjektet ble ferdigstilt våren 2024 som planlagt.

Under vegg i prosjektet dukket det opp en del utfordringer som også fikk vesentlige konsekvenser for prosjektets økonomi. Kommunedirektøren varslet derfor

formannskapet om at prosjektet ville overskride tildelt ramme i juni 2023 og senere en oppdatering i januar 2024. Behov for økt ramme ble i juni 2023 anslått til 16,3 millioner kroner og (worst-case) i januar 2024 20,4 millioner kroner. Vedlagte sluttrapport for prosjektet viser en projektkostnad (utenom byggelånsrenter som heller ikke var medtatt i opprinnelig budsjett) på 16,7 millioner kroner, dvs i samsvar med første rapportering og godt under det som ble anslått til worst-case ved andre rapportering.

Vurdering

Vedlagt følger to dokumenter som oppsummerer prosjektet og som utgjør sluttrapporten for prosjektet:

- *Intern sluttrapport*
- *Sluttrapport fra prosjektleder Norconsult*

Hovedpunktene i disse sluttrapportene vil bli presentert ved behandlingen i formannskapet og kommunestyret.

I og med at det foreligger fylldige sluttrapporter, finner kommunedirektøren det unødvendig å gjenta alle forklaringsfaktorer og fakta i denne saksutredningen. Årsakene til overskridelsene er også i samsvar med det som ble presentert i juni 2023 og januar 2024.

Vestre Toten kommune har gjennom de siste ti årene gjennomført en rekke store investeringsprosjekter godt innenfor budsjetterte rammer og har både gode prosesser og god styring på investeringstiltakene. Kommunedirektøren beklager derfor at rammene i dette prosjektet ikke holdt. En rekke faktorer medførte stort behov for endringer og ekstra prosjektering og oppfølging. Samarbeidet med hovedentreprenør ble også opplevd som krevende gjennom byggefasen. Dette har bidratt til økte kostnader. Det må imidlertid også påpekes at samarbeidet ble oppfattet som bedre og mer konstruktivt i prosessen med mengdekontroll / sluttoppgjør.

Kommunedirektøren håper framlagte sluttrapporter gir en tilfredsstillende oversikt over prosjektets gjennomføring og økonomiske utfordringer.

Vestre Toten kommune

► **Sluttrapport: VTK Storkjøkken og vaskeri**

Oppsummering av prosjektet fra skisseprosjekt til full drift

Oppdragsnr.: **5204376** Dokumentnr.: - Versjon: **03** Dato: **2025-03-21**

Sluttrapport: VTK Storkjøkken og vaskeri

Oppsummering av prosjektet fra skisseprosjekt til full drift

Oppdragsnr.: **5204376** Dokumentnr.: - Versjon: **03**

Oppdragsgiver: Vestre Toten kommune
Oppdragsgivers kontaktperson: Ole Anders Hoff
Rådgiver: Norconsult v/ Sigmund Lillejordet og Terje Helle
Oppdragsleder: Terje Helle
Fagansvarlig: Terje Helle
Andre nøkkelpersoner: Atle Bilit Sveen, Audun Sandvold, Per-Roar Nyvoll

Dette dokumentet er forfattet av Norconsult v/ Sigmund Lillejordet og Terje Helle i samarbeid.

03	2025-03-21	Sluttrapport VTK endelig	SIGLIL	TEHE	SIGLIL
02	2025-02-19	Sluttrapport VTK etter sluttoppgjør GE og 5 mnd prøvedrift - 2. utkast etter kommentarer BH	SIGLIL	TEHE	SIGLIL
01	2024-09-30	Sluttrapport VTK Storkjøkken og vaskeri	SIGLIL	TEHE	SIGLIL
Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult AS. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

Sammendrag

I sak 101/19 (28.11.2019) gjorde kommunestyret et vedtak om planlegging/prosjektering av nytt storkjøkken og vaskeri på kommunalt eid tomt på Gjestrumfeltet på Bøverbru, med drift i egenregi. Muligheter for et eventuelt interkommunalt samarbeid av tjenester tilknyttet nytt storkjøkken og vaskeri skulle også kartlegges.

Norconsult ble engasjert for å bistå med prosjektledelse fra mai 2020, i tillegg bistod Norconsult med sine rådgivere til å utarbeide skisseprosjekt. Skisseprosjekt ble politisk behandlet i november 2020, og det ble vedtatt å gå videre med forprosjekt.

For utarbeidelse av forprosjekt ble det gjennomført en minikonkurranse for innkjøp av en rådgivergruppe. Denne konkurransen ble vunnet av Norconsult, og forprosjekt inkludert kalkyle ble ferdigstilt i juni 2020.

Forprosjektet ble fullført med en beskrivende rapport, tegninger, og oppjustert kalkyle. Totalt endte arealet på 1497 m² (BTA) til en estimert prosjektkostnad på 80,49 mill. inkl. mva (mai 2021 kr).

Forprosjektet ble vedtatt av kommunestyret 30.09.2021, sak PS9321 og man kunne starte med detaljprosjektering og utarbeidelse av anbudsgrunnlag. Ny behandling av kommunestyret ville finne sted når tilbud fra entreprenører forelå.

Detaljprosjektering med utarbeidelse av forespørsel til generalentreprise ble startet opp umiddelbart og sendt ut april 2022. I slutten av mai 2022 kom 3 tilbud inn. Alle tilbud lå noe over gjeldende kalkyle.

Ny behandling ble gjort i kommunestyret 23.juni 2022 og man økte rammen til 106,6MNOK og ga klarsignal for kontrahering. Syljuåsen AS ble valgt som Generalentreprenør, og kontrahert 24.10.2022. Entrepriseformen som ble valgt var generalentreprise etter NS8405.

Byggearbeidene startet i november 2022 med vegetasjonsrydding og grunnarbeider. Betongarbeidene begynte i januar 2023, og selv om vinteren skapte noen utfordringer, forsinket det ikke prosjektet. Geobrønner ble boret i februar-mars. Råbyggfasen, inkludert stål- og prefab-montasje, ble gjennomført i mars-april, etterfulgt av takteking. I mai-juni startet innvendige arbeider, inkludert installasjon av større komponenter i teknisk rom. Koordinering mellom entreprenørene sikret effektiv montering av elementvegger. Bygget gikk over til grønn sone i august 2023, noe som innebar strengere renholdstiltak. Innvendige arbeider fortsatte frem mot jul 2023, og utstyrsleveranser ble mottatt i januar 2024.

Mellom februar og mars 2024 ble det gjennomført tester og teknisk kontroll. Bygget ble overlevert i mars 2024, med ytterligere overtakelser av tak, fasader og utomhusarbeider i april og juni. Prøvedriftsperioden startet i mars 2024 med en varighet på 12 måneder.

Innholdsfortegnelse

1	Innledning – Hensikt med Sluttrapport.	5
2	Utredning av behov og muligheter	6
3	Organisering	7
4	Planlegging og bygging	8
4.1	Initiativ og utredning av behov – vurdering av gjennomføringsstrategi	8
4.2	Rom og funksjonsprogram - programutvikling	8
4.3	Forprosjekt	11
4.4	Detaljprosjekt - Utarbeidelse av forespørsel Anbudsgrunnlag	12
4.5	Kontrahering	13
5	Bygging	14
5.1	Byggearbeider	14
5.1.1	Kvalitetsavvik	15
5.1.2	HMS	15
5.2	Brukermedvirkning og prosjekt utvikling	15
6	Overlevering og første driftsår	17
6.1	Prøvedrift	17
6.2	Uløste utfordringer og mangler	17
6.2.1	Vanninntrengning i takkonstruksjonen	17
6.2.2	Varmepumpeleveranse	17
6.2.3	Lekkasje i gulvvarmekrets	17
7	Økonomi	18
7.1	Gjennomføring av prosjektet sett i økonomiperspektivet	18
7.2	Generalentreprise	18
7.3	Storkjøkkenleveranse	18
7.4	Vaskerileveranse	19
7.5	Prosjektering	19
7.6	Byggeledelse/administrasjon	19
7.7	Direktekjøp VTK	19
7.8	Prosjektbudsjett	20

1 Innledning – Hensikt med Sluttrapport.

Denne rapporten skrives for å oppsummere prosessen fra skisseprosjekt til ferdig prosjekt. Den tar for seg bygget fra skisseprosjekt, detaljprosjekt, bygging og til overlevering.

I tillegg omhandler rapporten første 5 måneder av totalt 12 måneders prøvedrift.

Nytt storkjøkken og vaskeri Vestre Toten kommune Overordnet tidsplan		
Faser (ref. milepælsplan)	Aktivitet	24.01.22
F 1 Skisseprosjekt	Vedtak om oppstart forprosjekt	November 2020 - OK
F 2 Planleggingsfasen	Kontrahering av PGL / prosjekteringsgruppe	Februar 2021 - OK
	Forprosjekt inkl. prosjektbudsjett	01.06.21
	Vedtak av forprosjekt / utsendelse av anbudsgrunnlag (KST 23.juni - 1.september)	01.09.21
	Utarbeidelse av anbudsgrunnlag Generalentreprise	Mars 22
	Anbud ut	8. April 22
	Anbud inn	27.mai 22
	Evaluerings	Juni 22
	Vedtak om kontrahering	23. juni 22
Byggetillatelse	Søke rammetillatelse	31.03.2022
	Godkjent rammetillatelse	11.05.2022
	Ferdigattest	03.07.2024
F 3 Gjennomføringsfasen	Kontrahering av entreprenør	24.10.22
	Byggestart	14.11.22
	Ferdigstillelse (17 mnd. byggetid)	15.03.24
	Oppstart prøvedrift	15.03.24
	Avslutning prøvedrift	15.03.25

Figur 1 Tidslinje VTK Storkjøkken og vaskeri

2 Utredning av behov og muligheter

Norconsult AS ble i mai 2020 engasjert til å utrede fremtidig løsning for storkjøkken og vaskeri i Vestre Toten kommune med bakgrunn i vedtak i kommunestyret 28.11.2019, sak 101/19.

Vedtak:

1. Kommunestyret vedtar at fremtidig løsning for storkjøkken og vaskeri er drift i egenregi. Dette innebærer at rådmannen gis følgende oppdrag;
 - a. Planlegging / prosjektering av nytt bygg til formålet på kommunalt eid tomt på Gjestrumfeltet på Bøverbru.
 - b. Parallelt igangsettes et internt arbeid med fokus på optimalisering av produksjonsprosesser og at det vurderes investering i utstyr som kan bidra til effektiv produksjon, automatisering av oppgaver og mer effektive arbeidsprosesser.
 - c. Når planer / prosjekter foreligger, legges disse fram til behandling i kommunestyret.
 - d. Rådmannen tar kontakt med Østre Toten og Gjøvik for å høre om det er interesse for at de til å bli med på ett interkommunalt samarbeid i forhold til industrikjøkken og vaskeri på Gjestrumfeltet på Bøverbru.
2. Kommunestyret ber rådmannen i løpet av første kvartal 2020 legge fram fremdriftsplan for utbygging av Gimle.

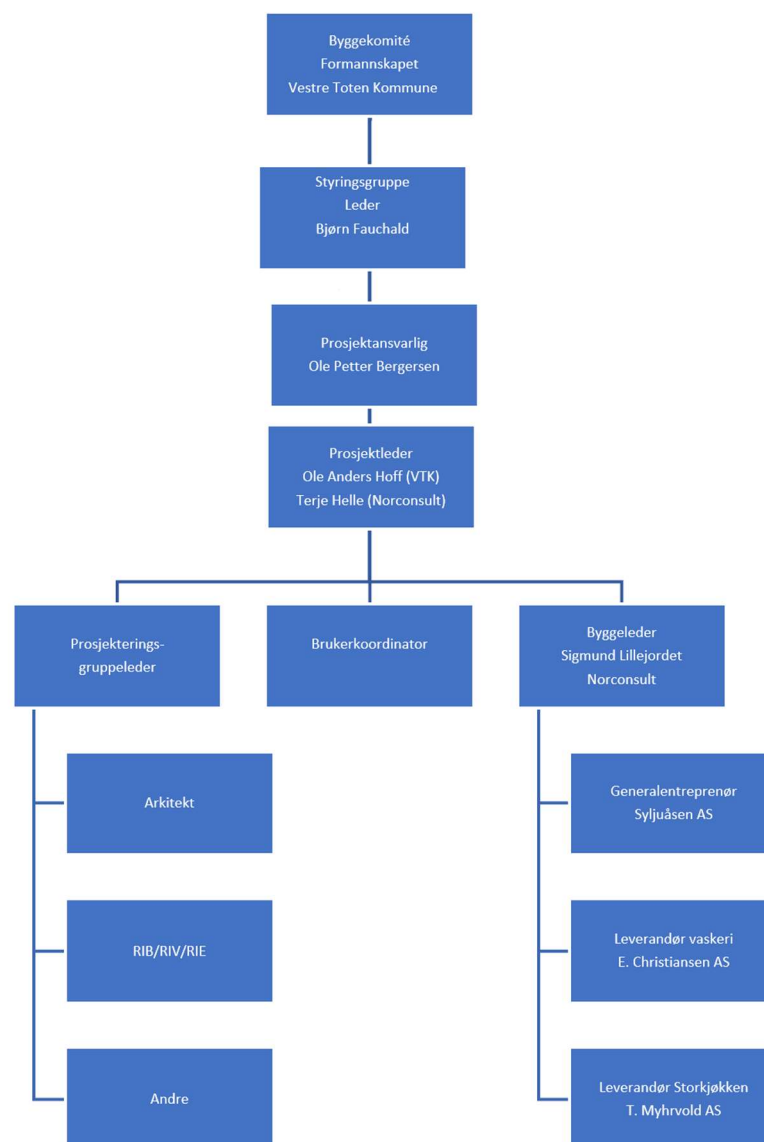
Arbeidet i denne fasen besto i hovedsak av:

- Begrunnelse av endring og behov i forhold til dagens struktur i lys av framtiden
- Vurdering av eksisterende lokaler på Gimle
- Tomt og plassering av bygg
- Logistikkalternativer
- Bestykning/behov for henholdsvis vaskeri og storkjøkken
- Bærekraft
- Risiko og muligheter
- Gjennomføringsstrategi
- Prosjektkostnader

3 Organisering

Prosjektet er organisert som et eget selvstendig byggeprosjekt

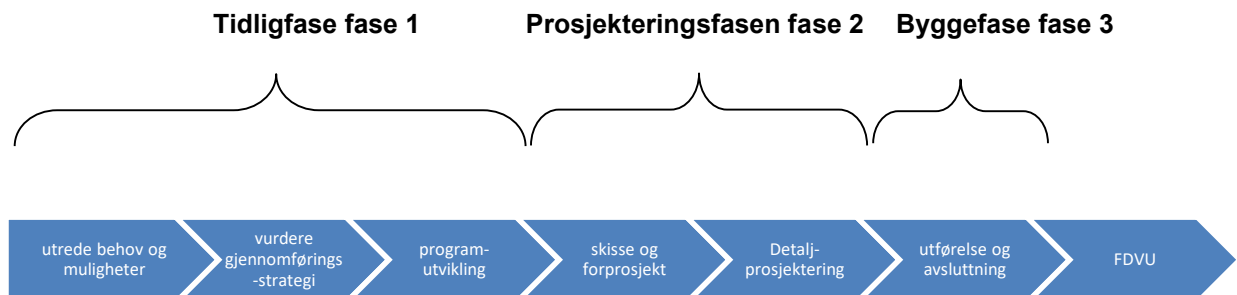
Prosjekteier: Vestre Toten Kommune
Prosjektansvarlig: Eiendomssjef Ole Petter Bergersen
Prosjektledelse: Vestre Toten Kommune v/Ole Anders Hoff og Norconsult v/ Terje Helle
Brukermedvirkning: Brukerkoordinator
Byggeleder: Norconsult v/ Sigmund Lillejordet

Figur 2 Organisering av prosjektet

4 Planlegging og bygging

Prosjekt i forskjellige faser vist nedenfor, rapport omhandler prosjektet fra oppstart fase 2.

Figur 3 Gjennomføringsmodell

4.1 Initiativ og utredning av behov – vurdering av gjennomføringsstrategi

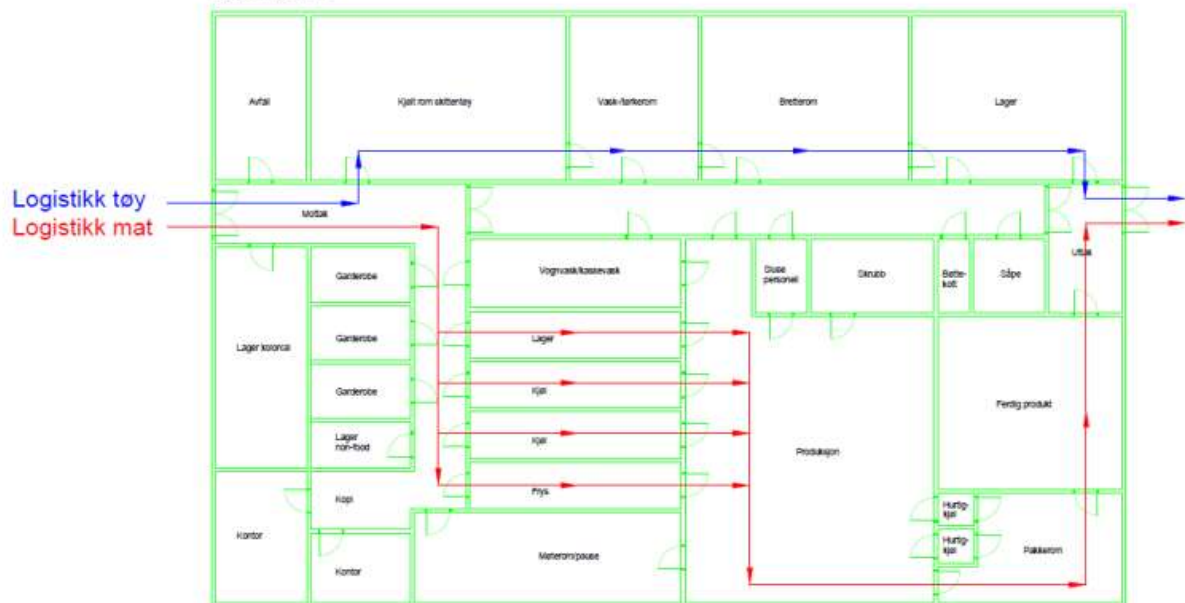
Ikke omtalt i rapport.

4.2 Rom og funksjonsprogram - programutvikling

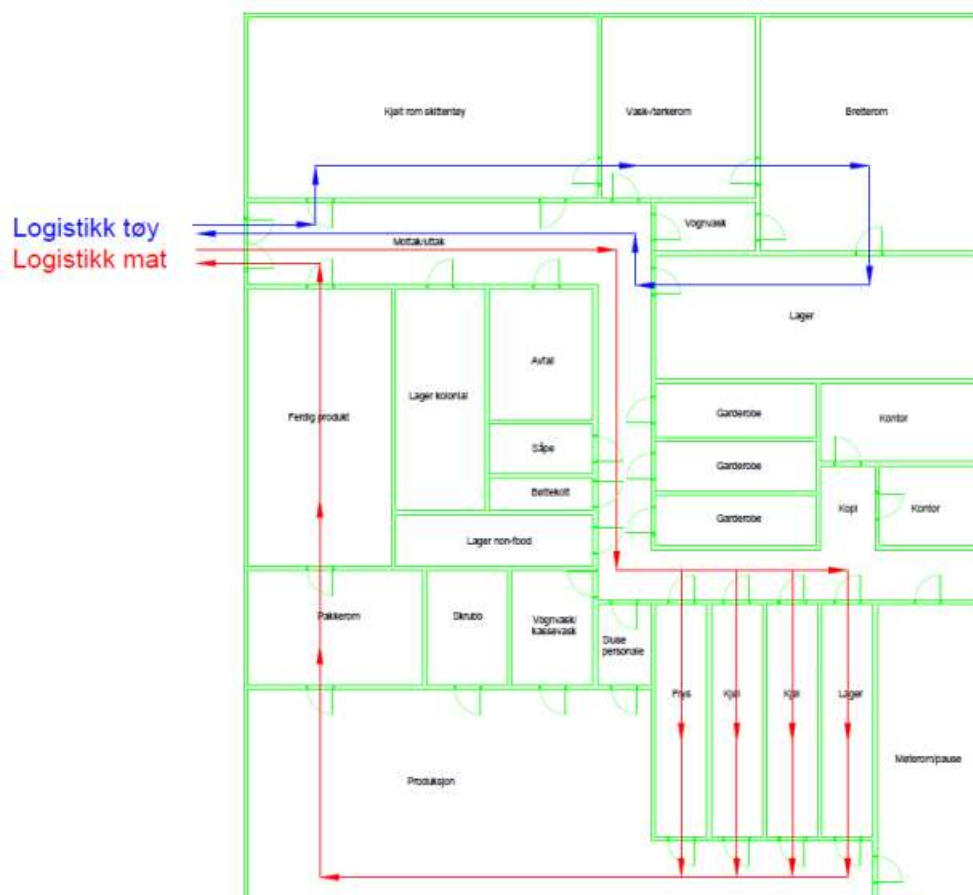
Norconsult ble engasjert våren 2020 for å bistå med planlegging av nytt storkjøkken og vaskeri på Gjestrum industriområde på Bøverbru. Dette har resultert i rapporten «Tidligfaseutredning – Fremtidig løsning for storkjøkken og vaskeri i Vestre Toten kommune», datert 29.10.2020. Denne utredningen danner grunnlag for kommunestyrets vedtak om videreføring av planlegging, jfr. kommunestyrets vedtak 26.11.2020, saksnr. 2020/2580.

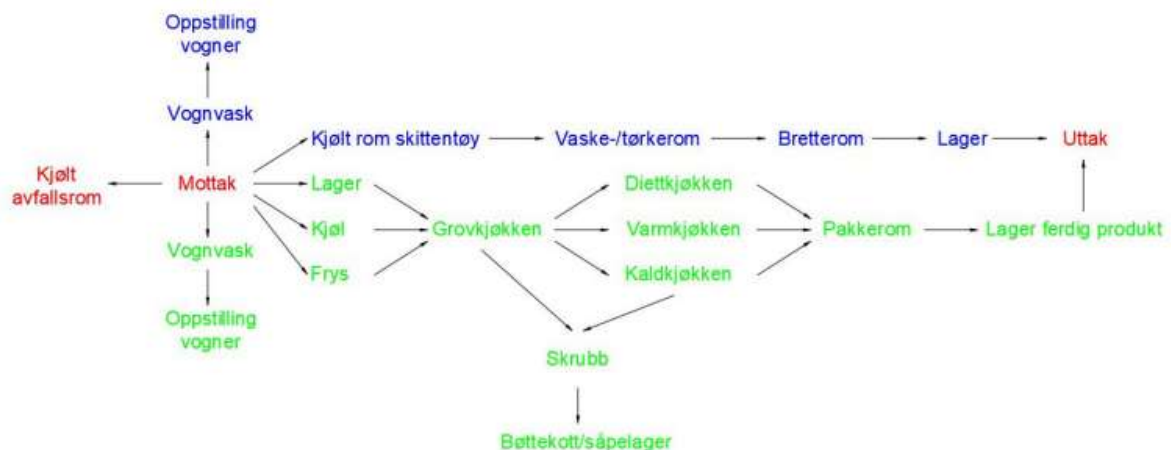
Det ble i fasen vurdert 2 logistikk-alternativer, ett alternativ med gjennomgående logistikk-løsninger (alt. 1) med separate mottak og uttaksfunksjoner, og et alternativ med samlet mottak og uttaksløsning i bygget (alt. 2), der man kom frem til at alternativ 1 er det beste alternativet.

Logistikkskisse storkjøkken og vaskeri
Alternativ 1

Logistikkskisse storkjøkken og vaskeri
Alternativ 2

Vaskeri

For vaskeriet ble det vurdert to alternativer, henholdsvis uten og med samarbeid med Gjøvik kommune.

Alternativ uten samarbeid med Gjøvik:

Vaskeriet planlagt med en kapasitet på 126 500 kg pr år. Det ble beregnet et arealbehov på 241 m² for vaskeriet i tillegg fellesfunksjoner som mottak, avfall, såperom, vognvask møterom, tøylager og teknisk rom.

Følgende bestykning ved vurdert for alternativet:

- 2 x vaskemaskin 50 kg
- 1 x vaskemaskin 25 kg
- 1 x vaskemaskin 16 kg
- 6 x tørketrommel 35 kg
- 1 x Brettemaskin

Alternativ med samarbeid med Gjøvik:

Vaskeriet planlagt med en kapasitet på 307 500 kg pr år ved samarbeid med Gjøvik. Det ble beregnet et arealbehov på 300 m² for vaskeriet i dette alternativet, som er en økning på 59 m².

Antall av noen maskiner ble da økt. Følgende bestykning ble vurdert for alternativet:

- 3 x vaskemaskin 50 kg
- 3 x vaskemaskin 25 kg
- 1 x vaskemaskin 16 kg
- 8 x tørketrommel 35 kg
- 1 x Brettemaskin

Storkjøkkenet

Storkjøkkenet planlegges med en kapasitet på 420 middager. Det er beregnet et arealbehov på 470 m² for storkjøkkenet.

Følgende produksjonsutstyr for varmmat ble vurdert i storkjøkkenet:

- 3 x 20 GN kombidampere
- 1 x 10 GN kombidamper
- 1 x 150 liter multi koke- og stekebord
- 1 x 4 plater koketopp
- 1 x 80 liter kokegryte
- 2 x 200 liter kokegryte
- 3 x isvannbasert hurtigkjøler
- 3 x hurtigkjølerom

Arealbehov

Arealbehov (uten samarbeid med Gjøvik kommune)	
Kjøkken	470 m ²
Vaskeri	241 m ²
Fellesfunksjoner (uten teknisk rom)	148 m ²
Teknisk rom	100 m ²
Sum	959 m²

Arealbehov (ved samarbeid med Gjøvik kommune)		Økning
Kjøkken	470 m ²	0 m ²
Vaskeri	300 m ²	59 m ²
Fellesfunksjoner (uten teknisk rom)	155 m ²	7 m ²
Teknisk rom	100 m ²	0 m ²
Sum	1025 m²	66 m²

Det henvises for øvrig til rapport «Tidligfaseutredning - Fremtidig løsning for storkjøkken og vaskeri i Vestre Toten kommune» av 29.10.2020 for ytterligere detaljer.

Vedtak

Skisseprosjekt ble godkjent november 2020 og man startet opp med forprosjekt.

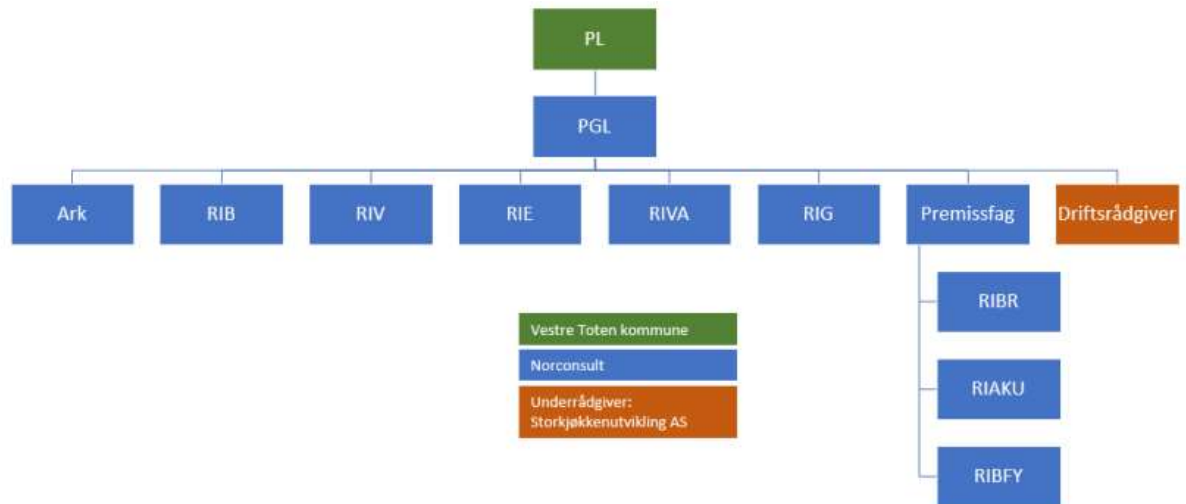
4.3 Forprosjekt

For utarbeidelse av forprosjekt og konkurransegrunnlag ble det arrangert minikonkurranse basert på kommunens rammeavtale med tre tilbydere. Konkurransen var jevn, og Norconsult ble tildelt oppdraget.

Norconsult startet arbeidet med å utvikle tradisjonelt forprosjekt som grunnlag og dokumentasjon for kostnadskalkyle. Storkjøkkenutvikling AS ble engasjert som underrådgiver på spesialutstyr og funksjoner knyttet til tiltenkt drift.

Forprosjektet pågikk i perioden fra mars 2021 til juni 2021 og omfattet programmering av funksjoner, avklaringsprosesser rundt drift og utstyr med brukere og kommune samt kostnadsestimering av prosjektet som grunnlag for vedtak om videre utførelse.

Forprosjektet ble organisert som en tradisjonell prosjektgruppe. Kontaktpunkt i kommune er prosjektleder Ole Anders Hoff og innleid rådgiver Terje Helle (Norconsult)

Figur 4 Organisering forprosjekt.

Parallelt med utarbeidelsen av forprosjektet ble det arrangert brukermøter med både vaskeri og storkjøkken, samt møter med drift, vedlikehold, renhold og IKT. Hensikten med dette var å sikre at romutforming og plassering, samt teknisk innredninger for understøttelse av rommenes funksjoner ble ivarettatt.

Parallelt og i etterkant av brukerprosessen ble det arrangert 10 prosjekteringsmøter og en del særmøter for å få grunnlaget til å produsere forprosjektrapporten.

Tegninger og rapporter ferdigstilt 07.09.2021, inkludert prosjektkalkyler.

Det henvises for øvrig til rapport «Nytt vaskeri og storkjøkken - Forprosjektrapport» av 09.07.2021 for ytterligere detaljer.

4.4 Detaljprosjekt - Utarbeidelse av forespørsel Anbudsgrunnlag

Behandlingen i kommunestyret 30. september 2021 gav umiddelbart startsignal til oppstart utarbeidelse av anbudsgrunnlag.

Gjennom denne perioden ble tegninger og beskrivelser opprettet til konkurransegrunnlaget. Det ble i perioden avholdt 17 prosjekteringsmøter.

Det ble invitert til en generalentreprisekonkurranse. Konkurransegrunnlaget ble offentliggjort 08.04.2022

4.5 Kontrahering

Ved tilbudsfristens utløp kom det inn 3 tilbud.

Samtlige tilbud tilfredsstilte kvalifikasjonskravet og ingen av disse ble forkastet. Det var en jevn konkurranse med Syljuåsen som rimeligste tilbyder.

I forhold til budsjett så lå tilbudet noe over. Total prosjektkostnad korrigert for mottatt tilbud ble økt til 106,6MNOK. Pga. kostnader over tidligere vedtak måtte saken behandles på nytt i kommunestyret. Revidert kostnadsramme ble vedtatt av kommunestyret 23.06.22

Det ble ikke protestert fra noen tilbyder på tildelingen av kontrakten.

5 Bygging

5.1 Byggearbeider

Arbeidene startet opp i midten av november 2022 med vegetasjonsrydding og påfølgende grunnarbeider. Betongarbeidene startet opp i begynnelsen av januar med støping av fundamenter, ringmurer mm., parallelt med pågående grunnarbeid. Gitt prosjektets oppstartstidspunkt ble mye av betongarbeidene utført midtvinters. Dette skapte noen utfordringer i form av vintertiltak, men forsinket ikke prosjektet i særlig grad. Boring av geobrønner ble utført i februar-mars 2023.

Råbyggfasen ble gjennomført uten de store hindringene. Stål, prefabmontasje (hulldekker), og montasje av sandwich-elementer ble hovedsakelig utført i mars og april. Påfølgende takteking ble utført fra april og utover våren.

Det ble våren 2023 inngått avtale med generalentreprenøren om byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll for sideentreprisene for henholdsvis kjøkkenutstyrsleveranse og vaskerikutstyrsleveranse i henhold til kontraktens påslagsprosenter. Det ble i denne forbindelse avtalt økt byggetid. Opprinnelig sluttdato 12.02.24 ble flyttet til 15.03.24. Dette medførte en felles ferdigstilling for alle entrepriser i prosjektet.

Innvendige arbeidet startet opp i mai i teknisk rom plan 2 og i 1.etg i juni 2023. I teknisk rom i plan 2 er det flere større komponenter som ventilasjonsaggregater, kjølerigg og varmepumpe som må heises inn før siste veggelement ble montert. Dette foregikk uten større utfordringer.

Elementvegger for kjøle- og fryserom måtte leveres og monteres samtidig med at øvrige innervegger ble ferdigstilt. Det ble gjort en god koordineringsjobb mellom entreprenørene i denne fasen. August 2023 gikk bygget fra såkalt gul til grønn sone i henhold RTB-standardene (rent-tør-bygg). Grønn sone innebærer blant annet hyppigere støvsuging, kontinuerlig ryddig og støvreduserende tiltak på verktøy.

Arbeid med VA-grøfter pågikk parallelt med innvendige arbeider, samt ferdigstilling bygningsmessig i carportbygg.

Innvendig arbeider pågikk frem mot jul 2023 med kompletteringer. Utstyrsleveranser for vaskeri og kjøkken ble levert byggeplassen i januar 2024. Alle fysiske arbeider ferdigstilt (mekanisk ferdigstilling) var satt til 12.02.24. Byggherren hadde i forkant av denne dato kommentert at det gjensvarte arbeider flere steder, spesielt for elektro. Det ble derfor sendt en bekymringsmelding til entreprenøren rundt disse forholdene, men varsel om at byggherren ville kunne kreve dagmulkt for overskridelse av frist for mekanisk ferdigstilling. Det ble i perioden avholdt en rekke møter og befaringer med generalentreprenør. Etter en helhetsvurdering av entreprenørens utbedringer trakk byggherren krav om dagmulkt.

I perioden mellom mekanisk ferdigstilling og overlevering 15.03.24 foregikk det en rekke tester, igangkjøring og teknisk kontroll av anleggene. Generalprøve fullskalatest ble avholdt 04.03.24 med noen mindre feil og kommentarer fra byggherren. Selve fullskalatesten ble avholdt 12.03.24 og denne ble godkjent.

Overtakelsesforretning av bygningsmessige arbeider ble gjennomført 15.03.24 i henhold til reviderte kontraktuell frist.

Overtakelsesforretning av tak- og fasader ble pga. værforhold gjennomført 17.04.24

Overtakelsesforretning av utomhusarbeider ble gjennomført 21.06.24

Det ble ført detaljerte mangellister fra samtlige befaringer i prosjekthotellet Dalux.

Oppstart av prøvedriftsperioden var 15.03.24.

5.1.1 Kvalitetsavvik

Gjennom byggeprosessen er det avholdt jevnlig kvalitetsrunder for å sikre riktig kvalitet på bygget. Vanninntrenging i takkonstruksjonen har vært en pågående sak i prosjektet og byggherren har gjort målinger som underbygg at det mest sannsynlig er bygget inn fukt deler av konstruksjonen. Dette håndteres i reklamasjonsoppfølgingen. Her er statistikken fra byggeperioden oppsummert:

Antall avvik registrert: 66

Antall lukkede avvik: 66

Antall avvik som kan ha følgerelaterte konsekvenser for byggherren er 7 stk. Dette er avvik tilknyttet vanninntrenging i konstruksjoner og korrosjonsbehandling av stålkonstruksjoner. Med dette menes avvik som mest sannsynlig ikke inntreffer, men som bør følges opp ved 3 års befarig.

Det oppdages kvalitetsavvik også etter overtakelse. Dette er ivare tatt under prøvedriftsperioden, se kapittel 6.

Kvalitetsavvik er i all hovedsak rettet opp uten konsekvenser for byggherre og uten store uenigheter med entreprenør.

5.1.2 HMS

Under byggeperioden ble det rapportert om 91 uønskede hendelser. Ingen av disse hendelsene har medført personskade.

Antall RUH: 91 stk. (Rapport Uønsket Hendelse)

Personskader: 0 stk.

Antall skader med fravær: 0 stk.

5.2 Brukermedvirkning og prosjekt utvikling

Fra byggestart har prosjektet videreført samarbeidet med brukerne og driftere fra forprosjekt/detaljeringsfasen for å skape et bygg som i størst mulig grad er tilpasset brukernes behov.

Underveis i byggingen har det dukket opp muligheter til å utvikle prosjektet videre med hensikt å redusere utgiftene i driftsfasen av bygget. Byggeledelsen sammen med entreprenøren og prosjekterende har gjennomført mange møter hvor tegninger og detaljer er gjennomgått.

Eksempler på utvikling av prosjektet gjennom byggeperioden:

- Adskilt mottak for vaskeri og kjøkken
- Mer effektive vaskemaskiner og tørketromler
- Kulvert ved vaskemaskiner
- Endret type pakkemaskin
- KIAS kjøleromsdører (hygienedører)
- HACCP overvåkningssystem
- Endret fra mekaniske porter innvendige til elektroniske hurtigporter (bedret hygiene og praktisk bruk)
- Oppgradert varmepumpe m/tilhørende styring og overvåking
- Trykkluftanlegg
- Ekstra lydisolering av taknedløp
- Varmekabler på lasteramper
- Fjernstyring og overvåking av kjølerigg
- Endret reservekraftaggregat

I tillegg er det også utført andre justeringer under byggingen av både mindre og større art, spesielt på tekniske anlegg som ikke kommer frem av listen over.

6 Overlevering og første driftsår

6.1 Prøvedrift

Prøvedriftsperioden startet opp ved overleveringen av bygget og skal foregå i en 12 måneders periode. Gjennom 12 måneders perioden skal det avholdes månedlige prøvedriftsmøter hvor VTK deltar sammen med Generalentreprenør, ITB-koordinator og tekniske underentreprenører. Møtene er loggført i prøvedriftsloggen hvor alle innmeldte avvik er registrert og det er loggført hva slags tiltak som er gjort med avviket.

6.2 Uløste utfordringer og mangler

6.2.1 *Vanninntrengning i takkonstruksjonen*

Under byggeperioden hadde entreprenøren utfordringer med å tette takkonstruksjonen i tilstrekkelig grad. Det tok generelt lang tid å få tekket taket og byggherren kommenterte ved flere anledninger mulig lekkasjer i konstruksjonen. Byggherren oppfordret samtidig entreprenøren å engasjere en uavhengig tredjepart for å få avdekket mulig omfang. Dette ble avvist av entreprenøren og byggherren varslet dermed at han ville kontrahere tredjepartskontroll på egenhånd. Dette ble i første omgang utført av Mycoteam. Det ble utført stikkprøvekontroll i vegg- takkonstruksjonen. Denne rapporten underbygget til dels byggherrens bekymringer om vanninntrengning. Videre engasjerte byggherren ProxpectDrones til å gjøre droneflyvninger med termofotografringer av taket for å få en indikasjon på om det kunne være innbygget fukt på større deler av takkonstruksjonen. Også disse inspeksjonen viste indikasjon på at kunne være innbygget fukt i takkonstruksjonen. Det har i perioden etter overtagelse foregått ytterligere fysiske prøvetakninger av taket som viser at enkelte deler har for høy relativ fuktighet. Det pågår oppfølging med entreprenør for å få lukket disse avvikene.

6.2.2 *Varmepumpeleveranse*

Etter en gjennomgang av varmpumpeleveransen i forkant av overtagelsen i mars 2024 sendte byggherren en bekymringsmelding om at varmpumpeleveransen muligens ikke oppfylte krav i post- og funksjonsbeskrivelse. Overordnet handler dette om manglende interne styringsparametere i varmpumpen. Dette som en følge av at det per definisjon er levert en reversert kuldemaskin. Entreprenøren har løst de største utfordringene med hjelp ekstern styringsautomatikk. Byggherren har formelt reklamert på varmpumpeleveransen og dette er en sak som følges tett opp i prøvedriftsperioden.

6.2.3 *Lekkasje i golvvarmekrets*

Det ble i juni 2024 oppdaget en vannlekkasje i mottaksområdet for storkjøkken. Etter videre undersøkelser er det mistanke om det er lekkasje på golvvarmekrets som forsyner deler av administrasjonen. Byggherren har opprettet reklamasjon på forholdet og entreprenører med underentreprenør rørlegger vil engasjere spesialfirma for å lokalisere lekkasjepunktet eksakt og vil deretter komme med en plan for utredning. Dette er en sak som følges tett opp i prøvedriftsfasen.

7 Økonomi

7.1 Gjennomføring av prosjektet sett i økonomiperspektivet

Økonomien i prosjektet har vært krevende. Det har gjennom prosjektet blitt varslet behov for utvidet prosjektramme. Det har i hovedsak vært tre hovedmomenter som har ført til økt budsjettramme. Styringsgruppen ble løpende orientert om den økonomiske situasjonen i prosjektet.

1. Endringer i prosjektomfang:

Flere endringer i prosjektets omfang har ført til økte kostnader. Dette inkluderer ønskede endringer fra byggherre, justeringer i design, mengdekontroll og entreprisegrensesnitt. Det har generelt vært et krevende prosjekt med 2 typer produksjon i samme bygg, vaskeri og kjøkken. Dette er nok noe av årsaken til antall endringer / avklaringer under bygging, et komplisert bygg der det er vanskelig å prosjektere/løse alt i forkant av bygging.

2. Prisøkning i markedet (kontrakt gjennomført med prisregulering):

Markedet har opplevd en generell høy prisstigning på materialer og tjenester. Dette har resultert i høyere innkjøpskostnader for byggematerialer, samt økte kostnader for arbeidskraft og underleverandører. Prisstigningen i prosjektperioden har vært over 9% (juni 2022 – juni 2024)

3. Utsatt oppstart (økte riggekostnader):

Forskjøvet oppstart for byggeprosjektet førte til endrede kontraktsforutsetninger for generalentreprenøren. Forsinkelsen førte til at større deler av betongarbeidene og arbeider frem til tett bygg ble utført i vintermånedene.

7.2 Generalentreprise

Samarbeidsforholdet med generalentreprenøren i prosjektet har vært krevende. Det har vært generelt flere uenigheter rundt kontraktsunderlaget. Dette medførte behov for mer administrasjon enn man kan forvente i denne type prosjekt. Det har gjennom store deler av prosjektperioden vært diskusjoner rundt mengdekontroll, postbeskrivelse og det generelle kontraktsgrunnlaget.

For generalentreprisen ble det mottatt totalt 282 varsler om endring, hvorav 145 var endringsforespørsler fra byggherren. Av disse ble det oppnådd enighet rundt 242. 34 stk varsler om endring ble trukket eller avtalt utgått.

Av større endringer i entreprisen kan følgende nevnes:

- Utsatt prosjektoppstart
- Endret type reservekraftaggregat
- Endret trase slukkevann
- Endret type varmepumpe
- Trykkluftsanlegg
- Endret type innvendige porter
- Flere endringer og tilpasninger på øvrige tekniske anlegg

7.3 Storkjøkkenleveranse

Delentreprisen i prosjektet bestod av levering og montering av kjøkkenutstyr, kjøkkenbenker, prefabrikkerte kjøle- og fryserom med tilhørende kjøleromsrigg. Samarbeidet med leverandøren gikk i alle hovedsak bra og leveransene ble levert i tide uten større feil og mangler.

Av større endringer for delentreprisen kan følgende nevnes:

- Endret pakkemaskin
- Overvåkningssystem HACCP

7.4 Vaskerileveranse

Delentreprisen bestod av levering og montering av vaskemaskiner, tørketromler og diverse inventar og traller. Samarbeidet med leverandøren gikk i alle hovedsak bra og leveransene ble levert i tide uten større feil og mangler.

Av større endringer for delentreprisen kan følgende nevnes:

- Endret type vaskemaskiner og tørketromler. Mer energieffektive maskiner og tilpasninger i størrelse for kunne håndtere ulike vaskebehov.

7.5 Prosjektering

Pga flere større endringer i prosjektet ble prosjekteringsgruppen engasjert i et større omfang enn hva først ble vurdert. Endringsregimet i NS 8405 kontrakten krever underlag i form av endringslister og tegninger tilhørende hver endring.

7.6 Byggeledelse/administrasjon

Innleid prosjektleder og byggeleder var engasjert i prosjektet. Prosjektleder har fulgt prosjektet siden skisseprosjekt. Byggeleder kom inn i prosjektet ved start og fulgte opp prosjektet daglig i utførelsesfasen til og med overtagelsesforretninger. Pga antall endringskrav fra entreprenøren og behovet og avklaringer og koordineringer underveis har byggeleder i perioder vært engasjert på fulltid i prosjektet. Byggeleder har hatt ansvaret for jevnlige byggemøter og særmøter underveis i prosjektet. Videre har prosjektleder og byggeleder bistått med sluttoppgjørsforhandlinger for alle kontrakter.

7.7 Direktekjøp VTK

Omfatter lås- og beslag via kommunens rammeavtale, samt innkjøp av blant annet følgende:

- Lås/beslag, adgangskontroll.
- Møbler
- Lagerreoler
- Utstyr renholdssentral
- IKT- og AV-utstyr
- Anti-bakterielle matter
- Skilting og foliering

Lås/beslag og adgangskontroll ble kontrahert via kommunens rammeavtale. Endringer i form av flere kamera, sentraler mm, førte til merkostnader for dette arbeidet. Sterk prisstigning i perioden i kombinasjon med økt behov for innkjøp av møbler, skilting og av-utstyr førte til merkostnader for disse innkjøpene.

7.8 Prosjektbudsjett

Norconsult 		Dato : 21.03.25
Prosjektbudsjett - VTK Storkjøkken og vaskeri		Prisbasis: pr. høst 2022
		Basert på NS 3451/53
Hovedkontoer (1-siffer nivå)	Total	Merknad
1 Felleskostnader	6 250 591	Rigg og drift
2 Bygning	19 905 066	
3 VVS-arbeider	13 564 652	
4 Elkraftinstallasjoner	6 533 572	
5 Tele / Auto installasjoner	1 564 560	
6 Andre installasjoner	10 592 668	
Huskostnad (Sum 1-6) =	58 411 109	Anskaffelser storkjøkken og vaskeri
7 Utendørsarbeid	5 989 949	
Entreprisekostnad (Sum 1-7) =	64 401 058	inkl. utstyr til kjøkken og vaskeri. ADM / FORSIKRING / GEBYRER / FORPROSJEKT / ANBUDSGRUNNLAG / UAK / ANLEGGSBIDRAG.
8 Generelle kostnader	11 599 282	
Byggekostnad (Sum 1-8) =	76 000 340	INNVENTAR / UTSTYR / OFFENTLIGE AVGIFTER
9 Spesielle kostnader	670 500	
10 MVA (for konto 01 til 09)	19 167 710	
Basiskostnad (Sum 0-9) inkl.mva =	95 838 550	2 875 157
11 Forventet tillegg (inkl. mva) 4%	3 915 600	inkl.mva
SUM Prosjektkostnad (01 til 11) (P50) =	99 754 150	
12 Usikkerhetsavsetning (inkl.mva) 3%	3 028 730	inkl.mva
SUM kostnadsramme (P85) =	102 782 880	
13 Prisregulering (inkl. mva) 6%	3 800 000	inkl.mva
Kostnadsramme inkl prisregulering (1 til 13) =	106 582 880	inkl.mva
Kommentarer Tomtekostnader og finanskostnader er ikke hensyntatt.		
Reserve som er medtatt i budsjett: (alle tall eks.mva)		
Forventet tillegg 4%	kr 3 132 480	
Usikkerhet (3%)	kr 2 422 984	
Total reserve		kr 5 555 464
Bestilte opsjoner ved kontrakt / manglende avsetninger utomhus	kr 2 997 400	
Godkjente endringer Syljuåsen	kr 13 858 000	Se egen endringsoversikt
Godkjente endringer Christiansen (vaskeri)	kr 448 767	Se egen endringsoversikt
Godkjente endringer Myhrvold (kjøkken)	kr 659 316	Se egen endringsoversikt
Omforent mengdekontroll fratrukket motkrav	kr 857 838	Se oversikt sluttoppgjør GE
Sum forbrukt reserve kontrakt TE		kr 18 821 321
Økte kostnader internt (Egne timer / Norc. / mm.)		kr 4 634 721
Økning prisstigning		kr 286 395
Økning egne innkjøp VTK (Certego, Ecolab, NorEngros mm.)		kr 318 665
Andel slokkevann og teknisk belastes andre prosjekt		kr -1 850 594
Sum forbrukt reserve totalt		kr 22 210 508
Gjenstående reserve pr. 21.03.2025		-16 655 044
Gjøvik 21.03.25 Norconsult AS, Gjøvik Sigmund Lillejordet		

Intern sluttrapport nybygg storkjøkken og vaskeri

Storkjøkken og vaskeri

Kommunestyret vedtok den 30.09.2021 å utarbeide konkurransegrunnlag for nytt storkjøkken og vaskeri. I vedtaket ble vi bedt om å utrede entrepriseform og fremlegge dette til førstkommende formannskapsmøte.

Norconsult utarbeidet derfor et notat som belyste fordeler og ulemper med generalentreprise vs. totalentreprise og saken ble behandlet i formannskapet den 20.10.2021 der ble det fattet følgende vedtak:

Generalentreprise velges som entrepriseform ved utarbeidelse av konkurransegrunnlag for nytt storkjøkken og vaskeri i vestre Toten kommune.

Utbygging av storkjøkken og vaskeri ble vedtatt i KST 01.09.2022. Budsjettrammen kommunestyret vedtok for investeringsprosjektet var 85,24 millioner kroner (ekskl mva).

Kontrakt ble skrevet med entreprenør Syljuåsen den 11. oktober, og grunnarbeidet startet på tomte den 5. desember.

Underveis i prosjektet dukket det opp utfordringer knyttet til bl.a. mengdeberegning, forsinket oppstart og endringer, samt uklarheter/uteglemmelser i beskrivelsen. Dette gjorde at det under byggeperioden kom til sammen 282 endringsvarsler.

Mengdekontroll

Høsten 2022 oppsto det uenigheter mellom entreprenør og byggherre om mengdekontroll. Entreprenør sendte over sin mengdekontroll til byggherre og byggherre kom med tilsvarende. Uenigheten gikk både på selve mengdekontrollen og at tilsvaret fra byggherren kom for sent.

Når det gjelder sent tilsvarende så ble det enighet mellom partene at vi skulle bruke en oppmann til å avgjøre dette spørsmålet. Oppmannsavtjørelsen forelå 26.09.2023 fra Anne Cathrine Røed, og gikk i byggherrens disfavør. Men uavhengig av dette ble man enige om å se på mengdene på nytt med mål om å komme til enighet.

Mengdene ble da grundig gjennomgått av begge parter på nytt i flere omganger med tilhørende møter.

Mengdekontrollen ble omforent 30.05.2024 med en sum på 962 000,- eks. mva (50% av opprinnelig krav fra GE). Denne ble redusert til 857 838,- i sluttoppgjør (reduksjon konstruksjonsstål). Norconsult bidro også økonomisk inn i forhandlingene om mengdekontrollen med 150.000 kr. Alternativet til mengdekontroll hadde vært å avregne samtlige poster i mengdebeskrivelsen (vel 1500 poster).

Resultatet ville mest sannsynlig fått ca. samme utfall, men med dertil større behov for administrasjon.

Endringer i byggefasen

- Forskyvning til ugunstig årstid
- Manuell hogging
- Nødstrømsaggregat (ble nedskalert effekt etter ny vurdering)
- Trase til slukke vann
- Endring av varmepumpe
- Trykkluftanlegg
- Brannetting av hull
- Skade på brønntopp
- Vederlag for byggeplassadministrasjon
- Mengdeavregning graver og utomhus
-

Dette gjorde at vi så at budsjettrammen som var vedtatt ikke ville holde. Vi orienterte derfor formannskapet i juni 2023 om status for prosjektet og vi presenterte prognosen for overskridelsene:

Juni 2023:

Storkjøkken og vaskeri

Prosjektkostnader eks.mva **worst-case i juni 23;**

• Forsinket oppstart	kr. +2,055 mill
• Egne innkjøp	kr. +1,278 mill
• Prosjektering/oppfølging	kr. +2,500 mill
• Endringer	kr. +5,430 mill
• Mengdekontroll/avregning	kr. +1,500 mill
• Prisstigning/indeksregulering	kr. +1,504 mill
• <u>Finanskostnad</u>	kr. +1,500 mill*
• Behov for økt budsjettramme	kr. 16,262 mill

*Finanskostnader var ikke medtatt i budsjettet.

Utover høsten og vinteren så det ut til at vi ikke hadde tatt nok høyde for de økte kostnadene i prosjektet. Vi orienterte derfor formannskapet på nytt og la frem følgende prognose:

Januar 2024:

Storkjøkken og vaskeri

Prosjektkostnader eks.mva **worst-case i jan 24;**

• Forsinket oppstart	kr. +2,164 <u>mill</u>
• Egne innkjøp	kr. +1,659 <u>mill</u>
• Prosjektering/oppfølging	kr. +3,000 <u>mill</u>
• Endringer	kr. +7,116 <u>mill</u>
• Mengdekontroll/avregning	kr. +3,426 <u>mill</u>
• Prisstigning/indeksregulering	kr. +1,500 <u>mill</u>
• <u>Finanskostnad</u>	kr. +1,500 <u>mill</u> *
• Behov for økt budsjettramme	kr. 20,365 <u>mill</u>

*Finanskostnader var ikke medtatt i budsjettet.

Det har blitt jobbet mye med å begrense overskridelser under hele prosjektperioden. Denne jobben har resultert i at overskridelsen til slutt ikke ble like stort som vi tok høyde for underveis.

Sluttregnskap 01.03.2025:

Storkjøkken og vaskeri

Prosjektkostnader eks.mva **etter sluttoppgjøret;**

• Forsinket oppstart	kr. +2,055 <u>mill</u>
• Egne innkjøp	kr. +1,427 <u>mill</u>
• Prosjektering/oppfølging	kr. +4,635 <u>mill</u>
• Endringer	kr. +4,897 <u>mill</u>
• Mengdekontroll/avregning	kr. +3,354 <u>mill</u>
• <u>Prisstigning/indeksregulering</u>	kr. +0,286 <u>mill</u>
• Behov for økt budsjettramme	kr. 16.654 <u>mill</u>

Oppsummering:

Fra beskrivelsen ble klar til byggeprosjektet startet opp så var det dessverre utskifting av sentrale personer i prosjektet. Dette var blant annet kjøkkensjef og arkitekt. Dette gjorde at det var til tider vanskelig å vite helt hvilke vurderinger som lå til grunn for de forskjellige valgene som var tatt. I prosjektet ble det hele tiden jobbet med forbedringer og tilpasninger. Underveis i prosjektet fikk vi også mange forslag fra entreprenør og leverandører av utstyr på endringer som de mente burde vurderes. I mange tilfeller så utløste dette ny prosjektering, endringsmeldinger og ekstra tid på prosjektoppfølgning fra både egne og innleide ressurser. Under utarbeidelse av den beskrevne entreprisen har det blitt uteglemt poster som hverken vi eller Norconsult har fanget opp. Dette er manglende beskrivelser av deler og konstruksjoner som må prises av entreprenør og bestilles fra byggherre. Manglende innsyn i underbilag for prising av endringer var også en stor frustrasjon. Dette førte også til mye kommunikasjon og oppfølging av endringsmeldinger som tok mye tid og som gjorde at det påløp mye kostnader til både innleide konsulenter og egne timer. Videre ble det mange diskusjoner rundt HMS, rent tørt bygg og kvalitetssikring/sjekkliste som vi opplevde som unødvendig. Sammen med uenigheten om mengdekontrollen gjorde dette at samarbeidet i prosjektet fra vår side opplevdes som krevende.

Imidlertid så opplevde vi entreprenør som ryddig og løsningsorientert under forhandlingene om mengdekontrollen og sluttoppgjør.

Sluttresultatet har blitt bra. Vi har nå lagt bak oss trekvart år med full drift i anlegget og både bygget og produksjonsutstyret fungerer meget bra.

Artikkel OA 1/5-25

16 millioner i sprekke på storkjøkken og vaskeri: – Jeg beklager

SPREKK: Kommunedirektør Bjørn Fauchald måtte redegjøre for politikerne hvorfor storkjøkken og vaskeri ble nesten 17 millioner dyrere enn vedtatt budsjett. Foto: Jørgen Pedersen

01.05.25 11:13

[Jørgen Pedersen](#)

Storkjøkken og vaskeri på Bøverbru kostet innbyggerne 16,7 millioner kroner mer enn det skulle. Det beklager kommunedirektøren.

Toten-kommunen har vært kostnadseffektive innenfor bygging og utvikling i kommunen. Nærmest ingen prosjekter bygges dyrere enn kostnadsrammen kommunen gir.

Det var helt til det mye omdiskuterte storkjøkken og vaskeri-prosjektet kom på banen.

Med knappest mulig margin vedtok kommunestyret i Vestre Toten og gå videre med prosjektet. Dette etter at flere var svært kritiske, da administrasjonen hadde lagt fram prognoser om dårligere økonomiske tider for kommunen.

NYTT: Storkjøkkenet og vaskeriet kostet 16,7 millioner kroner mer enn vedtatt budsjett. Foto: Jørgen Pedersen

Beklager

Kommunedirektør Bjørn Fauchald var tydelig på at det ville være mer gunstig, både økonomisk og faglig, å inngå et langsiktig samarbeid med Gjøvik kommune om felles drift i sistnevnte anlegg på Kirkeby i Gjøvik.

Likevel ble det flertall, med Arbeiderpartiet i spissen, om å bygge storkjøkkenet og vaskeri i egen regi på Gjestrumfeltet i Bøverbru. Målet var at kommunen da skulle gjøre seg attraktive for nabokommunene og framtidige interkommunale samarbeid.

Da Fauchald la fram sluttrapporten, var han ærlig om det vanskelige prosjektet.

– Jeg beklager at prosjektet endte slik. Dette tar vi lærdom av, og vet at kontrollutvalget vil følge opp saken videre. Det er mitt ansvar at vi klarer å håndtere og styre prosjekter, og det tar vi på største alvor, sa Fauchald fra talerstolen.

TALERSTOLEN: Kommunedirektør Bjørn Fauchald måtte beklage at storkjøkkenet og vaskeri-prosjektet ble titalls millioner dyrere enn planlagt. Foto: Jørgen Pedersen

Høyere pris

Indirekte må innbyggerne ta regningen for budsjettsprekken gjennom skattekrone sine.

En av grunnene for at prosjektet ble kjempet gjennom fra Arbeiderpartiet var mulighetene for interkommunalt samarbeid, hvor kommunedirektøren fikk i oppdrag å kontakte nabokommuner.

Dialogen med Østre Toten, Gjøvik og Land-kommunene, har imidlertid så langt ikke resultert i noen avtale. Flere av kommunene har gitt beskjed om at de ikke er interessert i tjenestene Vestre Toten tilbyr.

I 2019 var prisen for tilkjørt middag i Vestre Toten 85 kroner, mens Østre Toten betalte 105 kroner for samme tjeneste.

I dag ligger prisen på 108 kroner for Toten-kommunene.

Det gir en økt prisvekst på 23 kroner per middag for innbyggerne i Vestre Toten, noe som kan skyldes inflasjon og økte driftskostnader.

Unntak

En budsjettsprekke på nærmere 20 prosent er langt høyere enn hva Vestre Toten er vant med. Fauchald informerte kommunestyresalen om at denne sprekken er unntaket.

Stian Pettersbakken (Ap) støttet dette.

– Historisk ligger våre byggeprosjekter under kostnadsrammene våre. Statistikken er god i Vestre Toten. Jeg har full tillit til eiendomssjef og prosjektleder. Samtidig har det vært mye å lære av dette prosjektet, sier han.

AP-MAKT: 16 stemmer for (AP, R, MDG, Vildåsen) mot 15 stemmer (SP, H, FRP, SV) ble avgjørende for nytt storkjøkken og vaskeri. Her ved Stian Pettersbakken (Ap) Foto: Jørgen Pedersen

Da storkjøkken og vaskeri først ble skissert, i en tidlig fase, var de indikerte investeringskostnadene på om lag 53 millioner kroner.

Fremskrittspartiets Svein Erik Sørensen har reagert flere ganger på avstanden mellom kostnad som først blir skissert, og hva totalsummen ender opp med.

Han mener dette gjør det vanskeligere for politikere å ta gode avgjørelser, når kostnadene spriker så mye fra første innsalg.

– For å skape tillit til administrasjonen må vi få bedre tallgrunnlag for å starte et byggeprosjekt. Jeg forventer at administrasjonen kommer tilbake med en liste over forbedringer i slike prosesser, så vi kan være tryggere på slike prosjekter framover, sier Sørensen.

SVEKKET: Tilliten til administrasjonen svekkes når tallgrunnlagene politikerne får, spriker stort med realiteten, mener Svein Erik Sørensen (Frp) Foto: Jørgen Pedersen

Vestre Toten kommune**PRESENTASJON AV GRUNNSKOLEN I VESTRE TOTEN**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	02.06.2025	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Kvalitetsmelding for grunnskolen 2023/2024

Vedlagt:

Ja

FORSLAG TIL VEDTAK:

(vedtak i saken utformes i møtet)

SAKSOPPLYSNINGER:**Bakgrunn/oppsummering:**

Saken er en oppfølging av kontrollutvalgets vedtak i møte den 10.02.2025 i f.m. sak om oppfølging av kontrollutvalgets plan for forvaltningsrevisjon 2024-2027:

Kommunedirektøren/grunnskolesjefen inviteres til å presentere grunnskolen i Vestre Toten kommune. I tillegg til en generell presentasjon (organisering, bemanning, tjenester, økonomi mv), bes det særskilt om orientering innenfor følgende tema/områder:

Overordnet styring:

- *Internkontroll med vekt på bruk av kvalitetssystemet Compilo.*
- *Sykefraværstatistikk og sykefraværarbeidet innenfor tjenestoområdet.*
- *Økonomistyring.*
- *Risikovurderinger (Hva kan gå galt?, risiko for lovbrudd etc.)*

Presentasjonen bes for øvrig om å ta utgangspunkt i kvalitetsmelding for grunnskolen 2023/2024. Saken følges opp i løpet av første halvår 2025.

Saken er også en del av oppfølgingen av kontrollutvalgets plan for forvaltningsrevisjon for 2024-2027 der man har prioritert å dialog med kommunens tjenesteområdeleder for økt forståelsen for driften, og gjennom dette kunne avdekke aktuelle områder der man anser det som nyttig å gjennomføre grundigere undersøkelser (forvaltningsrevisjoner).

Dersom man ønsker å gå videre med planleggingen av undersøkelser innenfor området vil det som regel være formålstjenlig å be Innlandet Revisjon IKS utdype temaet gjennom en forundersøkelse og at det utarbeides en prosjektplan for et revisjonsprosjekt før igangsetting.

Saken legges frem til orientering og drøfting, uten forslag til vedak.

Kvalitetsmelding for grunnskolen 2023-2024:

Kvalitetsmeldingen for 2023/2024 ble behandlet i kommunestyret den 30.01.2025. Kommunestyret fattet slikt vedtak i saken (k.sak 5/2025):

1. *Kommunestyret har drøftet kvalitetsmeldingen for grunnskolen.*
2. *Funn og konklusjoner legges til grunn i det videre arbeidet med kvalitetsutvikling av grunnskolen i Vestre Toten kommune benyttes som grunnlagsdokument for prioriteringer på skoleområdet.*

Kvalitetsmeldingen ble fremlagt for kontrollutvalget i deres møte den 24.03.2025 der det ble fattet slikt vedtak:

- *Kontrollutvalget har særlig merket seg resultatet fra Elevundersøkelsen 2023/2024 som viser at 16,7 % av elevene på 10. trinn opplever mobbing.*
- *Kvalitetsmeldingen følges opp i forbindelse med planlagt dialog med grunnskoleskolesjefen, jf. kontrollutvalgets vedtak i sak 10/2025. Saken følges opp i kontrollutvalgets møte den 02.06.2025.*

VESTRE TOTEN KOMMUNE

KVALITETSMELDING FOR GRUNNSKOLEN

Skoleåret 2023/2024

Kvalitetsmeldingen for grunnskolen erstatter den tidligere Tilstandsrapporten¹. I Vestre Toten kommune inngår kvalitetsmeldingen som en del av det ordinære plan-, budsjett- og rapporteringsarbeidet hos skoleeier og har kvalitetsutvikling² som siktemål derav navnet på meldingen.

1. Elever og lærere

1.1 Antall elever

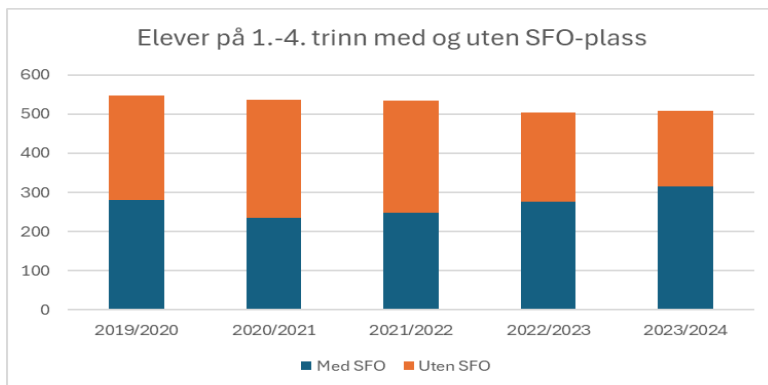
Antall elever i grunnskolen

Skoleår	Antall elever
2023/2024	1 398
2022/2023	1 375
2021/2022	1 409
2020/2021	1 432
2019/2020	1 427

Skoleeiers egen vurdering

Vi hadde noen flere elever i grunnskolen skoleåret 2023/2024 enn året før, i hovedsak på grunn av tilflyttede ukrainske elever. Ut over dette har det vært en jevn nedgang i elevtallet siden 2015 til tross for befolkningsvekst i kommunen. Nedgangen er størst utenfor Raufoss krets. Administrasjonen har beregnet at vi har kapasitet til ca. 30 % flere elever i skolene våre med dagens skolestruktur.

Antall elever i SFO

Skoleår	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Dekningsgrad	51 %	44 %	47 %	55 %	62 %

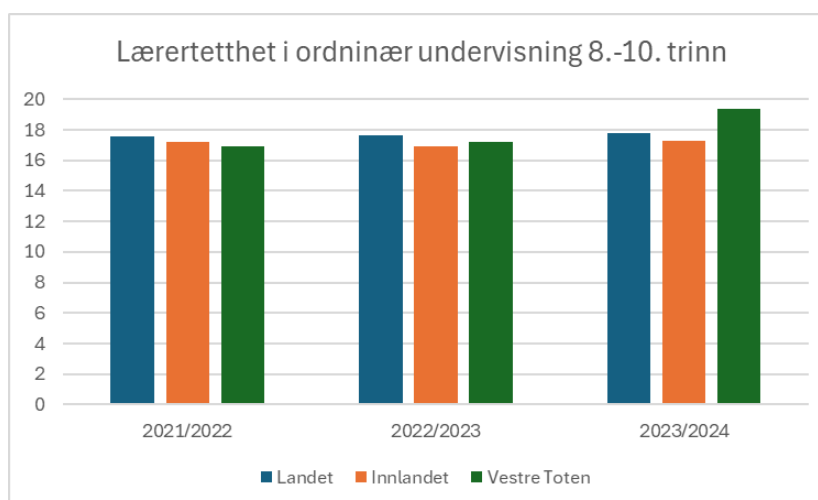
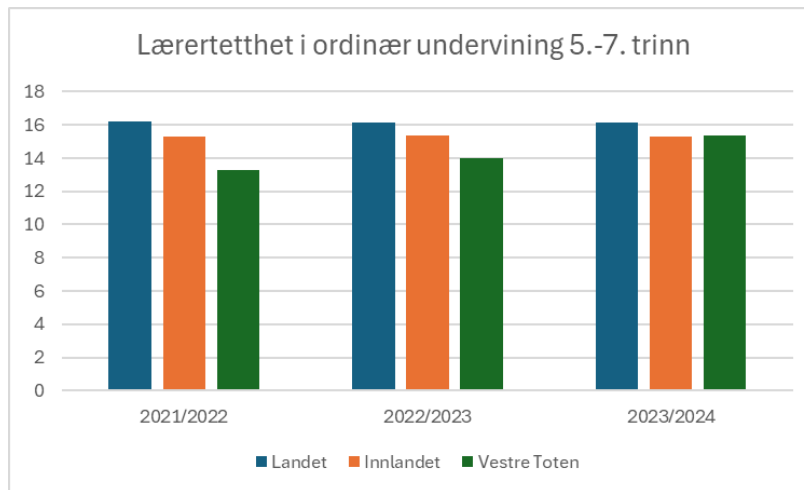
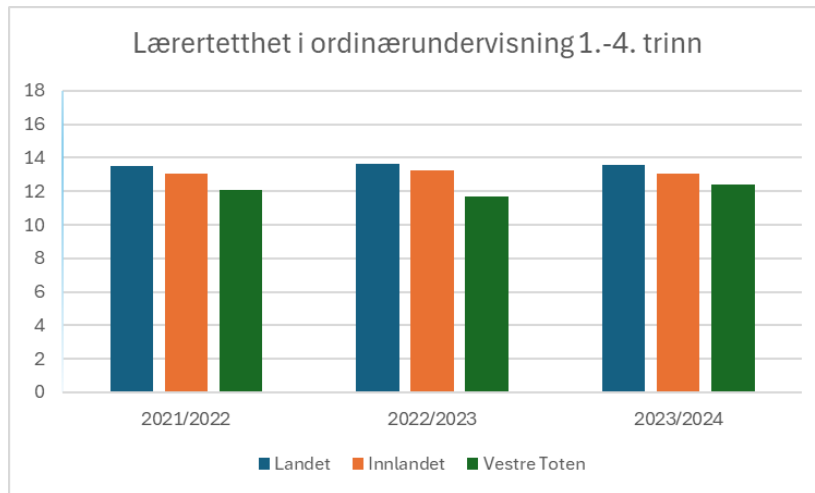
Skoleeiers egen vurdering

Vi ser at andelen elever som har SFO-plass øker i takt med innføring av moderasjonsordninger fra skoleåret 2022/2023. I tillegg har antall elever på 1. og 2. trinn påvirkning på dekningsgraden, siden det er de yngste som i størst grad bruker ordningen.

1.2 Lærertetthet

Normen for lærertetthet sier at det skal være maksimalt 15 elever per lærer på 1.–4. trinn og maksimalt 20 elever per lærer på 5.–10. trinn i ordinær undervisning.

Tilstandsrapport for grunnskolen 2023/2024

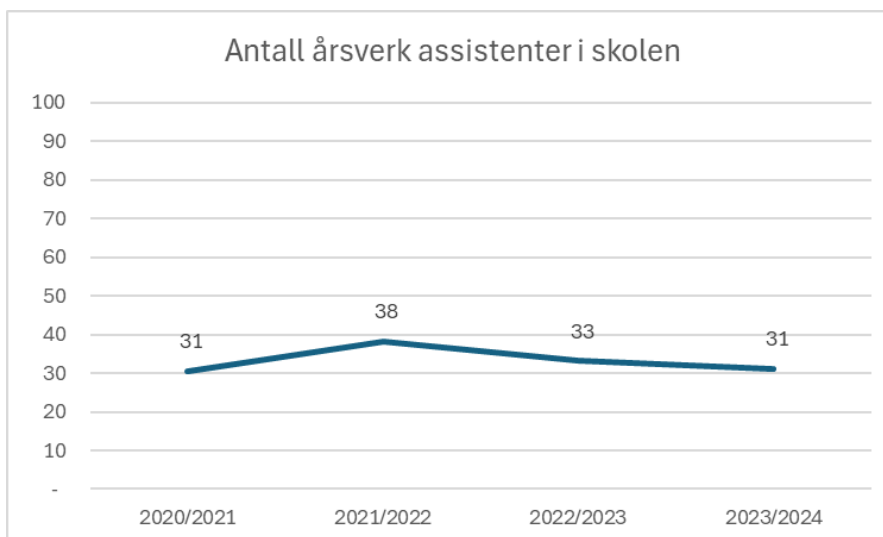
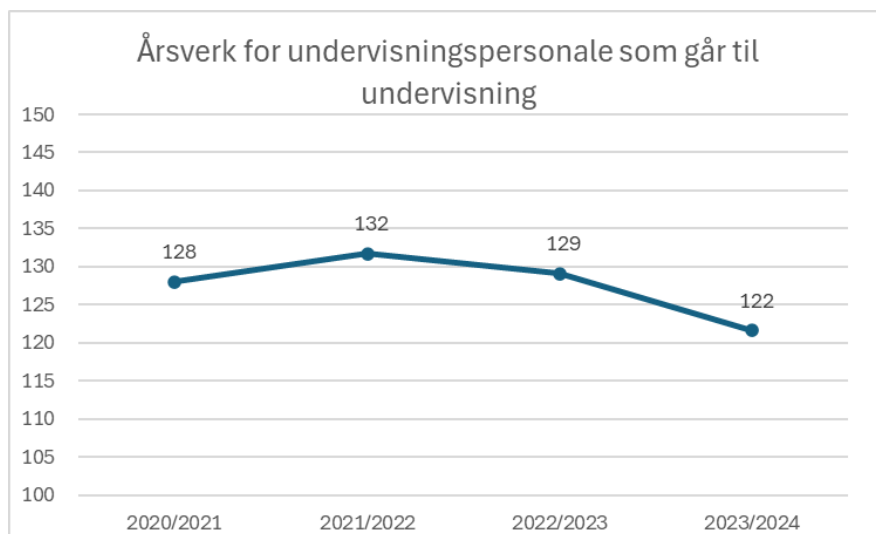

Skoleeiers egen vurdering

Selv om antall elever per lærer har økt de siste årene, ser vi at barnetrinnet (særlig på 1.-4. trinn) er godt innenfor normkravene. Med én kommunal ungdomsskole har skoleeier mulighet til å styre lærertettheten i noe større grad, og vi ser at vi nærmer oss norm på ungdomstrinnet.

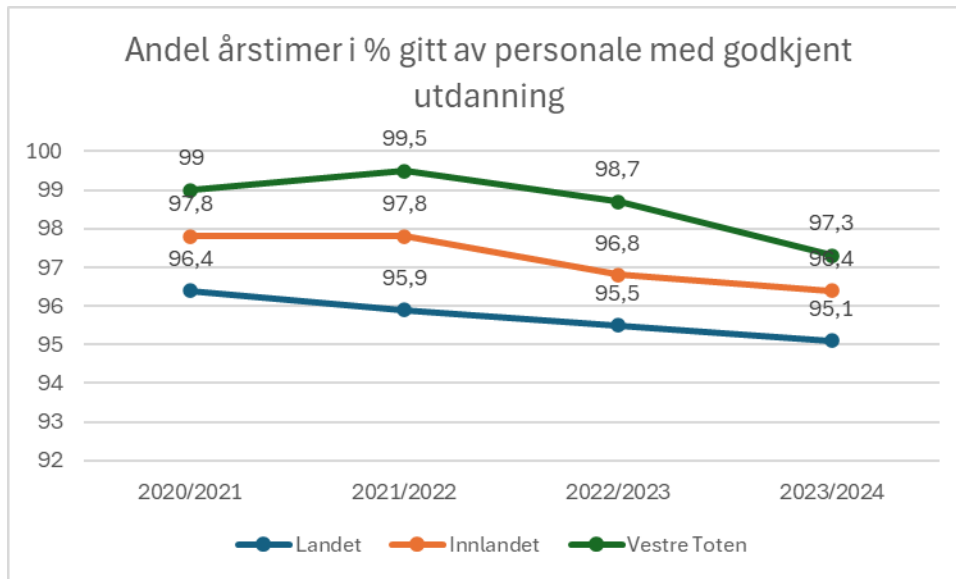
I lærertetthet i ordinær undervisning er individuelt tilrettelagt opplæring (tidligere spesialundervisning) og forsterket norskopplæring utelatt. I Vestre Toten kommune har utviklingen de siste årene vært at en stadig større andel av ressursene bindes opp i spesialundervisning på bekostning av det ordinære opplæringstilbudet.

1.3 Årsverk

¹ Fra og med 1.august 2024 er det ikke lenger lovpålagt å lage en slik rapport.

² Les om lovkravet: § 13-3e. Plikt for kommunen og fylkeskommunen til å arbeide med kvalitetsutvikling (<https://lovdata.no/lov/1998-07-17-61/§13-3e>)

Skoleeiers egenvurdering

Antall årsverk er redusert i takt med nedgang i grunnskolens rammer de siste årene. Vi ser også at reduksjonen i lærerstillinger har vært høyere enn reduksjonen i assistentstillinger.

Vi har sammenlignet med landet og fylket en relativt høy andel lærere med godkjent utdanning. Statistikken viser hvor mange av lærerne som har godkjent utdanning for tilsetning i grunnskolen, ikke om de innfrir kravene til kompetanse i alle fagene de underviser i. Det er utfordrende for kommunen å rekruttere slik at vi dekker alle fag med kompetansekrav.

2. Læringsmiljø

2.1 Elevundersøkelsen

[Les mer om statistikken på udir.no](#) Analysebrettet - Nøkkeltall for grunnskole

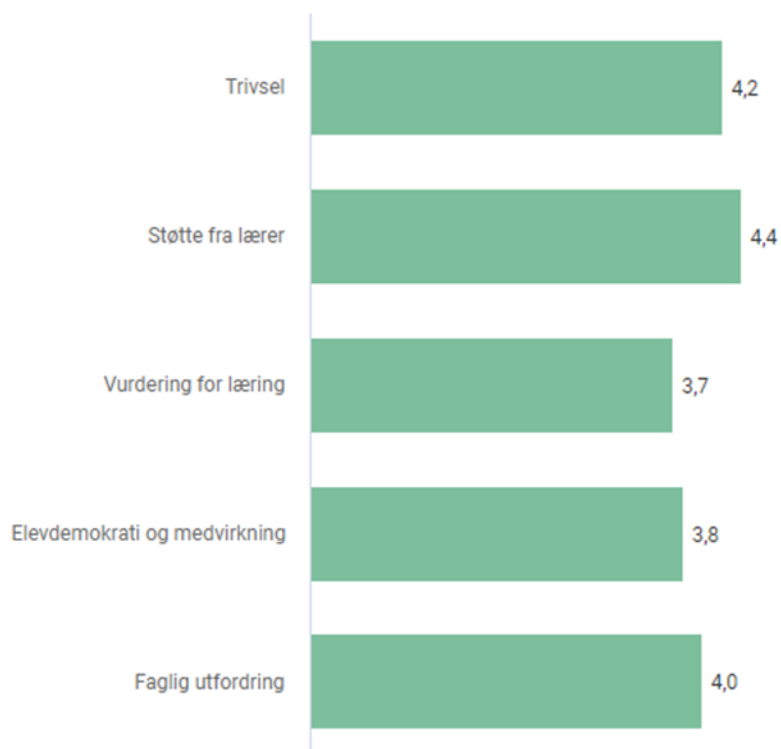
De kommunale verdiene trygghet, respekt, inkludering og mestring ligger til grunn for arbeidet i grunnskolen. Det er i møtet mellom de ansatte i grunnskolen og elevene at verdiene blir realisert. Elevundersøkelsene er en av flere indikatorer som sier noe om hvordan elevene opplever arbeidet med de kommunale verdiene ved skolene.

Elevundersøkelsen 7. trinn 2023-24

Mobbing på skolen
7,4% ^{9,8%}
i fjor

Svarprosent
97,8% ^{95,0%}
i fjor

Resultater elevundersøkelsen

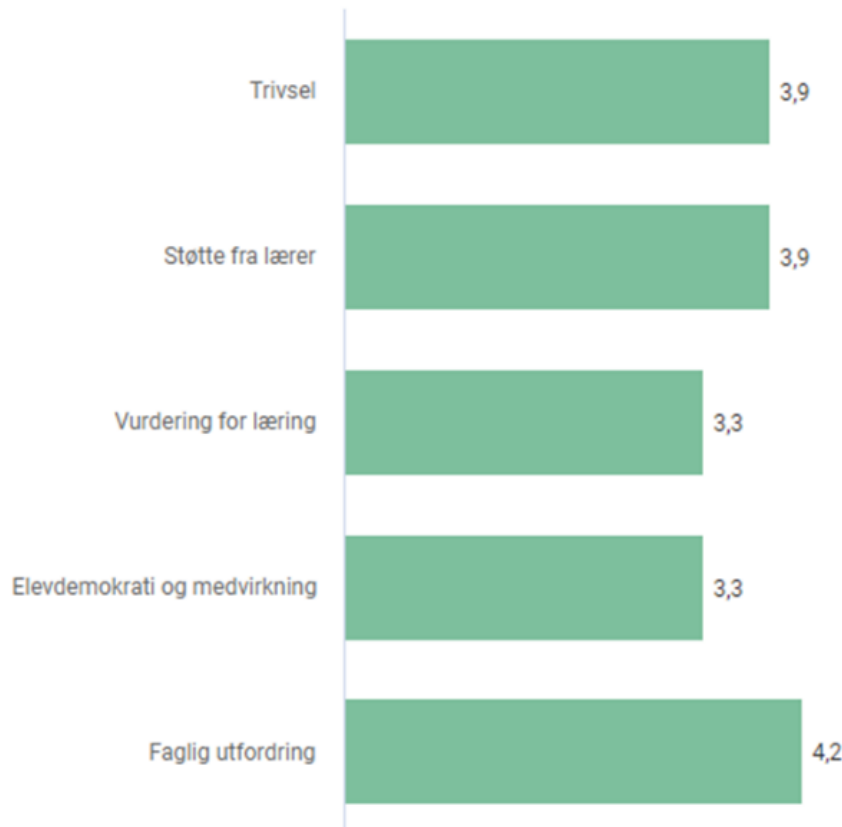
2023-24, Vestre Toten, Alle eierformer

Elevundersøkelsen 10. trinn 2023-24

Mobbing på skolen
16,7%^{12,0% i fjor}

Svarprosent
87,9%^{88,0% i fjor}

Resultater elevundersøkelsen

2023-24, Vestre Toten ungdomsskole, Alle eierformer

Skoleeiers egenvurdering

Vi ser at elevene på barnetrinnet opplever en god støtte fra sine lærere. Denne opplevelsen har vedvart over år og er en kvalitet ved grunnskolen i Vestre Toten kommune. De opplever at de får faglige utfordringer. Det viser at det er kvalitet på læringskulturen. Kvaliteten på vurderingskultur og arbeidet med elevenes stemme et vekstpunkt for skolenes arbeid.

Støtten fra lærere oppleves som mindre på ungdomsskolen og elevene på 10.trinn opplever også lavere trivsel enn eleven på barneskolen. Det ser ut til at det er en ubalanse mellom krav og forventninger og tilgang på støtte. Ungdomsskolen har satt i gang tiltak for å sikre at den faglige og sosiale læring er mer balansert og helhetlig i arbeidet ved skolen. På den måten vil man arbeide systematisk for at elevenes skolemiljø skal bedres. Det er viktig at elevens stemme blir en tydelig del av dette arbeidet.

Skoleeier har gått til anskaffelse av dataverktøy som sammenstiller læringsresultater og elevundersøkelsen. Denne har skolene begynt å benytte i sitt arbeid og opplever god nytte av dette.

2.2 Mobbing på skolen

Les mer om statistikken: Elevundersøkelsen – mobbing 5. til 10. trinn, sortert etter spørsmål | udir.no

Les mer om Rutiner for nærvær og fravær: *Vestre Toten kommune - Rutiner for nærvær og fravær for elever i grunnskolen i Vestre Toten kommune*

Grunnskolen i Vestre Toten har målsetting om at alle elever skal ha det trygt og godt på skolen og at det skal være fravær av mobbing. Den kommunale rutinen for et Trygt og godt skolemiljø og Rutiner for nærvær og fravær er viktige redskaper for skolene i arbeidet med å sikre god forebygging og godt arbeid når saker oppstår.

Indikator - Spørsmål	2023-24 ?			
	Hele landet ?			
	Alle fylker ?		Innlandet ?	
	Alle kommuner ?		Vestre Toten ?	
	Hele landet ?		Vestre Toten ?	
	7. årstrinn ?	10. årstrinn ?	7. årstrinn ?	10. årstrinn ?
	Alle eierformer ?	Alle eierformer ?	Alle eierformer ?	Alle eierformer ?
	Alle kjønn ?	Alle kjønn ?	Alle kjønn ?	Alle kjønn ?
Andel mobbet ?	Andel mobbet ?	Andel mobbet ?	Andel mobbet ?	Andel mobbet ?
– Mobbing på skolen	12,8	10,9	7,4	16,7
Er du blitt mobbet av andre elever på skolen de siste månedene?	10,7	8,0	7,4	11,1
Er du blitt mobbet av voksne på skolen de siste månedene?	2,5	4,9	0,0	5,9
Er du blitt mobbet digitalt (mobil, iPad, PC) de siste månedene?	4,8	4,5	*	9,6

Indikator - Spørsmål	2023-24 ?									
	Hele landet ?									
	Alle fylker ?		Innlandet ?							
	Alle kommuner ?		Vestre Toten ?							
	Hele landet ?		Vestre Toten ?		Beverbru skole ?	Korta skole ?	Raufoss skole ?	Reinsvoll skole ?	Thune skole ?	Vestre Toten ungdomsskole ?
	7. årstrinn ?	10. årstrinn ?	7. årstrinn ?	10. årstrinn ?	7. årstrinn ?	7. årstrinn ?	7. årstrinn ?	7. årstrinn ?	7. årstrinn ?	10. årstrinn ?
	Alle eierformer ?	Alle eierformer ?	Alle eierformer ?	Alle eierformer ?	Alle eierformer ?	Alle eierformer ?	Alle eierformer ?	Alle eierformer ?	Alle eierformer ?	Alle eierformer ?
	Alle kjønn ?	Alle kjønn ?	Alle kjønn ?	Alle kjønn ?	Alle kjønn ?	Alle kjønn ?	Alle kjønn ?	Alle kjønn ?	Alle kjønn ?	Alle kjønn ?
Andel mobbet ?	Andel mobbet ?	Andel mobbet ?	Andel mobbet ?	Andel mobbet ?	Andel mobbet ?	Andel mobbet ?	Andel mobbet ?	Andel mobbet ?	Andel mobbet ?	Andel mobbet ?
– Mobbing på skolen	12,8	10,9	7,4	16,7	*	*	*	*	*	16,7

Tilstandsrapport for grunnskolen 2023/2024

2023-24 ?						
Hele landet ?						
Alle fylker ?		Innlandet ?				
Alle kommuner ?		Alle kommuner ?		Vestre Toten ?		
Hele landet ?		Innlandet ?		Vestre Toten ?		
7. årstrinn ?	10. årstrinn ?	7. årstrinn ?	10. årstrinn ?	7. årstrinn ?	10. årstrinn ?	
Alle eierformer ?	Alle eierformer ?	Alle eierformer ?	Alle eierformer ?	Alle eierformer ?	Alle eierformer ?	
Alle kjønn ?	Alle kjønn ?	Alle kjønn ?	Alle kjønn ?	Alle kjønn ?	Alle kjønn ?	
Indikator - Spørsmål	Andel mobbet ?	Andel mobbet ?	Andel mobbet ?	Andel mobbet ?	Andel mobbet ?	Andel mobbet ?
- Mobbing på skolen	12.8	10.9	12.5	10.1	7.4	16.7
Er du blitt mobbet av andre elever på skolen de siste månedene?	10.7	8.0	10.7	7.4	7.4	11.1
Er du blitt mobbet av voksne på skolen de siste månedene?	2.5	4.9	1.6	4.1	0.0	5.9
Er du blitt mobbet digitalt (mobil, iPad, PC) de siste månedene?	4.8	4.5	4.9	4.0	*	9.6

Skoleeiers egenvurdering

Tallene for 7.trinn har utviklet seg i en positiv retning og viser at skolenes systematiske arbeid med læringsmiljøet har gitt resultater. Vi ser behovet for å holde trykket på dette arbeidet oppe og å være i en kontinuerlig dialog med elevene der vi fanger opp tegn og signaler.

Tallene for 10.trinn er en del av et nasjonalt bilde med økende grad av mobbing, men ikke en sitausjon som vi kan normalisere og godta. Det er igangsatt et helhetlig arbeid med skolemiljø ved ungdomsskolen og vi forventer at det gir resultater på mobbetallene. Digital mobbingen er en del av utfordringer og det er viktig med et god samarbeid mellom hjem og skole for at vi sammen kan arbeide med dette.

Statsforvalteren vurderer at en prosentandel over 5 er grunnlag for en særlig oppmerksomhet rundt skolemiljøet. Vi ser behovet for å arbeide mer om det proaktive arbeidet mot mobbing, mobbingens kjennetegn og hvordan vi sammen kan arbeide for et mer inkluderende skolemiljø.

3. Nasjonale prøver 5. trinn

⚡ *Fra 2022 starter måling av utvikling over tid på nytt. Resultatene fra 2022-23 kan derfor ikke direkte sammenlignes med tidligere år.*

Vestre Toten har som mål å ha resultater på nivå med landet. Gjennomsnittsmål for hele elevkull er mer interessante i kontekst knyttet opp mot den enkelte skole. Skoleeier søker å løfte frem god praksis og bistå i arbeidet med å heve læringsutbyttet i klasser og for elever med et særlig behov. Vi arbeider etter intensjonene i Språkplanen og deler erfaringer på nettverk på tvers av skoler.

3.1 Lesing, regning og engelsk

[Les mer om statistikken på udir.no \(Analysebrettet - Nøkkeltall for grunnskole\)](#)

Nasjonale prøver 5. trinn 2023-24

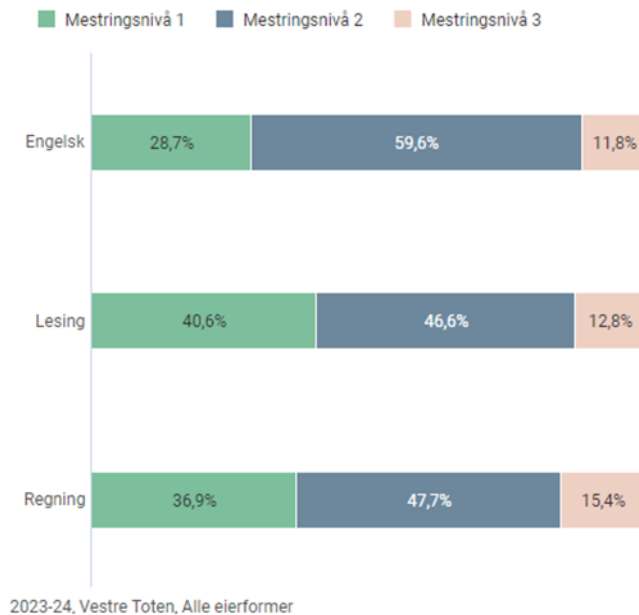
Skalapoeng engelsk
47⁴⁹
i fjor

Skalapoeng lesing
46⁵⁰
i fjor

Skalapoeng regning
47⁵¹
i fjor

Mestringsnivåfordeling

Fra 2022 starter måling av utvikling over tid på nytt. Resultatene fra 2022-23 kan derfor ikke direkte sammenlignes med tidligere år.

Skoleeiers egen vurdering

Resultatene på de nasjonale prøvene viser en nedgang i mestringsnivåene for elevene i grunnskolen. Vi er ikke fornøyd med disse resultatene og vil gjennom tettere oppfølging av kartlegginger på trinnene før 5.trinn og arbeide videre for å forbedre det systematiske arbeidet og kvaliteten i opplæringen.

4. Nasjonale prøver ungdomstrinn

⚡ Fra 2022 starter måling av utvikling over tid på nytt. Resultatene fra 2022-23 kan derfor ikke direkte sammenlignes med tidligere år.

4.1 Lesing, regning og engelsk

Les mer om statistikken på udir.no Analysebrettet - Nøkkeltall for grunnskole

Nasjonale prøver 8. trinn 2023-24

Skalapoeng engelsk

49⁴⁷
i fjor

Skalapoeng lesing

49⁴⁷
i fjor

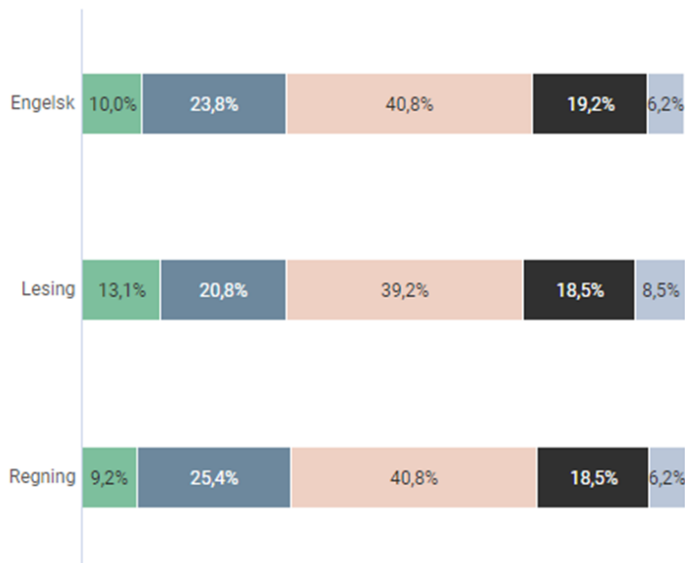
Skalapoeng regning

48⁴⁶
i fjor

Mestringsnivåfordeling

Fra 2022 starter måling av utvikling over tid på nytt. Resultatene fra 2022-23 kan derfor ikke direkte sammenlignes med tidligere år.

■ Mestringsnivå 1 ■ Mestringsnivå 2 ■ Mestringsnivå 3
■ Mestringsnivå 4 ■ Mestringsnivå 5

2023-24, Vestre Toten ungdomsskole, Alle eierformer

Skoleeiers egenvurdering

Det er gjennomgående sterkere resultater på 8. trinn sammenlignet med tidligere. Vi ser også at det er en god andel elever som preseterer på de to høyeste nivåene. Det viser at det arbeides systematisk og godt på 5.-7.trinn. Skalapoeng viser at vi her er nær det nasjonale gjennomsnittet i lesing og engelsk.

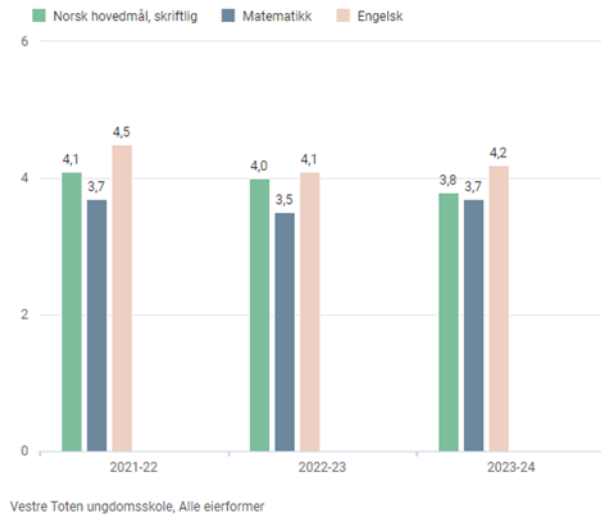
5. Karakterer og gunnskolepoeng

5.1 Norsk hovedmål, matematikk og engelsk

[Les mer om statistikken på udir.no \(lenke\)](#)

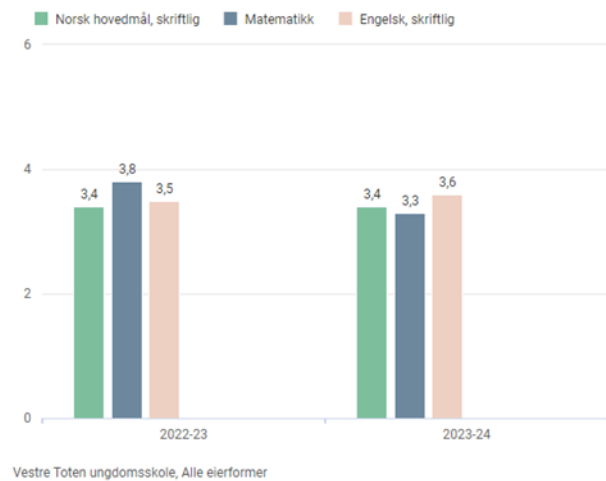
Standpunkt og eksamen 10. trinn

Standpunkt – snittkarakter

Skriftlig eksamen – snittkarakter

På grunn av koronapandemien ble alle eksamener for elever i grunnskolen avlyst våren 2020, våren 2021 og våren 2022.

Skoleeiers egen vurdering

Våre standpunktkarakterer på 10. trinn i basisfagene norsk, regning og engelsk holder seg stabilt. Vi ser at det samme gjelder resultatene på eksamen i norsk og engelsk. Det er en nedgang i matematikk og det gjør at vi bruker noe mer tid på faget i nettverk. Det er viktig å reflektere over hvordan endringene kan henge sammen med Fagfornyelsen, endrede undervisningsformer, vurderingspraksis eller andre forhold.

5.4 Grunnskolepoeng

[Les mer om statistikken på udir.no \(Grunnskolepoeng | udir.no\)](#)

Vestre Toten kommune har hatt som mål å øke våre elevers grunnskolepoeng. Vi har de seneste årene hatt 43,1, 42,2, 42,6 og 42,4 poeng i snitt for våre 10-trinns elever.

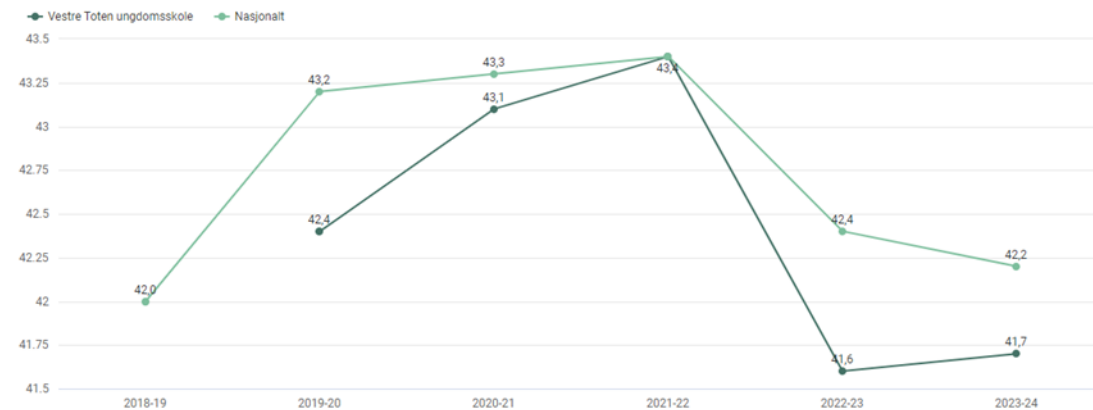
Grunnskolepoeng 10. trinn

Grunnskolepoeng 2023-24

41,7^{41,6}
i fjor

Utvikling i grunnskolepoeng

For skoleårene 2019-20, 2020-21 og 2021-22 er grunnskolepoeng kun basert på standpunkt karakterer. NB: Y-aksen starter ikke på null.

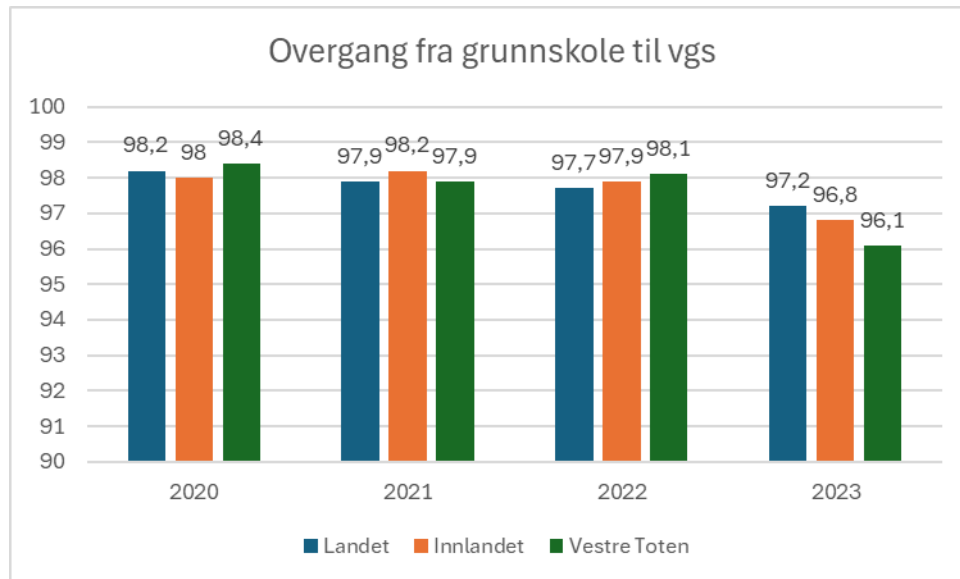

Vestre Toten ungdomsskole, Alle eierformer

Skoleeiers egenvurdering

Tallene varierer og må sees over tid. Det har vært en nedgang i grunnskolepoeng, men vi merker oss en svak økning i grunnskolepoeng fra forrige periode.

6. Gjennomføring

Skoleeiers egenvurdering

Statistikken viser andelen 16-åringer som er i videregående opplæring 1. oktober samme år som de fullførte grunnskolen. Denne statistikken gir begrenset verdi, men er den som er valgt ut av Udir som indikator fordi den måler grunnskolens ansvarsområde direkte. Vi ser at andelen elever i videregående opplæring er lavere høsten 2023 enn de foregående årene, og at Vestre Toten for første gang (på de fire årene) ligger lavere enn både landet og Innlandet.

7. System for oppfølging (internkontroll)

Skoleeier følger opp skolene gjennom grunnskolens årshjul som utformes i samarbeid med ledere, ansatte og tillitsvalgte for hvert skoleår. Årshjulet inneholder faste aktiviteter og innhold tilpasset etter behov ved skolene. Behovene utformes innenfor satsingsområdene inkluderende praksis, tidlig innsats, elevenes stemme og organisasjonsutvikling. Det er en kontinuerlig dialog med skoleledere og de ansatte for å få en god balanse mellom drift og utvikling gjennom året.

Skoleeiers system for å følge opp skolenes utvikling handler gjennom skoleåret om å følge opp planlagt aktivitet. Grunnskolesjefen følger opp skolene gjennom etablerte rutiner og drøftinger i skolelederkollegiet. Pedagogiske veileder følger opp i nettverk og ved besøk ute på skolene. Det legges til daglig stor vekt på kollektive strategier slik at grunnskolen i kommunen skal ha en gjenkjennelig kvalitet uavhengig av skole eks Fokus på 1.trinn.

Det er en plan for utvikling av kompetanse på tvers av tjenesteområder som også preger innholdet i grunnskolen.

Skoleeier utarbeidet skjerpede lokale rutiner for oppfølging av bekymringsfullt nærvær og fravær og det har vært fokus å få elever tilbake til skolen gjennom året. Arbeidet med Arbeidslivssenteret har fokus på nærvær blant de ansatte.

7.1 Organisasjonsutvikling

Gjennom en regional satsing har vi over tid arbeidet med å lage laget rundt skoleleder. Det er etterutdanning av språk- og leseveiledere og skoleutviklingsgrupper som har vært et viktig satsingsområde. Alle skolene har etablert en utviklingsgruppe på skolen der ledelsen, teamledere og etter hvert plasstillitsvalgte deltar. Disse har en arbeidsbeskrivelse gir dem tydelige roller i arbeidet med kvalitet i skolene.

Gjennom involvering av de ansatte oppnår vi medvirkning og eierskap til utviklingsarbeidet. Skolene har hatt temaet Skrivning og Å snakke med barn som tema skoleåret 2023/2024. Arbeidet med temaene er bygget opp rundt læringsaksjoner på egen skole mellom samlingene slik at utviklingsarbeidet skal nå elevene i klasserommet. Skoleutviklingsgruppene har en sentral rolle i dette arbeidet og det er utformet en felles arbeidsinstruks for deltakerne i disse gruppene.

Vestre Toten kommune har utdannede språk- og leseveiledere på alle skoler. Språk og leseveilederne jobber etter en felles instruks der hensikten blant annet er å følge opp resultater og gi støtte til lærere på egen skole. Språk- og leseveilederne har vært en viktig referanse i revideringen av kommunens språkplan. Den reviderte planen definerer hvordan det arbeides med språk i vår kommune og er et samarbeid mellom helsestasjonen, barnehagen, skolen, PPT og voksenopplæringen. Planen er prøvd ut dette skoleåret og ferdigstilles høsten 2024.

Skolene deltar på en rekke kommunale nettverk for å følge opp ulike områder sammen. Eksempler på slike nettverk er nettverk for 1. trinn, realfagsnettverk, nettverk om programmering, nettverk for SFO-ledere, nettverk for flerspråklig opplæring, osv. Hensikten med nettverkene er å kvalitetssikre arbeidet og sørge for at skolene deler og lærer av hverandre. Nettverkene evalueres årlig i samarbeid med skolelederne.

7.2 Læringsresultater

Læringsresultatene i grunnskolen blir målt gjennom mange ulike kartlegginger, nasjonale prøver, grunnskolepoeng og eksamensresultater. Kommunen har en plan for hva som skal gjennomføres av kartlegginger for alle trinn for å sikre at elevenes læringsutbytte blir fulgt opp på en systematisk. For skolen er kartleggingen et middel for å vurdere elevenes læringsutbytte. Gjennom å analysere resultatene på gruppe og elevnivå får skolen mulighet til å justere opplæringen slik at elevene får en best mulig opplæring ut fra sitt nivå. Grunnskolesjefen følger opp skolene ved etablerte rutiner for forberedelse, gjennomføring og gjennomgang av resultater. Det legges opp til drøfting og refleksjon i skolelederkollegiet og det er åpenhet om resultater, utfordringer og vellykkede strategier. Skolekontoret har lagt ned et betydelig arbeid for å støtte opp om skolens resultatoppfølgingsarbeid gjennom å legge opp til et system der elevene kan følges systematisk over tid. Dette arbeidet vil skoleeier legge trykk på fremover for å sikre at intensjonene om tidlig innsats kan finnes igjen i tiltak og elevresultater på senere trinn.

Vi ser at resultatene på nasjonale prøver ikke er slik som vi ønsker oss og vi må fortsette å øke kvaliteten i dette arbeidet slik at elevene i større grad mestrer på disse prøvene.

7.3 Læringsmiljø

Alle elever har etter opplæringsloven rett til et trygt og godt skolemiljø. Grunnskolen i Vestre Toten har utarbeidet kommunale retningslinjer for hvordan det skal arbeides i skolen for å sikre at alle elever skal få oppfylt sin rettighet. Her pekes det på hvordan grunnskolen i den daglige driften skal skape skolemiljøer som fremmer helse, trivsel og læring. Hovedinnsatsen gjøres i det daglige gjennom gode rammer med voksne som evner å ivareta en omsorgsfull kontroll slik at alle elever kan føle seg trygge. Den viktigste delen av retningslinjene handler om det forebyggende arbeidet. Vi har brukt skoleåret til å gjennomgå rutiner og det generelle arbeidet med dette.

Gjennom oppfølgingen av den reviderte veilederen for bekymringsfullt nærvær og fravær har skolene jobbet godt på dette området. Skolene har derfor god oversikt og setter inn tiltak for å få alle elever på skolen. Veilederen bygger på BTI-modellen og grunnskolen er i prosess med å anvende modellen i aktuelle saker. Stort fravær for ansatte og elever har fortsatt etter pandemien. Det fører til økt sårbarhet hos mange for å havne på siden av fellesskapet også etter at skoletilbudet er normalisert.

8. Konklusjon

Kvaliteten i grunnskolen varierer mellom trinn og skoler, men det er det kommunale bildet som helhet som danner grunnlag for kvalitetsmeldingen. Moderasjonsordningen i SFO har ført til et økt antall elever på SFO. Det er en jevn nedgang i elevtallet utenfor Raufoss krets. Vi er innenfor normkravene når det gjelder lærertetthet og utviklingen viser at vi binder opp en større andel av ressursene til enkeltelever. Elevundersøkelsen viser at vi må arbeide enda mer systematisk med skolemiljøet på ungdomsskolen. Tallene fra barnetrinnet viser at helhetlig og systematisk innsats gir resultater. Vi må arbeide for at foresatte er involvert i dette arbeidet.

Vi må arbeide videre for å sikre at kvaliteten på elevenes faglige utbytte blir godt ivaretatt og at vi får de resultatene vi forventer. Det handler om å ha høy kvalitet på nettverk og skoleutvikling, og å sette de som har fått utdelt roller i posisjon til å jobbe sammen med profesjonsfellesskapet.

Vestre Toten kommune**STATUSRAPPORT 1. TERTIAL 2025 FRA INNLANDET
REVISJON IKS**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	02.06.2025	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Statusrapport 1. tertial 2025 fra Innlandet Revisjon IKS

Vedlagt:

Ja

FORSLAG TIL VEDTAK:**Statusrapport for 1. tertial 2025 fra Innlandet Revisjon IKS tas til orientering.****SAKSOPPLYSNINGER:**

Saken er en oppfølging av inngått oppdragsavtale med Innlandet Revisjon IKS der det er avtalt tertialvis rapportering til kontrollutvalget m.h.t. økonomi:

4.5 Økonomirapportering

Innlandet Revisjon IKS rapporterer til kontrollutvalget 1. og 2. tertial (30/4 og 31/8), i tillegg til en årsrapport (31/12).

Rapporteringen gjøres på samme nivå som oppdragsavtalen og oversendes kontrollutvalget senest en måned etter utløp av rapporteringsperioden.

Tertialrapporteringene skal begrunne eventuelle vesentlige avvik mellom budsjett og prognose.

Uavhengig av tertialrapporteringen skal Innlandet Revisjon IKS løpende informere kontrollutvalget om forventede vesentlige avvik fra oppdragsavtalen.

Hensikten med rapporteringen er bl.a. å lette kontrollutvalgets arbeid med oppfølging av den vesentligste posten i kontrollutvalgets budsjett og bevisstgjøre kontrollutvalget på evt. ledige midler til gjennomføring/bestilling av forvaltningsrevisjon.

Vedlagt følger rapportering fra Innlandet Revisjon IKS for siste tertial til orientering.

Rapporten kan oppsummeres slik:

- **Regnskapsrevisjon:**

Budsjett: 770 timer

Prognose 31/12: 770 timer

Avvik: 0 timer

- **Bestilte tjenester (forvaltningsrevisjon mv):**

Budsjett: 199 timer

Prognose 31/12: 21 timer

Avvik: 178 timer

Kommentar til avvik:

Det er ingen undersøkelser e.l. i bestilling. Kontrollutvalget har derfor penger til rådighet dersom man ønsker å engasjere revisjonen.

Innlandet Revisjon IKS

Lillehammer, 19.05.2025

J.nr./Referanse: 2025-579/RAK

Til Kontrollutvalget i Vestre Toten kommune
v/sekretariatet

Statusrapport 1. tertial 2025

Det vises til oppdragsavtalen pkt. 4.5. Innlandet Revisjon IKS skal rapportere til kontrollutvalget per 30.04., 31.08. og 31.12. Rapporten skal begrunne eventuelle vesentlige avvik mellom budsjett og prognose.

Nedenfor følger oversikt over ressursbruk per 30.04.2025.

	Oppdrags avtale Timer	Forbruk Timer	Differanse Timer
REGNSKAPSREVISJON			
Revisjon av årsregnskapet	590	262	328
Attestasjoner og revisjonsuttalelser	160	119	41
Veiledning og bistand	20	0	20
SUM REGNSKAPSREVISJON	770	381	389
BESTILTE TJENESTER			
Bestilte mindre undersøkelser	0	0	0
Forvaltningsrevisjon	199	21	178
Eierskapskontroll	0	0	0
SUM BESTILTE TJENESTER	199	21	178
Møter i KU og KST/FT, info. og KU sekretariat	22	6	16
SUM TIMER	991	408	583

Kommentarer vedrørende regnskapsrevisjon

Det er samlet for regnskapsrevisjon ikke vesentlig avvik mellom oppdragsavtalen og medgåtte ressurser.

Hovedkontor:
Kirkegata 72
2609 Lillehammer
Tlf. 61 22 25 68

Kontor Gjøvik:
Studievegen 7
2815 Gjøvik

Kontor Otta:
Ola Dahls gate 3 A
2670 Otta

Firma:
E-post: postmottak@irev.no
irev.no
Kirkegata 72
2609 Lillehammer
Reg. nr. 987 769 386 MVA
Bank kto. 1604 11 46927

Kommentarer vedrørende forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll:

Prosjekt	Forbruk hittil i år		Anslag forbruk i år		Levering KU	Kommentar
	Timer	Kroner	Timer	Kroner		
10621 Økonomistyring	21	28 980	40	55 200	KU 02.06.25	Foranalyse
Sum	21	28 980	40	55 200		
Oppdragsavtale	199	274 620				

Følgende timesatser for 2025 er benyttet i oppdragsavtalen:

- Regnskapsrevisjon kr 1 250
- Forvaltningsrevisjon kr 1 380
- Møter kr 1 250/1 380

Med hilsen

Rita Kvamme
Rådgiver

Vestre Toten kommune**FORANALYSE: ØKONOMISTYRING I VESTRE TOTEN KOMMUNE**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	02.06.2025	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Foranalyse: Økonomistyring (utarbeidet av Innlandet Revisjon IKS, 21.05.2025)

Vedlagt:

Ja

FORSLAG TIL VEDTAK:

(vedtak utformes i møtet)

SAKSOPPLYSNINGER:**Bakgrunn:**

Kontrollutvalget i Vestre Toten kommune bestilte i møte den 10. februar 2025, sak 10/25, en foranalyse om økonomistyring i kommunen:

Innlandet Revisjon IKS bes om å gjennomføre en forundersøkelse der formålet er å komme med forslag til innfallsvinkler og problemstillinger til en eventuell forvaltningsrevisjon på området.

Vedtaket ses i sammenheng med at kontrollutvalget har drøftet om det er noe man kan bidra med fra kontrollutvalgets/revisjonens side ifm. at kommunen er meldt inn i ROBEK-registeret. Økonomistyring ble nevnt som et aktuelt tema i den forbindelse.

Formålet med en foranalyse er å gi kontrollutvalget et grunnlag for å ta en beslutning om de skal bestille en forvaltningsrevisjon om temaet eller ikke. Foranalysen skal gi et innblikk i temaet og identifisere eventuelle risikofaktorer ved kommunens virksomhet. Revisjonen gir sin anbefaling om det bør gjennomføres en forvaltningsrevisjon om temaet.

Dersom man ønsker å gå videre med planleggingen av et revisjonsprosjekt er det aktuelt å bestille en prosjektplan der formål, problemstillinger, avgrensninger, metode, tidspunkt for gjennomføring og tidsbruk/kostnad vil bli nærmere beskrevet. Det er ved godkjenning av prosjektplanen at revisjonsprosjektet bestilles.

Vedlagt følger utarbeidet foranalyse.

Innlandet Revisjon IKS deltar i møtet for å presentere foranalysen og svare på spørsmål.

Vurdering:

Revisjon sier i foranalysen at det «kan være krevende å finne en god tilnærming til en forvaltningsrevisjon med tema økonomistyring for en kommune som nylig er meldt inn i ROBEK». Revisjonens anbefaling er formulert slik (foranalysen s. 14):

Et forvaltningsrevisjonsprosjekt med tema økonomistyring kan være nyttig gitt at det innrettes slik at det kan rettes inn mot å trekke lærdom som kan være relevant med aktuelle økonomiske utfordringer. I den grad kommunen benytter Statsforvalteren aktivt i arbeidet med budsjettering og utforming av tiltak, kan nytteverdien av en forvaltningsrevisjon reduseres. Så langt er dette imidlertid et åpent spørsmål. Administrasjonens skepsis til nytteverdien av en eventuell forvaltningsrevisjon må også tillegges en viss vekt, litt avhengig av hvor høyt kontrollutvalget ønsker å prioritere oppfølgingen av den økonomiske situasjonen i kommunen.

Spørsmålet om kontrollutvalget skal gå videre og bestille en forvaltningsrevisjon legges frem til drøfting, uten forslag til vedtak.

FORANALYSE

ØKONOMISTYRING

UTARBEIDET FOR
KONTROLLUTVALGET I
VESTRE TOTEN KOMMUNE

INNLANDET REVISJON IKS

21. mai 2025
2025-602/KL

INNHALDSFORTEGNELSE

INNHALDSFORTEGNELSE	2
1 INNLEDNING	3
1.1 KONTROLLUTVALGETS BESTILLING.....	3
1.2 GJENNOMFØRING AV FORANALYSEN	3
2 BESKRIVELSE AV FAKTA	4
2.1 ØKONOMIEN I KOMMUNEN.....	4
2.2 OM ROBEK	5
2.3 INNMELDINGEN AV VESTRE TOTEN I ROBEK.....	6
2.4 TILTAK FOR Å BRINGE ØKONOMIEN I BALANSE	7
2.5 FORVALTNINGSREVISJONER OM ØKONOMISTYRING	8
3 PERSPEKTIVER OG PROBLEMSTILLINGER FOR ET MULIG FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT	12
3.1 BØR VI GJENNOMFØRE EN FORVALTNINGSREVISJON ?.....	12
3.2 INNSPILL TIL FORMÅL OG PROBLEMSTILLINGER	14
3.3 VIDERE PROSESS	15
REFERANSER.....	16
VEDLEGG ØKONOMITALL	18

1 INNLEDNING

1.1 KONTROLLUTVALGETS BESTILLING

Kontrollutvalget i Vestre Toten kommune bestilte i møte den 10. februar 2025, sak 10/25, en foranalyse om økonomistyring i kommunen:

Innlandet Revisjon IKS bes om å gjennomføre en forundersøkelse der formålet er å komme med forslag til innfallsvinkler og problemstillinger til en eventuell forvaltningsrevisjon på området.

Vedtaket ses i sammenheng med at kontrollutvalget har drøftet om det er noe man kan bidra med fra kontrollutvalgets/revisjonens side ifm. at kommunen er meldt inn i ROBEK-registeret. Økonomistyring ble nevnt som et aktuelt tema i den forbindelse.

1.2 GJENNOMFØRING AV FORANALYSEN

En foranalyse er en tidlig vurdering av et aktuelt tema for en forvaltningsrevisjon. Analysen skal blant annet gi kontrollutvalget en overordnet innsikt i temaet, vurdere hvorvidt det lar seg gjøre å formulere gode og gjennomførbare problemstillinger, og om temaet gjelder et område det vil være nyttig for kommunen å få belyst.

I denne foranalysen har vi orientert oss i regelverket knyttet til ROBEK-registeret. Vi har også funnet fram relevante økonomitall for Vestre Toten fra Kostra, og vi har studert tidligere forvaltningsrevisjoner som er gjort knyttet til økonomistyring i en kommune.

Revisor har vært i kontakt med kommunen v/assisterende kommunedirektør Odd Arnvid Bollingmo og økonomikonsulent Geir-Ronny Smedsrud, samt med Statsforvalteren i Innlandet v/Christen Ness. Formålet var både å få innsikt i bakgrunnen for at kommunen ikke klarte å dekke tidligere underskudd, og dermed ble meldt inn i ROBEK, samt å få informasjon om hvordan kommunen har planlagt å bringe økonomien i balanse.

Temaet er bredt og har en rekke potensielle vinklinger og problemstillinger som kan danne grunnlag for en forvaltningsrevisjon. Det er avgjørende å avgrense temaet for å kunne planlegge et prosjekt som er gjennomførbart, og som samtidig er relevant og nyttig i den situasjonen kommunen står i. Ambisjonen er at foranalysen skal kunne bidra til en slik avgrensning, og at kontrollutvalget kan vurdere nytten av et forvaltningsrevisjonsprosjekt knyttet til økonomistyring.

Foranalysen er utarbeidet av oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Kristian Lein i perioden mars til mai i år. Fagansvarlig regnskapsrevisor er konferert i arbeidet med foranalysen. Daglig leder/fagansvarlig forvaltningsrevisor Anne Live Jensvoll har kvalitetssikret foranalysen.

2 BESKRIVELSE AV FAKTA

2.1 ØKONOMIEN I KOMMUNEN

Vestre Toten har de siste årene hatt svak økonomi. Dette framgår av tabell 1 i vedlegget som viser sentrale økonomiske parametere de siste fem år for Vestre Toten, sammenlignet med to nabokommuner¹, kommune-gruppe 7 (som Vestre Toten tilhører), samt landet utenom Oslo.

Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) betrakter netto driftsresultat som hovedindikatoren for økonomisk balanse i kommunesektoren. Netto driftsresultat viser hvor mye som kan disponeres til avsetninger og investeringer etter at driftsutgifter, renter og avdrag er betalt. Netto driftsresultat har vært negativt Vestre Toten for årene i perioden 2020-2024, unntatt 2021, mens de to andre kommunene og de to kommunegruppene stort sett har hatt positive resultater for alle årene².

Vi kan også legge merke til at kommunen har et høyt gjeldsnivå, og derigjennom høye utgifter til renter og avdrag, noe som bidrar til å trekke nivået på netto driftsresultat. Av tabellen framgår at renteeksponert gjeld i Vestre Toten utgjør om lag det samme som årlige brutto driftsutgifter, mens sammenligningsgrunnlaget ligger langt lavere. For kommunen betyr det at kommunen er mer utsatt for endringer i rentenivå enn det som er tilfelle for de andre.

Svake resultater over tid har også bidratt til at disposisjonsfondet i kommune har blitt tømt og at den har fått svakere likviditet (arbeidskapital³) over tid. Utviklingen i arbeidskapitalen er tett koblet til utviklingen i kommunenes fond, som igjen henger sammen med resultatene i henholdsvis drifts- og investeringsregnskapene (kilde TBU).

Tabellen omfatter også sammenligning av frie inntekter, som utgjøres av skatteinntekter og rammetilskudd, og som kommunene fritt kan disponere uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regler (Regjeringen 2025). Vestre Toten har lave frie inntekter; det skiller fra ca. 2000 til vel 4000 pr innbygger fra nabokommunene og kommunegruppene (for 2024).

I lys av svake resultater har vi også sett på hvordan kommunen har budsjettert resultatene for etterfølgende år. Dette er relevant fordi kommunen i årene framover må forsøke å få økonomien i kommunen i balanse.

¹ Vi valgte ut Østre Toten og Gran da disse er på linje med Vestre Toten i antall innbyggere.

² Unntaket er 2024 som var et økonomisk vanskelig år for norske kommuner.

³ Arbeidskapitalen, som er omløpsmidler fratrasket kortsiktig gjeld, er et mål på likviditet.

I tabell 2 i vedlegget framgår netto driftsresultat av de første kolonnene i tabellen. Kolonnene til høyre viser hva som er budsjettert i styringsdokumentet for 2025.⁴

Tabellen viser at kommunen siden 2021 har blitt «mer positive» om forventede resultater og at disse forventningene stort sett ikke har blitt nådd. Unntaket er 2021 hvor det gikk bedre enn kommunen hadde budsjettert med⁵. For de påfølgende årene har netto driftsresultat ikke nådd budsjettet. Den grønne delen av tabellen viser at det i styringsdokumentet for årene 2023 og utover har blitt budsjettert med positive resultater. I styringsdokumentet for 2025 er budsjettert med plussresultater for perioden 2025 – 2028, vi kommer tilbake til dette i kapittel 2.4.

2.2 OM ROBEK

Kommuneloven § 28-1 sier følgende:

«Departementet skal føre et register om betinget godkjenning og kontroll (ROBEK) over alle kommuner og fylkeskommuner hvor minst ett av følgende forhold har inntruffet:

- a. Driftsbudsjettet er vedtatt med et merforbruk.
- b. Driftsdelen i økonomiplanen er vedtatt med et merforbruk.
- c. Driftsdelen i økonomiplanen, driftsbudsjettet eller driftsregnskapet til kommunekassen eller fylkeskommunekassen viser at et merforbruk skal dekkes inn over flere enn to år etter at det oppsto.
- d. Balanseregnskapet til kommunekassen eller fylkeskommunekassen viser et oppsamlet merforbruk fra driftsregnskapet som er større enn tre prosent av driftsinntektene.
- e. Økonomiplanen eller årsbudsjettet er ikke vedtatt innen de fristene som er fastsatt i lov eller forskrift, eller innen en frist som departementet har fastsatt etter at økonomiplanen eller årsbudsjettet har blitt opphevet etter lovlighetskontroll.
- f. Årsregnskapet til kommunekassen eller fylkeskommunekassen er ikke vedtatt innen de fristene som er fastsatt i lov eller forskrift, eller innen en frist som departementet har fastsatt etter at årsregnskapet har blitt opphevet etter lovlighetskontroll.
- g. Departementet har fattet et vedtak etter [inndelingslova § 16 a.](#)»

Kommuneloven § 28-3 og § 28-4 pålegger kommunene i ROBEK statlig lovlighetskontroll av årsbudsjettet, samt godkjenning av låneopptak og langsiktige leieavtaler. Dersom årsbudsjettet ikke oppfyller kommunelovens krav til årsbudsjettet og oppheves av departementet, må kommunen eller fylkeskommunen utarbeide et nytt årsbudsjett. Vedtak om lån og langsiktige leieavtaler er ikke gyldig før de er godkjent av departementet, og uten godkjenning har ikke kommunen eller fylkeskommunen rettslig grunnlag for å inngå en låneavtale eller en langsiktig leieavtale. Kommunene i ROBEK skal, før de inngår avtaler, orientere avtaleparten om at vedtak om lån og langsiktige leieavtaler skal godkjennes av departementet.

⁴ Tabellen leses slik at for f.eks 2021 var det budsjettert med et negativt resultat på 1,2 %, og -1,9 %, -1,1 % og -0,3 % for årene etter. For 2022 var det budsjettert med nullresultat, og positive resultater for de påfølgende årene.

⁵ 2021 var et svært godt økonomisk for norske kommuner generelt, bl.a som følge av stor økning i skatteinngangen.

Kommuner og fylkeskommuner i ROBES skal jf. kommuneloven § 28-4 fastsette en tiltaksplan som sikrer at økonomien bringes i balanse. Iht. § 28-5 skal kommuner i ROBES-registeret meldes ut av registeret hvis driftsbudsjettet for påfølgende år er vedtatt uten merforbruk. Økonomiplanen som kommunen har vedtatt tilsier at kommunen vil være i ROBES-registeret til og med 2027 (jf. Statsforvalteren i Innlandet, 4. februar 2025).

Departementets myndighet til å foreta budsjettkontroll og godkjenning av lån og leieavtaler overfor kommunene i ROBES, er delegert til statsforvalteren.

Vi kan nevne at en utredning fra 2018 (Haraldsvik m.fl.) undersøkte årsaker til at mange kommuner har utfordringer med å oppnå god økonomisk balanse, og hva kommuner gjør for å komme ut av Robes-registeret og hindre ny innmelding. I rapporten trekkes det fram at ett av de viktigste suksesskriteriene for å sikre utmelding, ev. hindre ny innmelding i ROBES, er at kommunene samles om en felles forståelse og legger bort partiprogram og kjernesaker. Når det gjelder tiltak er «ostehøvelinnsparinger» mer vanlig, som respons til innmelding i ROBES, enn strukturelle tiltak. For å bedre den økonomiske situasjonen gjennomfører mange kommuner organisatoriske grep, tiltak på kompetansesida og bedret/hyppigere rapportering, både administrativt og politisk.

2.3 INNMELDINGEN AV VESTRE TOTEN I ROBES

Statsforvalteren meldte Vestre Toten inn i ROBES-registeret⁶ i januar i år. Bakgrunnen er at kommunelovens §28-1 første ledd bokstav c sier at merforbruk skal dekkes i løpet av to år etter det har oppstått. Kommunens budsjett for 2025 og økonomiplan for perioden 2025-2028 innebærer at merforbruket fra 2023 ikke dekkes i løpet av 2025.

Kommunedirektør Bjørn Fauchald er sitert på følgende i Toten I dag 4. februar 2025:

«Det er ingen dyster stemning hos oss. Vi er overbevist om at det vi har gjort er helt riktig. ,..., Det er ingen hemmelighet at vi har planlagt mot dette, gjennom budsjettprosessen. Vi visste at vi ikke kunne dekke underskuddet vi har fra 2023. Gjennom sommeren og høsten har vi sett at det ville bli slik. Fauchald viser til alle investeringene som Vestre Toten har gjort de siste årene, som skole, brannstasjon og mer, at kommunen derfor har høy gjeld og at dagens rentenivå på toppen av dette har gjort det økonomisk vanskelig for en lavinntektskommune. I tillegg har skattenivået, kostnadsvekst på helse og omsorg, sosialhjelp og flyktninger gjort det krevende.»

Han er også sitert på at kommunen har god styring, men har satset. *«Vi har bygd skole og infrastruktur, og vi tilrettelegger for å møte veksten. Dessverre får vi pukkeeffekt på kostnadssida. ,..., Vestre Toten har allerede tatt økonomiske grep. Fauchald mener det har lite å si om de er under økonomisk administrasjon eller ikke.»*

Ifølge ordfører Tonje Bergum Jahr erkjenner kommunen *«at det er en krevende økonomisk situasjon for kommunen, men vi har en plan for å komme oss av lista. Vi har hatt møter med Statsforvalteren i dag, og det opplevde vi som et godt og konstruktivt møte. Jeg opplever at det kommer til å bli et godt samarbeid.* (Toten I dag, 4. februar 2025).

⁶ ROBES - Registeret om betinget godkjenning og kontroll.

Fra opposisjonen er det kommet innvendinger mot kommunedirektørens forklaring på at omstendigheter utenfor kommunens grenser har ført dem på ROBEK-lista. Det ble pekt på at å komme på ROBEK-lista er svært alvorlig, det begrenser kommunens økonomiske handlefrihet og svekker tilliten til lokal styring. Det ble også vist til at det er tredje gangen på 25 år kommunen er på ROBEK-lista. (Toten I dag 6. februar).

Kommunedirektøren kommenterte i årsrapport 2024 at konsekvensen av tre år med negative driftsresultater, er at kommunens handlefrihet er vesentlig svekket. I årsrapporten (s. 26) er det vist at kommunen har hatt en sterk økning i driftsutgifter som overgår inntektsutviklingen over mange år.⁷

I møte med revisjonen har ass. kommunedirektør utdypet bakgrunnen for at kommunen ble meldt inn i ROBEK - registeret:⁸

- Vestre Toten er en lavinntektskommune, uten ekstrainntekter f.eks. i form av inntekter fra kraftsektoren.
- Kommunen har høyt utgiftsnivå på en del områder som ikke gir uttelling i gjeldende utgiftsmodell for kommunene. Bl.a. gjelder dette utgifter til ressurskrevende brukere, som ikke er kompensert i form av tilskudd fra staten.
- Kraftig økning i finansutgiftene (renter og avdrag). Dette skyldes økte investeringer og særlig høyere rentenivå.
- Lavere inntekter fra eiendomsskatt (svekket eiendomsskatteordning).
- Rekrutteringsutfordringer, med påfølgende kostbar innleie av arbeidskraft.

Mange av utfordringene i Vestre Toten gjelder ifølge ass. kommunedirektør mange kommuner, og han mener mange vil følge Vestre Toten inn i ROBEK etter hvert.⁹

2.4 TILTAK FOR Å BRINGE ØKONOMIEN I BALANSE

Kommunen har de siste årene gjennomført omstilling som har bedret de økonomiske resultatene, men langt fra nok til å ha en sunn økonomisk situasjon. Dette framgår av årsrapport 2024. Ass. kommunedirektør opplyser at kommunen har kuttet 175 mill. kr. i kostnader de siste sju årene, - og bare de siste to årene er det kuttet 100 mill. kr. Kuttene har omfattet alle områder, unntatt brannvern og barnehagene. For å realisere innsparinger har kommunen bl.a. deltatt i prosjekt i regi av KS.

Ifølge årsrapport 024 vil omstillingsarbeidet fortsatt ha høy prioritet framover for å oppnå tilfredsstillende driftsresultater og økonomisk balanse. Kommunen har budsjettert med et netto driftsresultat på +1,2 % for

⁷ I 2024 er veksten i driftsinntektene større en utgiftene på grunn av de kraftige kuttene som er gjort. Vi kommer inn på dette i kapittel 2.3 nedenfor.

⁸ Årsakene til kommunens økonomiske utfordringer er også kommentert i Styringsdokumentet. Det som trekkes fram der er i stor grad overlappende med det som kom fram i møtet med kommunen.

⁹ Dette synet støttes av bl.a KLP Banken som, utfra hvor mange kommuner som har hatt negativt driftsresultat de siste årene, forventer at 50-60 kommuner kan bli meldt inn i ROBEK i 2025 (Kommunal Rapport 23. mars 2025).

2025. For resten av økonomiplanperioden er det lagt til grunn et netto driftsresultat på minst 2,5%. Dette ligger over vedtatt måltall på 2% for kunne bedre likviditeten og øke den økonomiske handlefriheten.

Det vil ifølge ass. kommunedirektør være nødvendig med ytterligere kutt for å komme i balanse.¹⁰ Planen er, gjennom positive driftsresultater i årene 2025-2027, å kunne melde kommunen ut av ROBEK i 2027. For å komme i mål er det nødvendig løpende å omstille/effektivisere, og samtidig arbeide langsiktig med endringer på brukersida. Effektiviserings- og omstillingstiltak drøftes i styringsdokumentet. Dette omfatter både effektivisering i tjenesteenhetene om mer omfattende strukturtiltak.

Ass. kommunedirektør opplyser at Statsforvalteren er informert om tiltak for å bringe økonomien i balanse. Han oppfatter dialogen som god, og at Statsforvalterens folk er nyttige sparringspartnere.

I brev fra 28. mars 2028 meddelte Statsforvalter resultatet av lovlighetskontrollen av budsjettet for 2025. Statsforvalteren konkluderer med ikke å oppheve kommunestyrets vedtak om årsbudsjett og økonomiplan, men uttrykker tvil om realismen til budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028. Dette begrunnes slik:

«Kostnadssiden vurderes å være realistisk, med unntak av renteforutsetningene. Disse vurderes som sårbare, da renteutviklingen er svært usikker.

Inntektene vurderer vi til å være overvurdert. Kommunen må følge inntektsutviklingen nøye gjennom året. Ved fremleggelsen av revidert nasjonalbudsjett i mai vil eventuelle endringer i kommunenes rammetilskudd bli kjent. Kommunens revisorgodkjente regnskap for 2024 vil på det tidspunktet også være klart. Statsforvalteren forventer at kommunen da foretar en vurdering av de forholdene som er nevnt over, og reviderer budsjettet for 2025.»

Seniorrådgiver Christen Ness hos Statsforvalteren i Innlandet opplyser til revisjonen at det i 2025 har blitt bevilget 3 mill. kr i skjønnsmidler til kommunens omstillingsarbeid. Han opplyser at man regner med å følge opp kommunen framover mht. budsjettarbeid, økonomistyring og omstillingstiltak. Han presiserer at ut over statlig kontroll av årsbudsjett samt godkjenning av låneopptak og langsiktige leieavtaler som er nedfelt i kommune-loven, er det opp til kommunen selv å bestemme hvordan den vil involvere Statsforvalteren i prosessene for å bringe økonomien i balanse. Foreløpig er det avholdt et innledende møte mellom kommunen og Statsforvalteren der utfordringene for kommunen ble diskutert. Ness opplyser at det foreløpig ikke er avklart hvordan dialogen vil bli lagt opp framover, men Statsforvalteren prioriterer oppfølgingen av kommunen høyt.

2.5 FORVALTNINGSREVISJONER OM ØKONOMISTYRING

Kontrollutvalget ser ut til å ha en åpen tilnærming til mulige formål og problemstillinger i en eventuell forvaltningsrevisjon om økonomistyring i kommunen. Vi har derfor benyttet NKRF sitt register over tidligere forvaltningsrevisjoner for å se hva som er gjort med utgangspunkt i lignende temaer i andre kommuner. Vi

¹⁰ Ifølge Toten i dag 12. februar har formannskapet blitt orientert om at det ligger an til en budsjettsprekke på 45 mill. kr. i 2025.

gjengir formål og problemstillinger fra fem av de siste som er utført på dette området, og vi omtaler forvaltningsrevisjoner om økonomisk bærekraft som er under arbeid i Midt-Norge.¹¹

Tokke kommune (2017)¹²

Problemstilling:

I kva grad er kommunen sine budsjettdokument og økonomirapporteringar eigna til å

- gi kommunestyret god styringsinformasjon
- sikre realistisk budsjettering

Elverum kommune (2022)

Formål:

Undersøke om Elverum kommune sine rutiner og praksis for økonomiplanlegging, budsjettering, budsjettoppfølging og rapportering sikrer god økonomistyring og tar hensyn til risiko på området.

Problemstillinger:

1. Bidrar budsjettprosessen i Elverum kommune til et realistisk budsjett og grunnlag for god økonomistyring?
2. Bidrar budsjettoppfølgingen til å oppnå god økonomistyring i samsvar med gjeldende regelverk?
3. Bidrar etablerte rutiner og praksis for rapportering til at Elverum kommune oppnår god økonomistyring?
4. Bidrar etablerte rutiner til god økonomiplanlegging, -oppfølging og -rapportering på investering/byggeprosjekter?

Værøy (2023)

Formål:

Belyse og vurdere om Værøy kommune oppfyller regelverkets krav om internkontroll innenfor økonomiområdet.

Problemstilling med underproblemstillinger:

Har Værøy kommune innenfor økonomi etablert internkontroll i tråd med gjeldende regelverk og anbefalinger?

- Er internkontrollen basert på risikovurderinger?
- Er internkontrollen formalisert?
- Gjennomføres det kontrollaktiviteter?

Asker kommune (2024)

Formål:

Undersøke om Asker kommune har etablert en økonomistyring som bidrar å sikre effektiv kontroll og drift, om det er etablert økonomisk rapportering som gir kommunestyret et godt styringsgrunnlag, samt om det er etablert hensiktsmessige system og rutiner for budsjettering og budsjettoppfølging.

¹¹ Kan være noe omskrevet i forhold til teksten i de aktuelle rapportene.

¹² Ikke laget formål for denne forvaltningsrevisjonen.

Problemstillinger:

1. I hvilken grad har kommunen etablert system og rutiner for utarbeidelse av budsjett som sikrer at kommunens virksomheter arbeider etter budsjetter som er realistiske, fullstendige og oversiktlige?
 - a) Er det utarbeidet tilstrekkelig med rutiner og prosedyrer for gjennomføring av sentrale arbeidsprosesser og oppgaver i forbindelse med utarbeidelse av budsjett?
 - b) Er fordelingen av roller, ansvar, myndighet og oppgaver for budsjettarbeidet tydelig og hensiktsmessig?
 - c) Er det gjennomført risikovurderinger/-analyser av hvor i prosessene med utarbeidelse av budsjett det er risiko for at det oppstår svikt, feil og mangler?
 - d) I hvilken grad er det i budsjettet tatt hensyn til usikkerhet, og er det ev. lagt planer for å håndtere budsjettmessig usikkerhet?
2. I hvilken grad har kommunen etablert system og rutiner for økonomistyring og økonomisk rapportering, som bidrar til effektiv økonomisk kontroll og godt styringsgrunnlag?
 - a) Er det etablert tilstrekkelig med system og rutiner for budsjettoppfølging og økonomistyring, som bidrar til å sikre god økonomisk styring og kontroll?
 - b) Er det etablert system og rutiner for avviksanalyser og oppfølging av avvik, herunder for iverksettelse av korrigerende tiltak?
 - c) Er det etablert system og rutiner for tidsriktig og realistisk oppdatering av økonomiske prognoser gjennom året?
 - d) I hvilken grad er det etablert rutiner for økonomisk rapportering (både internt i administrasjonen og til kommunestyret) som bidrar til å sikre god styring og kontroll?
3. I hvilken grad har kommunen sørget for opplæring som bidrar til å sikre at relevante ledere har tilstrekkelig kompetanse for utarbeidelse av budsjett og økonomistyring?
 - a) Har ledere med resultatansvar fått tilstrekkelig opplæring i hvordan budsjettet er bygget opp, og hvordan deres virksomhet skal anvende budsjettet i sitt daglige arbeid?
 - b) I hvilken grad har ledere med resultatansvar fått tilstrekkelig opplæring i økonomistyring?
 - c) I hvilken grad opplever ledere med resultatansvar at de har tilgang på tilstrekkelig kompetanse og systemstøtte (rutiner, verktøy mv.) i budsjettarbeid og økonomistyring?

Hattfjelldal (2024)

Formål:

Undersøke om kommunen har et styringssystem som legger til rette for god økonomistyring, og å sammenlikne produktiviteten innen de to største sektorene med liknende kommuner.

Problemstillinger:

- Har kommunen et godt overordnet system for budsjett- og økonomistyring?
- Sikrer budsjettprosessen en realistisk budsjettering?
- Hva forteller sammenliknende data om produktiviteten innen oppvekstsektoren og helse- og omsorgssektoren?

Pågående forvaltningsrevisjonsprosjekter Revisjon Midt-Norge SA

Revisjon Midt-Norge arbeider for tiden med flere forvaltningsrevisjonsprosjekter om økonomisk bærekraft (jf. Fossum og Bjerkan 2025). Eksempel på formål fra et av prosjektene:

- Hvordan effektiviserer administrasjonen driften for å oppfylle kommunens langsiktige strategier sett utfra et økt press på tjenestene?
- Hvordan arbeider administrasjonen med dimensjonering av tjenestene?
- Hvordan sikrer administrasjonen sikrer en effektiv og attraktiv personalpolitikk som er tilpasset behovet for endring og innovasjon?
- Gir kommunens planlegging, rapportering og oppfølging kommunestyret god økonomisk styringsinformasjon?

Prosjektene om økonomisk bærekraft vektlegger økonomisk planlegging i kommunen, og retter dermed blikket framover. Rammeverket for å følge opp økonomisk bærekraft står sentralt i disse prosjektene. Fokuset på økonomisk bærekraft skiller seg fra forvaltningsrevisjoner der fokus er rettet mot økonomistyring og budsjettoppfølging. I slike prosjekter er blikket i større grad rettet bakover.

3 PERSPEKTIVER OG PROBLEMSTILLINGER FOR ET MULIG FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT

3.1 BØR VI GJENNOMFØRE EN FORVALTNINGSREVISJON ?

Vi legger til grunn følgende kriterier for vurderingen av om det bør gjennomføres en forvaltningsrevisjon av dette teamet:

- Er dette et viktig område, f.eks. ved at det legger beslag på store ressurser eller ved at det har stor betydning for brukere?
- Er det risiko for å avdekke vesentlige avvik i forhold til de vedtak, forutsetninger og mål som er satt for virksomheten?
- Er administrasjonen i gang med mulige risikoreduserende tiltak på området? I så fall er nytteverdien av revisjon mindre.
- Er temaet reviderbart? Er det mulig å finne gode revisjonskriterier? Er det mulig å finne gode data?
- Vil det ha en nytteverdi å gjennomføre en forvaltningsrevisjon?

3.1.1 Er dette et viktig område?

Med bakgrunn i den situasjon kommunen har kommet i, med svak økonomi og påfølgende innmelding i ROBEK-registeret, står økonomistyringen i kommunen svært sentralt. Tidligere resultater og «optimistisk» budsjettering, tilsier dessuten at økonomistyringen bør forbedres.

3.1.2 Risikoforhold og risikoreduserende tiltak

Siden risiko- og vesentlighetsvurderingen skal identifisere aktuelle områder for forvaltningsrevisjon anbefales det i NKRFs (tidligere Norges kommunerevisor forbund) veileder å vurdere risiko knyttet til

- overholdelse av lover og bestemmelser
- økonomi
- produktivitet
- måloppnåelse

Risikoreduserende tiltak er eventuelle tiltak som kommunen har satt i verk for å redusere muligheten for at risikofaktorene som kan true måloppnåelsen skal inntreffe, og redusere virkningene dersom risikofaktoren likevel slår til.

Bakgrunnen for at Vestre Toten ble meldt inn i ROBEK er at kommunen over tid kom i en vanskelig økonomisk situasjon, noe som igjen kunne medføre risiko for at kommunen skulle komme i en mer alvorlig økonomisk stilling. Samtidig som risikobildet er alvorlig, så innebærer den økonomiske situasjonen at kommunen arbeider

for å styrke økonomien, mao. at kommunen er i gang med risikoreduserende tiltak. Statusen som ROBEK-kommune innebærer at kommunen er pålagt å lage en tiltaksplan for å bringe økonomien i balanse. Statsforvalteren følger opp at kommunen gjennomfører tiltak ved at den hvert år kontrollerer budsjettene så lenge kommunen er i ROBEK. Godkjenning av låneopptak innebærer i realiteten at kommunen ikke kan ta opp nye lån som svekker kommunens økonomiske stilling.

3.1.3 Er temaet reviderbart?

Revisjonskriterier utledes fra normer og krav som stilles til kommunens virksomhet på det området som er gjenstand for en forvaltningsrevisjon, og danner grunnlaget for revisjonens vurderinger. Revisjonskriterier utledes fra lover, forskrifter, rundskriv, veiledere fra nasjonale myndigheter, kommunestyrets vedtak, god forvaltningsskikk på området m.m.

Det skal være mulig å finne gode kilder for revisjonskriterier i en eventuell forvaltningsrevisjon med tema økonomistyring. Kildegrunnlaget vil måtte tilpasses problemstillingene, men følgende kilder vil sannsynligvis være aktuelle:

- Kommunelovens bestemmelser om økonomiforvaltning, budsjettering (jf. § 14) og internkontroll (jf. § 25).
- Veilederen «Orden i eget hus» (KS 2020) som omhandler kommunedirektørens internkontroll.
- Veileder om internkontroll fra Direktoratet for økonomistyring.
- Interne retningslinjer i kommunen, f.eks. Økonomireglement¹³.

Kommunens egne budsjetter og måltall vil også kunne danner revisjonskriterier, avhengig av hvordan formål og problemstillinger for forvaltningsrevisjonen blir utformet.

3.1.4 Vil en forvaltningsrevisjon ha nytteverdi?

Revisjonen mener at det kan være krevende å finne en god tilnærming til en forvaltningsrevisjon med tema økonomistyring for en kommune som nylig er meldt i ROBEK. Som nevnt er kommunen underlagt en form for statlig administrasjon i form av den må ha statlig godkjenning av årsbudsjettet, låneopptak og langsiktige leieavtaler, samt at kommunen må lage en tiltaksplan som sikrer at økonomien bringes i balanse.

Kommuneledelsen v/ass. kommunedirektør har uttrykt overfor revisjonen at en forvaltningsrevisjon sannsynligvis vil ha begrenset nytteverdi. Dette begrunnes med at administrasjonen er fullt klar over de økonomiske utfordringene og at kommunestyret er holdt løpende orientert. I og med at Statsforvalteren følger kommunen tett har den allerede en aktør som følger opp og veileder kommunen utenfra. Det blir også lagt vekt på at forvaltningsrevisjon «på toppen» av dette vil innebære ekstraarbeid for administrasjonen.

Et forvaltningsrevisjonsprosjekt er i sin karakter tilbakeskuende, dvs. at den ikke kan gå inn i den aktuelle situasjonen for kommunen og fungere som veileder i det løpende arbeid med budsjettering og

¹³ Ikke hentet inn ifm. foranalysen.

økonomioppfølging. Skal den ha nytteverdi bør prosjektet «gå tilbake» og ta for seg bakgrunnen for at kommunen kom inn i ROBEK -registeret, samtidig som den kan bidra til nyttig kunnskap i den situasjonen kommunen nå befinner seg i. En mulighet kan da være å ta utgangspunkt i økonomien i kommunen de siste årene (f.eks. 2022-2024) og se hvordan økonomien ble forvaltet med sikte på «at den økonomiske handleevnen blir ivarettatt over tid», jf. kommuneloven §14-1. Mer spesifikt kan det være relevant å ta for seg planlagte innsparings- eller effektiviseringstiltak som ikke ble oppnådd, og studere hva årsaken var til dette. Dette kan muligens fungere som nyttig input i en situasjon hvor det stilles store krav til omstilling og effektivisering i kommunen.

3.1.5 Revisjonens anbefaling

Et forvaltningsrevisjonsprosjekt med tema økonomistyring kan være nyttig gitt at det innrettes slik at det kan rettes inn mot å trekke lærdom som kan være relevant med aktuelle økonomiske utfordringer. I den grad kommunen benytter Statsforvalteren aktivt i arbeidet med budsjettering og utforming av tiltak, kan nytteverdien av en forvaltningsrevisjon reduseres. Så langt er dette imidlertid et åpent spørsmål. Administrasjonens skepsis til nytteverdien av en eventuell forvaltningsrevisjon må også tillegges en viss vekt, litt avhengig av hvor høyt kontrollutvalget ønsker å prioritere oppfølgingen av den økonomiske situasjonen i kommunen.

3.2 INNSPILL TIL FORMÅL OG PROBLEMSTILLINGER

Dersom kontrollutvalget ønsker å gå videre med en forvaltningsrevisjon med økonomistyring som utgangspunkt, kan formålet med en eventuell forvaltningsrevisjon anlegges «bredt», slik som rapporten om Asker kommune gjorde:

I hvilken grad har kommunen etablert system og rutiner for å utarbeide budsjett som sikrer at kommunens virksomheter arbeider etter budsjetter som er realistiske, fullstendige og oversiktlige?

Etter vår oppfatning kan alle problemstillingene i Asker-rapporten være aktuelle (gjengitt i kapittel 2.5), dvs.:

- Budsjetter: Er disse realistiske, fullstendige og oversiktlige?
- Økonomistyring/-rapportering: Sikres effektiv kontroll og styringsgrunnlag?
- Kompetanse: Har lederne forutsetninger for å budsjettere og styre økonomien på egne områder?

Som vi var inne på kan en annen innfallsvinkel i større grad ta for seg konkrete omstillings-/effektiviserings-/innsparingstiltak som har vært planlagt og se på resultatene av disse. Formålet kan da f.eks. være:

Forvaltningsrevisjonen skal undersøke kommunens tidligere innsparingstiltak for å trekke læring av arbeidet med å bringe økonomien i balanse.

Mulige problemstillinger:

- Hvilke innsparingstiltak er blitt gjennomført og er planlagte resultater oppnådd?
- Hva kjennetegner tiltak som har vært vellykkede og mindre vellykkede?
- Har kommunen trukket læring av resultatene, og iverksatt endrings-/forbedringstiltak?

Det er mulig å kombinere de to innfallsvinklene, med tilhørende problemstillinger, som presentert ovenfor.

Vi finner grunn til å nevne at et prosjekt med tema økonomistyring kan måtte bli relativt omfattende, sett opp mot kontrollutvalgets ressursramme til forvaltningsrevisjon. Dette gjelder kanskje spesielt hvis man ønsker å ta utgangspunkt i en bred tilnærming, som beskrevet ovenfor.

3.3 VIDERE PROSESS

Vi legger til grunn at, dersom kontrollutvalget ønsker å gå videre og bestille en forvaltningsrevisjon, så blir ønsker formål og aktuelle temaer nedfelt i vedtak.

Hvis kontrollutvalget ønsker å gå videre med en forvaltningsrevisjon, så er neste skritt å bestille en prosjektplan med utgangspunkt i hvilke temaer utvalget ønsker dekket i et hovedprosjekt. Prosjektplanen vil gjøre rede for problemstillinger, metodebruk, revisjonskriterier, og økonomisk/tidsmessig ramme for en eventuell forvaltningsrevisjon.

REFERANSER

Kommunale dokumenter

Kontrollutvalgets uttalelse til Vestre Toten kommunes årsregnskap og årsberetning for 2024.

Finansrapport 2024.

Styringsdokument 2025 - Budsjett 2025 Økonomi- og handlingsplan 2025 - 2028

Årsrapport 2024.

Årsregnskap 2024.

Øvrige dokumenter

Bradtzæg, B.A, Thorstensen, A og Moen, A (2025): *Utredning for vurdering av kommunesammenslåing mellom Gjøvik, Østre Toten og Vestre Toten*. Rapport 909, Telemarksforskning.

Deloitte (2024): *Forvaltningsrevisjon Asker kommune Forvaltningsrevisjon av økonomistyring*. Januar 2024.

Direktoratet for økonomistyring (DFØ): *Veileder i internkontroll*. Uten datering.

Fossum, A.K og Bjerkan, H.M.U (2025): *Økonomiske utfordringer i kommunene*. Arena for forvaltningsrevisjon, 19. og 20. mars 2025.

Haraldsvik, M, Hopland, A.O og Nyhus, O.H (2018): *ROBEK – kort vei inn, lang vei ut: Hvorfor forblir noen lenge i registeret og hva gjøres for å komme seg ut? SØF-rapport nr. 03/18*.

Holmquist, T (2025): *27 kommuner kan få økonomihjelp i eget nettverk*. Kommunal rapport 18.2.25.

Innlandet Revisjon IKS (2025): *Uavhengig revisors beretning*. Gjøvik, 15.04.2025.

Kommunal- og distriktsdepartementet (2020). *Om ROBEK*. 15.1.20.

KomRev Nord (2023): *Internkontroll – økonomi Værøy kommune*.

KS (2020): *Orden i eget hus Kommunedirektørens internkontroll En praktisk veileder*. 4.6.20.

NOU (2024): *Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi*. Norges offentlige utredninger 2024: 23, 24. november 2024.

Statsforvalteren i Innlandet (2025a): *Vestre Toten meldt inn i ROBEK*. Pressemelding 4.2.25.

Statsforvalteren i Innlandet (2025b): *Lovlighetskontroll årsbudsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028 - Vestre Toten kommune*. Brev til Vestre Toten kommune 28.3.25.

Regjeringen (2025): <https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/kommuneokonomi/inntektssystemet/id2829838/>. Lastet ned 18.5.25.

Revisjon Midt-Norge (2024): *Økonomistyring og produktivitet Hattfjelldal kommune. Rapport fra forvaltningsrevisjon*.

Revisjon Øst IKS (2022): *Forvaltningsrevisjonsrapport Budsjett- og økonomistyring. Elverum kommune 2022*.

Telemark kommunerevisjon IKS (2017): *Økonomistyring Tokke kommune*.

VEDLEGG ØKONOMITALL

Tabell 1: Utdrag fra Kostra, Vestre Toten, Østre Toten, Gran, Kommunegruppe 7, Landet u/Oslo. 2020-2024.

	Vestre Toten					Østre Toten					Gran					Kommunegruppe 7***					Landet u/Oslo				
	2020	2021	2022	2023	2024*	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024
Netto driftresultat i prosent av brutto driftsinntekter	-1,8	1,6	-4,0	-3,3	-1,9	0,2	4,6	1,8	3,7	-1,0	2,0	3,6	3,3	0,0	3,7	2,0	4,1	2,1	0,4	-1,0	2,5	4,2	2,6	1,0	-0,1
Arbeidskapital ex. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter	14,7	17,0	12,9	2,0	2,0	25,6	17,1	16,5	19,3	24,9	18,1	14,7	15,1	8,8	11,6	20,1	20,6	19,3	13,6	12,4	22,4	23,0	21,8	16,2	14,5
Netto renteeksponering i prosent av brutto driftsinntekter	103,5	105,5	102,8	110,7	100,8	46,3	42,9	40,8	42,1	36,9	41,3	17,1	33,3	32,8	26,0	56,7	57,3	57,8	61,0	64,0	50,3	48,6	47,6	51,6	53,7
Langsiktig gjeld ex pensjonsforpliktelser i prosent av brt. driftsinnt.	185,2	192,8	192,0	193,1	186,2	129,7	115,6	118,1	123,1	131,7	95,8	89,9	87,3	81,2	76,5	124,6	123,2	123,9	124,3	125,9	116,3	114,5	114,3	114,9	114,0
Frie inntekter per innbygger, kr	55821	60094	63182	64977	67646	58009	62269	64771	66195	72011	59085	63923	65438	67677	69651	57824	62258	65324	66737	69602	59398	63840	67024	68019	70646
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter	4,4	5,3	1,8	0,3	0,0	9,2	12,1	15,0	15,2	11,4	9,0	12,2	15,3	14,5	11,5	10,5	12,6	12,8	11,9	9,3	11,9	13,8	14,6	13,5	11,6
Avdrag (netto) i driftsregnskapet i prosent av brutto driftsinntekter	4,7	4,7	4,8	4,7	4,6	3,7	3,7	3,4	3,2	3,7	4,2	4,2	4,1	3,4	3,4	4,3	4,3	4,4	4,3	4,4	4,0	4,0	4,1	4,0	3,9
Renter (netto) inkl. utbytte og eieruttak i prosent av brt. driftsinnt.	2,2	1,2	1,8	4,2	6,2**	0,4	0,6	1,0	0,2	..	0,9	0,5	0,8	1,6	..	0,6	0,3	0,6	1,5	..	0,6	0,3	0,4	0,8	..
* Tall fra kommunen, pga feil i Kostra-data																									
** Beregnet av revisjonen utfra regnskap 2024																									
***Kostra-gruppe 7: Kommuner med 10000 - 19999 innbyggere og lave korrigerte inntekter																									
.. Ikke data																									

Tabell 2: Netto driftsresultater Vestre Toten kommune 2021-2024. Budsjetterte netto driftsresultater 2021-2028.

År	Regnskap				Budsjett og økonomiplan							
	Regnskap Netto driftsresultat 2021	Regnskap Netto driftsresultat 2022	Regnskap Netto driftsresultat 2023	Regnskap Netto driftsresultat 2024	Budsjett Netto driftsresultat 2021	Budsjett Netto driftsresultat 2022	Budsjett Netto driftsresultat 2023	Budsjett Netto driftsresultat 2024	Budsjett Netto driftsresultat 2025	Budsjett Netto driftsresultat 2026	Budsjett Netto driftsresultat 2027	Budsjett Netto driftsresultat 2028
2021	1,6 %				-1,2 %	-1,9 %	-1,1 %	-0,3 %				
2022		-4,0 %				0,0 %	1,0 %	1,5 %	2,0 %			
2023			-3,3 %				-1,5 %	0,5 %	1,5 %	2,0 %		
2024				-1,9 %				-0,2 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	
2025									1,2 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %

Vestre Toten kommune**PROTOKOLL FRA KOMMUNESTYRETS MØTE 27.03.2025**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	20.06.2025	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Protokoll fra kommunestyrets møte 27.03.2025

Vedlagt:

Ja

FORSLAG TIL VEDTAK:

Protokoll fra kommunestyrets møte den 27.03.2025 tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

Kontrollutvalget har etablert rutine med løpende å legge frem protokoller fra kommunestyrets møter til orientering. Hensikten er å sørge for at utvalget løpende har god kunnskap om viktige politiske saker, og på en enklere måte kunne følge med på at kommunestyrets vedtak og intensjoner blir fulgt opp av administrasjonen på tilfredsstillende måte.

Vedlagt saken følger protokoll fra kommunestyrets møte den 27.03.2025 til orientering.

MØTEPROTOKOLL

Utvalg: Kommunestyret

Møtested: Kommunestyresalen - Kommunestyresalen

Dato: 27.03.2025

Tidspunkt: 09:00 -15:00

Til stede:

Navn	Funksjon	Parti	Varamedlem for
Tonje Bergum Jahr	Medlem	AP	
Torhild Løkken	Medlem	AP	
Stian Pettersbakken	Medlem	AP	
Silje Sandsengen	Medlem	AP	
Ann Marit Sandsengen	Medlem	AP	
Henning Engeskaug Karlsen	Medlem	AP	
Renate Carita Nordh	Varamedlem	AP	Anne Linn Dambråten
Lene Myhrvold	Medlem	AP	
Rolf Erik Halle	Medlem	AP	
Per Morten Østby	Medlem	AP	
Janne Bergum	Medlem	AP	
Svein Erik Sørensen	Medlem	FRP	
Stein Rune Vinger	Medlem	FRP	
Odd Ingard Hoberg	Medlem	FRP	
Per Erik Bergstuen	Medlem	FRP	
Stig Morten Engen	Varamedlem	U	Amanda Maria Tandsether

Øivind Strømstad Sørhusbakken	Medlem	H	
Kai Frode Grythe	Medlem	H	
Marte Rebecca Dæhlen	Medlem	KRF	
Leif Kristian Tøftum	Medlem	R	
Dorthe Ødegaard Benckert	Medlem	SP	
Helge Testad	Medlem	SP	
Kristin Næperud	Varamedlem	SP	Jorunn Signe Ballangrud
Hans Amlien	Medlem	SP	
Jarle Amlien	Medlem	SP	
Ahmed Haruun Ali	Medlem	SV	
Hanne Narten	Medlem	V	
Inger Lilleby Fløgum	Medlem	H	
Hilde Cathrine Fuglerud Bjørge	Medlem	U	
Tor Ole Karlsen	Medlem	U	
Lars Solheim	Medlem	U	

Følgende fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling
Tom Erik Støen Østli	konsulent
Bjørn Fauchald	kommunedirektør
Hanne Hjelmeland Ørnehaug	grunnskolesjef
Trine Kløvrud	helse- og omsorgssjef
Ole Petter Bergersen	eiendomssjef
Per Olav Strande	voksenopplæringssjef

Merknad i møte:

Saksliste

Saksnr.	Tittel	U.off
PS 29/25	Godkjenning av innkalling med saksliste	
PS 30/25	Godkjenning av protokoll fra møte 20.02.2025	
PS 31/25	Referatsaker	
RS 4/25	Møteprotokoll 10/2-25 - Kontrollutvalget i Vestre Toten kommune	
RS 5/25	Godkjent låneramme for Vestre Toten i 2025	
PS 32/25	Orienteringer og meldinger	
PS 33/25	Utbygging av nytt omsorgssenter - skisseprosjekt	
PS 34/25	Forskrift om skriftlig målform i grunnskolen i Vestre Toten kommune	
PS 35/25	Revidert kommunal forskrift om skoletilhørighet i Vestre Toten kommune	
PS 36/25	Rapportering regnskap 2024 Raufoss fotball	
PS 37/25	Godtgjøringer og politiske møter for folkevalgte 2025	
PS 38/25	Prinsipper for eierstyring - Revidering av eierskapspolitikken	
PS 39/25	Håndbok for interkommunalt samarbeid i Gjøvikregionen	
PS 40/25	Ny samarbeidsavtale for Gjøvikregionen Utvikling	
PS 41/25	Fritakssøknad eiendomsskatt Gnr 27 Bnr 25. Ihlevegen 320 Åpen post	

PS 29/25 Godkjenning av innkalling med saksliste

Kommunestyrets behandling av sak 29/2025 i møte den 27.03.2025:

Behandling

Innstilling:

Innkalling med saksliste godkjennes.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Innkalling med sakliste godkjennes.

PS 30/25 Godkjenning av protokoll fra møte 20.02.2025

Kommunestyrets behandling av sak 30/2025 i møte den 27.03.2025:

Behandling

Innstilling:

Protokoll fra møte 20.02.25 godkjennes.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Protokoll fra møte 20.02.25 godkjennes.

PS 31/25 Referatsaker

Kommunestyrets behandling av sak 31/2025 i møte den 27.03.2025:

Behandling

Innstilling:

Referatsakene tas til orientering.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Referatsakene tas til orientering.

PS 32/25 Orienteringer og meldinger

Kommunestyrets behandling av sak 32/2025 i møte den 27.03.2025:

Behandling

Det ble orientert om følgende saker:

- Grunnskolesjef Hanne Hjelmeland Ørnehaug orienterte om kommunens håndtering av trusler om skoleskyting på Vestre Toten ungdomsskole.
- Kommunedirektør Bjørn Fauchald orienterte om ESA sin avgjørelse i saken om tomteoverdragelse til Raufoss Fotball.
- Ordfører Tonje Bergum Jahr orienterte om status for prosess kommunestruktur
 - 02.04.2025 avholdes felles formannskapsmøte for Gjøvik, Østre Toten og Vestre Toten. Kommunestyremedlemmer er invitert inn som tilhørere. Møtet avholdes på Bygdestua Hoffsvangen, og er berammet fra klokken 16:00 til klokken 19:00.
 - 05.05.2025 avholdes felles kommunestyremøte for Gjøvik, Østre Toten og Vestre Toten. Møtet avholdes i kinosalen på Fyrverkeriet kulturhus, og er berammet fra klokken 18:00 til klokken 21:00.

Innstilling:

Meldingene tas til orientering.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Meldingene tas til orientering.

PS 33/25 Utbygging av nytt omsorgssenter - skisseprosjekt

Kommunestyrets behandling av sak 33/2025 i møte den 27.03.2025:

Behandling

1)

Innstilling:

1. Kommunestyret godkjenner framlagte skisseprosjekt
2. Kommunestyret vedtar rivning av Gimle sykehjem, Bøverbru. Kostnaden legges inn i investeringsbudsjettet for 2026.
3. Kommunestyret vedtar gjennomføring av neste fase av prosjektet (utarbeidelse av forprosjekt inkludert anbudsgrunnlag) innenfor den budsjetterte økonomisk rammen i 2025-budsjettet.
4. Kommunestyret vedtar at det skal søkes fritak fra å bygge tilfluktsrom i nytt omsorgssenter
5. Kommunestyret ber kommunedirektøren i tillegg om følgende oppfølging av saken:
 - ☐ Kommunestyrets oppdateres om status for arbeidet med forprosjektet i første kommunestyremøte etter sommerferien i 2025, herunder arbeidet med å redusere investeringskostnader
 - ☐ Kommunedirektøren bes om å forberede en helhetlig oversikt over hvordan drift- og kapitalkostnader skal dekkes inn når omsorgssenteret er ferdigstilt og satt i drift. Dette framlegges som en del av kommunens arbeid med økonomiplanen for årene 2026-2029 i første fase av budsjettarbeidet etter ferien.

Dette ble satt opp mot:

2)

Leif-Kristian Tøftum (Rødt) fremmet følgende forslag:

Kommunestyret vedtar kommunedirektørens innstilling med følgende endring: Det søkes ikke om fritak fra å bygge tilfluktsrom.

For forslag 1 stemte 20: Ann Marit Sandsengen (AP), Henning Engeskaug Karlsen (AP), Janne Bergum (AP), Lene Myhrvold (AP), Per Morten Østby (AP), Renate Carita Nordh (AP), Rolf Erik Halle (AP), Silje Sandsengen (AP), Stian Pettersbakken (AP), Tonje Bergum Jahr (AP), Torhild Kristine Ringeli Løkken (AP), Inger Lilleby Fløgum (H), Kai Frode Grythe (H), Øivind Strømstad Sørhusbakken (H), Marte Rebecca Dæhlen

(KrF), Hilde Cathrine Fuglerud Bjørge (UAH), Lars Solheim (UAH), Stig Morten Engen (UAH), Tor Ole Karlsen (UAH), Hanne Narten (V).

For forslag 2 stemte 11: Odd Ingard Hoberg (Frp), Per Erik Bergstuen (Frp), Stein Rune Vinger (Frp), Svein Erik Sørensen (Frp), Leif-Kristian Tøftum (R), Dorthe Ødegaard Benckert (SP), Hans Amlien (SP), Helge Testad (SP), Jarle Amlien (SP), Kristin Næperud (SP), Ahmed Haruun Ali (SV).

Dermed ble forslag 1 vedtatt.

Henning Engeskaug Karlsen (Arbeiderpartiet) fremmet følgende tilleggsforslag:

Tilfluktsrom for omsorgssenter og barnehage skal utredes nærmere og implementeres i prosjektet på et senere tidspunkt

Tilleggsforslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

- 1. Kommunestyret godkjenner framlagte skisseprosjekt**
- 2. Kommunestyret vedtar rivning av Gimle sykehjem, Bøverbru. Kostnaden legges inn i investeringsbudsjettet for 2026.**
- 3. Kommunestyret vedtar gjennomføring av neste fase av prosjektet (utarbeidelse av forprosjekt inkludert anbudsgrunnlag) innenfor den budsjetterte økonomisk rammen i 2025-budsjettet.**
- 4. Kommunestyret vedtar at det skal søkes fritak fra å bygge tilfluktsrom i nytt omsorgssenter**
- 5. Kommunestyret ber kommunedirektøren i tillegg om følgende oppfølging av saken:**
 - Kommunestyrets oppdateres om status for arbeidet med forprosjektet i første kommunestyremøte etter sommerferien i 2025, herunder arbeidet med å redusere investeringskostnader**
 - Kommunedirektøren bes om å forberede en helhetlig oversikt over hvordan drift- og kapitalkostnader skal dekkes inn når omsorgssenteret er ferdigstilt og satt i drift. Dette framlegges som en**

del av kommunens arbeid med økonomiplanen for årene 2026-2029 i første fase av budsjettarbeidet etter ferien.

Tilfluktsrom for omsorgssenter og barnehage skal utredes nærmere og implementeres i prosjektet på et senere tidspunkt

PS 34/25 Forskrift om skriftlig målform i grunnskolen i Vestre Toten kommune

Kommunestyrets behandling av sak 34/2025 i møte den 27.03.2025:

Behandling

Innstilling:

1.Kommunestyret vedtar forskrift om skriftlig målform i grunnskolen i Vestre Toten kommune.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1.Kommunestyret vedtar forskrift om skriftlig målform i grunnskolen i Vestre Toten kommune.

PS 35/25 Revidert kommunal forskrift om skoletilhørighet i Vestre Toten kommune

Kommunestyrets behandling av sak 35/2025 i møte den 27.03.2025:

Behandling

Innstilling:

- 1.Kommunestyret godkjenner endringene i «Revidert kommunal forskrift om skoletilhørighet i Vestre Toten kommune».
- 2.Ny forskrift gjøres gjeldende fra vedtaksdato.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

- 1.Kommunestyret godkjenner endringene i «Revidert kommunal forskrift om skoletilhørighet i Vestre Toten kommune».**
- 2.Ny forskrift gjøres gjeldende fra vedtaksdato.**

PS 36/25 Rapportering regnskap 2024 Raufoss fotball

Kommunestyrets behandling av sak 36/2025 i møte den 27.03.2025:

Behandling

Innstilling:

Kommunestyret tar rapportering regnskap 2024 Raufoss Fotball til orientering.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kommunestyret tar rapportering regnskap 2024 Raufoss Fotball til orientering.

PS 37/25 Godtgjøringer og politiske møter for folkevalgte 2025

Kommunestyrets behandling av sak 37/2025 i møte den 27.03.2025:

Behandling

Leif-Kristian Tøftum (Rødt) fremmet følgende forslag:

Ordførers lønn settes til 6G, per dags dato 744 168. Alle andre godtgjørelser reduseres prosentvis likt med endringen for ordfører.

For forslaget stemte 2: Leif-Kristian Tøftum (R), Ahmed Haruun Ali (SV).

Imot forslaget stemte 29: Ann Marit Sandsengen (AP), Henning Engeskaug Karlsen (AP), Janne Bergum (AP), Lene Myhrvold (AP), Per Morten Østby (AP), Renate Carita Nordh (AP), Rolf Erik Halle (AP), Silje Sandsengen (AP), Stian Pettersbakken (AP), Tonje Bergum Jahr (AP), Torhild Kristine Ringeli Løkken (AP), Odd Ingard Hoberg (Frp), Per Erik Bergstuen (Frp), Stein Rune Vinger (Frp), Svein Erik Sørensen (Frp), Inger Lilleby Fløgum (H), Kai Frode Grythe (H), Øivind Strømstad Sørhusbakken (H), Marte Rebecca Dæhlen (KrF), Dorthe Ødegaard Benckert (SP), Hans Amlien (SP), Helge Testad (SP), Jarle Amlien (SP), Kristin Næperud (SP), Hilde Cathrine Fuglerud Bjørge (UAH), Lars Solheim (UAH), Stig Morten Engen (UAH), Tor Ole Karlsen (UAH), Hanne Narten (V).

Dermed ble forslaget ikke vedtatt.

Ahmed Haruun Ali (Sosialistisk venstreparti) fremmet følgende forslag:

1. Dagens godtgjørelse til ordfører og Vara ordfører reduseres med 15%, noe vil gi innsparing på vel kr. 222.490.
2. Kommunestyret nedsetter et midlertidig utvalg bestående av varaordfører, en fra kommunestyrets flertall og en fra mindretallet. Det skal vurdere antall møter på møteplanen for kommunestyret, formannskapet og utvalgene, samt godtgjøringene. Arbeidet skal redusere kostnadene med minst kr. 500 000. Forslaget behandles i kommunestyret møte i april.

For forslaget stemte 4: Leif-Kristian Tøftum (R), Dorthe Ødegaard Benckert (SP), Helge Testad (SP), Ahmed Haruun Ali (SV).

Imot forslaget stemte 27: Ann Marit Sandsengen (AP), Henning Engeskaug Karlsen (AP), Janne Bergum (AP), Lene Myhrvold (AP), Per Morten Østby (AP), Renate Carita Nordh (AP), Rolf Erik Halle (AP), Silje Sandsengen (AP), Stian Pettersbakken (AP), Tonje Bergum Jahr (AP), Torhild Kristine Ringeli Løkken (AP), Odd Ingard Hoberg (Frp), Per Erik Bergstuen (Frp), Stein Rune Vinger (Frp), Svein Erik Sørensen (Frp), Inger Lilleby Fløgum (H), Kai Frode Grythe (H), Øivind Strømstad Sørhusbakken (H), Marte Rebecca Dæhlen (KrF), Hans Amlie (SP), Jarle Amlie (SP), Kristin Næperud (SP), Hilde Cathrine Fuglerud Bjørge (UAH), Lars Solheim (UAH), Stig Morten Engen (UAH), Tor Ole Karlsen (UAH), Hanne Narten (V).

Dermed ble forslaget ikke vedtatt.

1)

Innstilling:

Ordførerlønn settes til 90% av stortingsrepresentant Besparelse : 112512,-

Møtegodtgjørelse 500,- pr møte for alle Besparelse: 294300,-

Tot besparelse : 406812,-

Dette ble satt opp mot:

2)

Stian Pettersbakken (Arbeiderpartiet) fremmet følgende forslag:

Ordførerlønn settes til 90% av stortingsrepresentant. Besparelse 112512,-

formannskapet 3% av ny Ordførerlønn. Besparelse 284000,-

Total besparelse:396512,-

For forslag 1 stemte 7: Inger Lilleby Fløgum (H), Kai Frode Grythe (H), Øivind Strømstad Sørhusbakken (H), Leif-Kristian Tøftum (R), Helge Testad (SP), Ahmed Haruun Ali (SV), Stig Morten Engen (UAH).

For forslag 2 stemte 24: Ann Marit Sandsengen (AP), Henning Engeskaug Karlsen (AP), Janne Bergum (AP), Lene Myhrvold (AP), Per Morten Østby (AP), Renate Carita Nordh (AP), Rolf Erik Halle (AP), Silje Sandsengen (AP), Stian Pettersbakken (AP), Tonje Bergum Jahr (AP), Torhild Kristine Ringeli Løkken (AP), Odd Ingard Hoberg (Frp), Per Erik Bergstuen (Frp), Stein Rune Vinger (Frp), Svein Erik Sørensen (Frp), Marte Rebecca Dæhlen (KrF), Dorthe Ødegaard Benckert (SP), Hans Amlie (SP), Jarle Amlie (SP), Kristin Næperud (SP), Hilde Cathrine Fuglerud Bjørge (UAH), Lars

Solheim (UAH), Tor Ole Karlsen (UAH), Hanne Narten (V).

Dermed ble forslag 2 vedtatt.

Dorthe Ødegaard Benckert (Senterpartiet) fremmet følgende tilleggsforslag:

Kommunestyret ber Formanskapet sette ned en gruppe bestående av flertalls - og mindretallsrepresentanter for å finne løsninger på politisk organisering med mål om å effektivisere og spare penger.

For forslaget stemte 14: Odd Ingard Hoberg (Frp), Per Erik Bergstuen (Frp), Stein Rune Vinger (Frp), Svein Erik Sørensen (Frp), Inger Lilleby Fløgum (H), Kai Frode Grythe (H), Øivind Strømstad Sørhusbakken (H), Leif-Kristian Tøftum (R), Dorthe Ødegaard Benckert (SP), Hans Amlien (SP), Helge Testad (SP), Jarle Amlien (SP), Kristin Næperud (SP), Ahmed Haruun Ali (SV).

Imot forslaget stemte 17: Ann Marit Sandsengen (AP), Henning Engeskaug Karlsen (AP), Janne Bergum (AP), Lene Myhrvold (AP), Per Morten Østby (AP), Renate Carita Nordh (AP), Rolf Erik Halle (AP), Silje Sandsengen (AP), Stian Pettersbakken (AP), Tonje Bergum Jahr (AP), Torhild Kristine Ringeli Løkken (AP), Marte Rebecca Dæhlen (KrF), Hilde Cathrine Fuglerud Bjørge (UAH), Lars Solheim (UAH), Stig Morten Engen (UAH), Tor Ole Karlsen (UAH), Hanne Narten (V).

Dermed ble tilleggsforslag ikke vedtatt.

Vedtak

Ordførerlønn settes til 90% av stortingsrepresentant. Besparelse 112512.-

formannskapet 3% av ny Ordførerlønn. Besparelse 284000,-

Total besparelse:396512,-

PS 38/25 Prinsipper for eierstyring - Revidering av eierskapspolitikken

Kommunestyrets behandling av sak 38/2025 i møte den 27.03.2025:

Behandling

Innstilling:

Kommunestyret vedtar dokument "Prinsipper for eierstyring 2025 for Gjøvikregionen".

Innstilingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kommunestyret vedtar dokument "Prinsipper for eierstyring 2025 for Gjøvikregionen".

PS 39/25 Håndbok for interkommunalt samarbeid i Gjøvikregionen

Kommunestyrets behandling av sak 39/2025 i møte den 27.03.2025:

Behandling

Innstilling:

Forslag til revidert utgave av håndbok for interkommunalt samarbeid i Gjøvikregionen vedtas.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Forslag til revidert utgave av håndbok for interkommunalt samarbeid i Gjøvikregionen vedtas.

PS 40/25 Ny samarbeidsavtale for Gjøvikregionen Utvikling

Kommunestyrets behandling av sak 40/2025 i møte den 27.03.2025:

Behandling

Innstilling:

- 1.Kommunestyret godkjenner samarbeidsavtalen for Gjøvikregionen Utvikling, jf. vedlagt avtaledokument.
- 2.Gjøvikregionen Utvikling organiseres som et kommunalt oppgavefellesskap i henhold til kommuneloven § 19-1.
- 3.Kommunen forplikter seg til å delta i samarbeidet i henhold til vedtatte finansieringsmodell og eierandel.
- 4.Ordfører gis fullmakt til å signere avtalen på vegne av kommunen.
- 5.Kommunedirektøren bes legge frem en årlig statusrapport for kommunestyret om samarbeidet i Gjøvikregionen Utvikling.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

- 1.Kommunestyret godkjenner samarbeidsavtalen for Gjøvikregionen Utvikling, jf. vedlagt avtaledokument.**
- 2.Gjøvikregionen Utvikling organiseres som et kommunalt oppgavefellesskap i henhold til kommuneloven § 19-1.**
- 3.Kommunen forplikter seg til å delta i samarbeidet i henhold til vedtatte finansieringsmodell og eierandel.**
- 4.Ordfører gis fullmakt til å signere avtalen på vegne av kommunen.**
- 5.Kommunedirektøren bes legge frem en årlig statusrapport for kommunestyret om samarbeidet i Gjøvikregionen Utvikling.**

PS 41/25 Fritakssøknad eiendomsskatt Gnr 27 Bnr 25. Ihlevegen 320

Kommunestyrets behandling av sak 41/2025 i møte den 27.03.2025:

Behandling

Innstilling:

Fritak for eiendomsskatt etter eiendomsskatteloven § 7 b innvilges fra og med skatteåret 2025, med forbehold om at kommunestyret vedtar fritak for bygninger etter esktl § 7 b (historisk verdi) i kommende år.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Fritak for eiendomsskatt etter eiendomsskatteloven § 7 b innvilges fra og med skatteåret 2025, med forbehold om at kommunestyret vedtar fritak for bygninger etter esktl § 7 b (historisk verdi) i kommende år.

Åpen post

Representanten Øivind Strømstad Sørhusbakken (H):

Hei Tonje,

Jeg har en sak til åpen post i morgen, hvis vi rekker.

Jeg ønsker en orientering rundt sikkerheten ved Sagatunet og voksenopplæringen.

På bakgrunn av dagens tragiske hendelse i Sverige, lurar jeg på om vi har noen planer for sikkerheten.

Med vennlig hilsen

Øivind Sørhusbakken

Vestre Toten Høyre

Tlf: 90 68 86 41

Voksenopplæringssjef Per Olav Strande svarte:

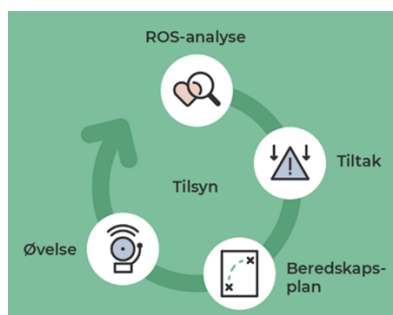
Det er viktig å være så godt forberedt som mulig når det gjelder uønskede hendelser. Heldigvis skjer det svært sjeldent, men konsekvensene kan være veldig alvorlige.

Voksenopplæringen har eget planverk som bygger på modellen under – kommunens grunnskoletjeneste bruker også samme modell i sine planer.

Vi har blitt kurset av politiet med utgangspunkt i PLIVO (pågående livstruende vold), og vi har vært i dialog med politiet etter hendelsen i Sverige i februar.

Se modell for informasjon:

- ROS: Hvilke uønskede hendelser kan oppstå
 - Sannsynlighet
 - Konsekvens
- Tiltak
 - Hvordan forebygge alvorlige tilsiktede hendelser
 - Hvordan bidra til å sikre god håndtering dersom det skjer
- Beredskapsplaner
 - Oppfølging av ROS-analysen
 - Hva gjør vi i en gitt situasjon (eks løp, skjul, lås)
- Øvelser
 - Teste beredskapsplaner

I det interkommunale senteret som er under planlegging, vil vi bruke planverk og erfaringer fra alle tre kommuner, samt veiledere fra Utdanningsdirektoratet og politiet.

Et av våre hovedmål er at voksenopplæringen oppleves som et trygt sted å være for deltakere og ansatte, og dette er et kontinuerlig arbeid. Vi gjør det vi kan for å

oppretholde et godt miljø gjennom ulike tiltak – og at den enkelte føler seg sett og verdsatt.

Representanten Svein Erik Sørensen (FRP):

Skoleskyss

Indre Østfold kommune har registrert en eksplosiv økning i kostnadene på skoleskyss. Har vestre Toten opplevd det samme?

[Lokale nyheter, Skoleskyss | Plutselig ble skoleskyssen dobbelt så dyr for kommunen: – Hva i all verden er skjedd?](#)

Svein Erik Sørensen

Kommunedirektør Bjørn Fauchald svarte:

Først konklusjonen: Det har ikke blitt dobbelt så dyrt for oss, slik denne artikkelen har fokus på. Skoleskyss er dyrt det er sikkert, men her er ulike faktorer som spiller inn.

Fylkeskommunen la om beregningsmåten for ekstraskyss (skyss som følge av kommunale vedtak) fra 01.01.2023. Dette førte til en økning i utgifter til skoleskyss fra 2022 til 2023.

Utgifter til skoleskyss de fire siste årene:

2021: 3,8 mill kr

2022: 3,8 mill kr

2023: 4,0 mill kr

2024: 4,1 mill kr

Med andre ord en normal prisstigning.

Representanten Helge Testad (SP):

Åpen post i kommunestyret 27.03.2025

Den 21. januar 2024 mottok en grunneier på Eina en uventet melding om Hadeland – Land- og Toten vindkraftverk. Uten forvarsel hadde et vindkraftselskap fra Østfold, delvis eid av Østfold Energi, kartlagt skog- og utmarksområder i tre kommuner for mulig vindkraftutbygging. Områdene har LNF-status, som tilsier at de er satt av til landbruks- natur- og friluftsmål, som juridisk beskytter dem mot industrialisering.

**SV og SP anser at kommunestyret i Vestre Toten sitt manglende standpunkt i saken skaper stor usikkerhet hos innbyggerne, og motstanden mot planene er stor i befolkningen. Vindkraftutbygging lik Zephyrs planer er svært inngripende i både uerstattelig natur, dyre- og planteliv, og folk sin helse og trivsel. Nedbygging av natur, forurensning på mange plan (lyd- og lysforurensning, visuell ødeleggelse, potensielle forurensende utslipp av både olje og giftlige pfas-legeringer, innskrenkning i folk og dyrs bevegelse i naturen, og ikke minst tatt i betraktning de nye fremkomne arealkartleggingene av svært verdifull naturskog/boreal skog i planområdet.*

Den største grunneieren, Brandbu og Tingelstad Almenning (143.000 dekar), avsto umiddelbart tilbudet. Andre store grunneiere og grunneierlagene på Eina og i Søndre Land fulgte opp og avviste enstemmig å utnytte naturen på denne måten. Gran og Søndre Land kommuner vurderte prosjektet og avsto det kontant. I Vestre Toten har saken vært en pågående trussel i ett år, særlig for innbyggerne i Eina sentrum, Skjelbreia, Eina vestås og mot Søndre Land. Også Lauvhøgda, Lønnebergåsen og Vildåsen har vært vurdert for utbygging av andre aktører, noe som ville påvirket Reinsvoll, Midtåsen og Raufoss sentrum.

**Men også vil utbyggingen ha ringvirkninger langt utover de nevnte områdene.*

Et møte på Eina Grendhus 15. august 2024 samlet fullt hus og belyste temaer som skogens rolle i karbonlagring, byutvikling, og konsekvenser av vindkraft. Flere fagfolk deltok, men få politikere eller byråkrater stilte. Spørsmål til ordfører: 1. Har politisk ledelse i Vestre Toten tatt initiativ til dialog med berørte innbyggere, slik Gran kommune gjorde for husstander i Hennung/Nordre Brandbu? Hvis ikke, vil ordfører sørge for dette slik at innbyggerne kan få mer forutsigbarhet? 2. Når vil ordfører ta initiativ til å avslutte saken og fjerne den usikkerheten og belastningen dette har medført for befolkningen i Eina-området?

Den belastningen dette har påført kommunens innbyggere, og særlig de som bor i nærheten av de berørte områdene

Mvh SV ved Ahmed Haruun Ambo og SP ved Helge Testad

Ordfører Tonje Bergum Jahr (AP) svarte:

Jeg har ikke noe problem med å se at dette er et tema som engasjerer – selvfølgelig gjør det det.

Når det gjelder spørsmålene som er blitt stilt knyttet til eventuelle vindturbiner på Eina, er det kortest mulig svaret: Nei og fordi vi styrer etter vedtak.

Som ordfører får jeg henvendelser fra privatpersoner, organisasjoner og næringsliv. Når vi møtes så sier jeg at jeg kan låne bort øra mine, men at jeg ikke har myndighet til å love bort noe. Det har alltid blitt møtt med forståelse.

I spørsmålet om eventuelle vindturbiner på Eina, er det ikke er fremmet initiativ/sak til kommunen.

I Vestre Toten styrer vi etter formannskapsmodellen. Dette innebærer at kommunen styres på bakgrunn av vedtak som fattes av de organer som har slik myndighet. Det er ikke naturlig å forhåndsbehandle eller konkludere i en sak som ikke er formelt fremmet til behandling i kommunen. Som da sørger for at den er utredet og også sikrer likebehandling.

For å møte spørsmål knyttet til kraft har ordfører tatt initiativ til å sette kraft på sakskartet, gjennom økta vi har hadde i sist kommunestyremøte. Dette for å få en beskrivelse av kraftsituasjonen vi står i og hvordan vi mulig kan håndtere den for framtida. Det er naturlig å ha dette som tema seinere også. Slik at vi som organ er godt skodd til å ta de sakene når de faktisk kommer til oss. I løpet av året vet vi må ta til ulike saker. Det være seg for eksempel regionale planer for nettinfrastruktur, regionale føringer for vind- og solkraft eller konkrete planinitiativ. Når sakene kommer til Vestre Toten, kommer vi til å følge både regler og saksgang. Det gjelder i denne typen saker, som vindturbiner, som i alle andre.

Representanten Dorthe Ødegaard Benckert (SP):

PSTs nasjonale trusselvurdering peker på økt risiko for sabotasje rettet mot kritisk infrastruktur, med særlig vekt på våpenindustrien. Dette knyttes blant annet til økt geopolitisk spenning, hybrid krigføring og aktørers ønske om å ramme militær produksjonskapasitet i vestlige land. Nammo, som en av Norges ledende produsenter av ammunisjon og forsvarsmateriell, er lokalisert i Raufoss Industripark og spiller en sentral rolle i både nasjonal og internasjonal forsyning av våpen. Industriparken huser også andre høyteknologiske selskaper, noe som gjør området til et viktig strategisk mål. (Spørsmål gjengis under).

Kommunedirektør Bjørn Fauchald svarte:

1. Hva gjør kommunen for å ivareta tryggheten til innbyggerne i lys av denne trusselvurderingen?

Kommunen tar trusselvurderingen på alvor og har fokus på å sikre innbyggernes trygghet. Det er viktig å påpeke at kommunen sin rolle er knyttet til samfunnssikkerhet og beredskap lokalt, mens det er flere andre aktører som har sentralt ansvar innenfor dette området. Nasjonale myndigheter gjennom DSB blant annet har ansvar for informasjon til landets innbyggere. Noe de følger opp, eksempelvis gjennom betydelig økt fokus på egenberedskap.

Kommunene følges opp av- og rapporterer til statsforvalter mens forsvarsindustrien følges opp av PST og NSM. I tillegg har vi politiet, forsvaret og frivillige organisasjoner som sentrale aktører og samarbeidspartnere.

Kommunen har styrket arbeidet med informasjonssikkerhet og fokus på kritisk infrastruktur.

Kommunestyret vedtok for under ett år siden hRos for Vestre Toten kommune. Med andre ord ganske så oppdatert, men samtidig er det blant annet geopolitiske hendelser og krigføring som gjør at planer og fokus stadig må endres. I denne sammenheng er det som Ødegaard Benckert påpeker, viktig å ha fokus på å trygge innbyggerne innenfor det ansvar kommunen har.

I tillegg har vi planer om å etablere arenaer hvor vi møter innbyggerne, informerer og har dialog om disse temaene. Uke 44 er det nasjonal beredskapsuke. Da er det naturlig å sette fokus også lokalt. Ordføreren og jeg er imidlertid enige om at med de raske endringer vi nå opplever og noen bekymringer vi registrerer i lokalsamfunnet, så vil vi også legge opp til å møte innbyggerne før den tid – og før sommeren.

Regjeringens Totalberedskapsmelding skal behandles før sommerferien. Denne vil også gi noen føringer og forventninger på kommunens beredskapsarbeid.

2. Hvordan samarbeider kommunen med relevante myndigheter for å følge opp trusselnivået lokalt?

Som nevnt tidligere, er det ulike statlige organer som følger opp henholdsvis kommuner og forsvarsindustri. I en tid med store geopolitiske endringer, endret trusselnivå og stort fokus på forsvarsindustrien, øker behovet for samordning. Det har kommunen dulgt opp med initiativ som har medført at kommune, industri og statlige aktører møtes. I slike sammenhenger kan vi som sikkerhetsklarerte utveksle informasjon som er relevant og eventuelt planlegge tiltak.

Kommunen deltar også jevnlig i ulike beredskapsmøter og på felles øvelser. Å øve på ulike scenarier er viktig. Ikke minst øve sammen med andre relevante aktører.

3. Hvilke konkrete tiltak vurderes for å sikre at både ansatte i industriparken og øvrige innbyggere kan føle seg trygge?

Dette er besvart i det jeg har sagt allerede.

Til slutt: Det er fort gjort å tenke de verste scenarier med krig, krigslignende hendelser og alvorlig sabotasje i disse tider. Nasjonale myndigheter «nedtoner» dette som de mest sannsynlige hendelsene. Det påpekes imidlertid at det er sannsynlig i nasjonal sammenheng at det eksempelvis kan utføres sabotasje mot kritisk kommunal infrastruktur. Dette vil være med på å endre våre prioriteringer på disse områdene framover. De folkevalgte vil bli involvert i disse prioriteringene i nær framtid.

Avslutningsvis for å synliggjøre at vi lever i en annen tid nå, enn bare for kort tid tilbake, vil jeg gi ett par eksempler:

- Innsynsbegjæringer knyttet til kommunal / offentlige infrastruktur og bygg
- Investeringer i eksempelvis vannverk

Representanten Lars Solheim (UAH):

Bekymring vedr. fastleger i VT

Etter oppslag i OA 19.03 om et konfliktfullt forhold mellom to leger og administrasjonen i VT, vekker dette bekymring hos meg og flere andre politikere i kommunen.

Legetjenesten er krumtappen i kommunens primærhelsetjeneste og vi trenger i stabil og velfungerende tjeneste. Vi har ingen å miste.

Jeg vil derfor be en redegjørelse om den aktuelle saken, alvorlighetsgrad og utsikter til løsning.

Lars Solheim(UAH)

Kommunedirektør Bjørn Fauchald svarte opp:

Først: Det er ingen tvil om at vårt mål i arbeidet med legetjenesten er å sikre en stabil og velfungerende tjeneste. Viktige tiltak som vi jobber med hver dag er å bygge opp kommunalt drevne legekontorer hvor vi har lyktes med å rekruttere inn flere leger som er fast ansatte i kommunen og hvor vi jobber for å bygge opp en god struktur til beste for både legene, hjelpepersonell og ikke minst innbyggere.

Det framgår av både medieoppslag og protokoll fra kontrollutvalget at det er sendt inn en varslings sak fra to kommunalt ansatte leger. Denne ble sendt til kontrollutvalget (som også er å anse som en intern varslingskanal). Saken er oversendt kommunens varslingsutvalg som har startet oppfølging i tråd med kommunens varslingsrutiner.

For å ivareta de som har sendt et varsel, de som for øvrig er involvert i saken og hensynet til en ryddig håndtering av de ansatte og den formelle varslings saken, er jeg tydelig at jeg hverken vil eller kan orientere om noen sider av saken før prosessen er ferdig. En slik prosess innebærer både samtaler med de som varsler, kontradiksjon, ytterligere innhenting av fakta, vurderinger og eventuell videre oppfølging. Det må også påpekes at det her også er snakk om personalmessige forhold som både er taushetsbelagte og som skal håndteres på administrativt nivå. Slik saken nå står, er det ikke mulig å skille disse forholdene fra mer organisatoriske og faglige temaer som er tatt opp.

KS er tydelig på at varsler skal håndteres på lavest mulig nivå i. Vi har også en aktivitetsplikt som også innebærer å håndtere varselet raskest mulig. Dette ligger til grunn for vår oppfølging i slike saker og som vi nå følger. Oppfølgingen er godt i gang.

Jeg vil også poengtere at vi som arbeidsgiver ikke har «sittet på gjerdet» i denne saken. Vi har aktivt tatt kontakt for dialog og gjennomført flere møter med legene.

Når varslings saken er håndtert, kan vi orientere folkevalgte nærmere om legetjenesten og gå inn på de forhold som er berørt som innspill og påstander i varslings saken.

Vestre Toten kommune**PROTOKOLL FRA KOMMUNESTYRETS MØTE 24.04.2025**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	02.06.2025	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Protokoll fra kommunestyrets møte 24.04.2025

Vedlagt:

Ja

FORSLAG TIL VEDTAK:

Protokoll fra kommunestyrets møte den 24.04.2025 tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

Kontrollutvalget har etablert rutine med løpende å legge frem protokoller fra kommunestyrets møter til orientering. Hensikten er å sørge for at utvalget løpende har god kunnskap om viktige politiske saker, og på en enklere måte kunne følge med på at kommunestyrets vedtak og intensjoner blir fulgt opp av administrasjonen på tilfredsstillende måte.

Vedlagt saken følger protokoll fra kommunestyrets møte den 24.04.2025 til orientering.

MØTEPROTOKOLL

Utvalg: Kommunestyret

Møtested: Kommunestyresalen - Kommunestyresalen

Dato: 24.04.2025

Tidspunkt: 15:30 -21:30

Til stede:

Navn	Funksjon	Parti	Varamedlem for
Tonje Bergum Jahr	Medlem	AP	
Torhild Løkken	Medlem	AP	
Stian Pettersbakken	Medlem	AP	
Silje Sandsengen	Medlem	AP	
Ann Marit Sandsengen	Medlem	AP	
Henning Engeskaug Karlsen	Medlem	AP	
Anne Linn Dambråten	Medlem	AP	
Lene Myhrvold	Medlem	AP	
Rolf Erik Halle	Medlem	AP	
Per Morten Østby	Medlem	AP	
Janne Bergum	Medlem	AP	
Tore Ødegård	Varamedlem	FRP	Svein Erik Sørensen
Stein Rune Vinger	Medlem	FRP	
Odd Ingard Hoberg	Medlem	FRP	
Per Erik Bergstuen	Medlem	FRP	
Leif Petter Hansen	Varamedlem	H	Amanda Maria Tandsether

Øivind Strømstad Sørhusbakken	Medlem	H	
Kai Frode Grythe	Medlem	H	
Marte Rebecca Dæhlen	Medlem	KRF	
Leif Kristian Tøftum	Medlem	R	
Dorthe Ødegaard Benckert	Medlem	SP	
Helge Testad	Medlem	SP	
Kristin Næperud	Varamedlem	SP	Jorunn Signe Ballangrud
Hans Amlien	Medlem	SP	
Jarle Amlien	Medlem	SP	
Ahmed Haruun Ali	Medlem	SV	
Hanne Narten	Medlem	V	
Inger Lilleby Fløgum	Medlem	H	
Hilde Cathrine Fuglerud Bjørge	Medlem	U	
Tor Ole Karlsen	Medlem	U	
Bjørn Håvard Bjerke	Varamedlem	H	Lars Solheim
Gina Marie Sveen	Varamedlem	SP	

Følgende fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling
Tom Erik Støen Østli	konsulent
Bjørn Fauchald	kommunedirektør
Odd Arnvid Bollingmo	assisterende kommunedirektør
Malin Iversen	barnehagesjef
Trine Kløvrud	helse- og omsorgssjef
Ole Petter Bergersen	eiendomssjef
Ole Anders Hoff	prosjektleder
Bjørn Søndra Kjelsrud	brannsjef

Merknad i møte:

Representanten Lene Myhrvold (AP) tiltrådte møtet klokken 18:15 til behandling av PS 44/25. Det var dermed 30 representanter tilstede under behandling av PS 42/25 og 43/25.

Saksliste

Saksnr.	Tittel	U.off
PS 42/25	Godkjenning av innkalling med saksliste	
PS 43/25	Helhetlig innsatstrapp	
PS 44/25	Godkjenning av protokoll fra møte 27.03.2025	
PS 45/25	Referatsaker	
RS 6/25	Møteprotokoll 24/3-25 - Kontrollutvalget i Vestre Toten kommune	
RS 7/25	Årsrapport for ungdomsrådet 2024	
PS 46/25	Tomteoverdragelse til Raufoss IL Fotball	
PS 47/25	Sluttrapport for nybygg av storkjøkken og vaskeri	
PS 48/25	Brann og Redning - Anskaffelse av ny tankbil - Økonomisk ramme	
PS 49/25	Kontrollutvalgets årsrapport 2024	
PS 50/25	Tosidig samarbeidsavtale Mjøsmuseet og Raufoss industrihistoriske samlinger AS	
PS 51/25	Ny sentrumsbarnehage Raufoss - størrelse på barnehagen	
PS 52/25	Reguleringsplan for Bradalsmyra testsenter - fastsetting av planprogram	
PS 53/25	Saksframlegg - Gnr.142. Bnr.1 Nyseth - Valg av alternativ for vegtrasé	
PS 54/25	Søknad om permisjon fra oppvekst- og velferdsutvalget - Lene Myhrvold	
PS 55/25	Endring i Forskrift om folkevalgtes godtgjøring - Vestre Toten kommune	
PS 56/25	Vindkraft i VTK	
	Åpen post	

PS 42/25 Godkjenning av innkalling med saksliste

Kommunestyrets behandling av sak 42/2025 i møte den 24.04.2025:

Behandling

Ordfører Tonje Bergum Jahr (AP) foreslo for organet at PS 56/25 flyttes opp på sakskartet og behandles etter PS 46/25.

Innstilling:

Innkalling med saksliste godkjennes.

Innkalling med revidert saksliste ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Innkalling med saksliste godkjennes.

PS 43/25 Helhetlig innsatstrapp

Kommunestyrets behandling av sak 43/2025 i møte den 24.04.2025:

Behandling

Innstilling:

- 1.Kommunestyret tar orienteringer og drøftelser til orientering
- 2.Arbeidet med «Helhetlig innsatstrapp» følges opp i både den administrativ og politiske budsjettprosessen inneværende år

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

- 1.Kommunestyret tar orienteringer og drøftelser til orientering**
- 2.Arbeidet med «Helhetlig innsatstrapp» følges opp i både den administrativ og politiske budsjettprosessen inneværende år**

PS 44/25 Godkjenning av protokoll fra møte 27.03.2025

Kommunestyrets behandling av sak 44/2025 i møte den 24.04.2025:

Behandling

Innstilling:

Protokoll fra møte 27.03.2025 godkjennes.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Protokoll fra møte 27.03.2025 godkjennes.

PS 45/25 Referatsaker

Kommunestyrets behandling av sak 45/2025 i møte den 24.04.2025:

Behandling

Innstilling:

Referatsakene tas til orientering.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Referatsakene tas til orientering.

PS 46/25 Tomteoverdragelse til Raufoss IL Fotball

Kommunestyrets behandling av sak 46/2025 i møte den 24.04.2025:

Behandling

Habilitetsvurdering:

Helge Testad (SP) ba utvalget om å ta en habilitetsvurdering ved behandling av saken, med følgende begrunnelse: "Stiller habilitetsspørsmål da daglig leder i Syljuåsen, Steffen Haugen, er min svigersønn"

Habilitetsvurdering:

Helge Testad (SP) ble erklæring inhabil jfr. fvl § 6b, enstemmig (10). Testad fratrådte møtet. Varamedlem Gina Maria Sørum Sveen (SP) tiltrådte møtet for Testad.

Tonje Bergum Jahr (Arbeiderpartiet) fremmet følgende forslag:

Saken utsettes til ny behandling i formannskap og kommunestyre i mai.

For forslaget stemte 30: Ann Marit Sandsengen (AP), Anne Linn Dambråten (AP), Henning Engeskaug Karlsen (AP), Janne Bergum (AP), Lene Myhrvold (AP), Per Morten Østby (AP), Rolf Erik Halle (AP), Silje Sandsengen (AP), Stian Pettersbakken (AP), Tonje Bergum Jahr (AP), Torhild Kristine Ringeli Løkken (AP), Odd Ingard Hoberg (Frp), Per Erik Bergstuen (Frp), Stein Rune Vinger (Frp), Tore Ødegård (Frp), Bjørn Håvard Bjerke (H), Inger Lilleby Fløgum (H), Kai Frode Grythe (H), Leif Petter Hansen (H), Øivind Strømstad Sørhusbakken (H), Marte Rebecca Dæhlen (KrF), Leif-Kristian Tøftum (R), Dorthe Ødegaard Benckert (SP), Gina Marie Sveen (SP), Hans Amlien (SP), Kristin Næperud (SP), Ahmed Haruun Ali (SV), Hilde Cathrine Fuglerud Bjørge (UAH), Tor Ole Karlsen (UAH), Hanne Narten (V).

Imot forslaget stemte 1: Jarle Amlien (SP).

Dermed ble forslaget vedtatt.

Vedtak

Saken utsettes til ny behandling i formannskap og kommunestyre i mai.

PS 47/25 Sluttrapport for nybygg av storkjøkken og vaskeri

Kommunestyrets behandling av sak 47/2025 i møte den 24.04.2025:

Behandling

Innstilling:

Kommunestyret tar kommunedirektørens sluttrapportering til orientering

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kommunestyret tar kommunedirektørens sluttrapportering til orientering

PS 48/25 Brann og Redning - Anskaffelse av ny tankbil - Økonomisk ramme

Kommunestyrets behandling av sak 48/2025 i møte den 24.04.2025:

Behandling

Innstilling:

Kommunestyret utvider investeringsbudsjettet til anskaffelse av ny tankbil til brann- og redningsvesenet fra kr. 5 600 000 (eks. mva.) til kr. 8 400 000 (eks. mva.).

Den samlede investeringskostnaden deles med Raufoss Næringspark ANS i samsvar med inngått avtale om anskaffelsen.

Økt kommunal andel på 1,4 mill eks mva finansieres ved at en rebudsjetterer ubrukte lånemidler fra prosjekt 24121 IKT investeringer som har et mindreforbruk i 2024 på 2,7 mill. kr. Det betyr at det gjøres som forutsatt innenfor lånerammen for 2024.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Protokolltilførsel fra representanten Dorthe Ødegaard Benckert (SP):

Senterpartiet ønsker å understreke at vi ikke ønsker at investeringssaker behandles utenfor den ordinære budsjettprosessen. Investeringsbeslutninger har store økonomiske og strategiske konsekvenser, og det er derfor avgjørende at slike saker inngår i en helhetlig vurdering sammen med øvrige prioriteringer.

Vi forventer at det ved behandling av investerings saker foreligger korrekte, oppdaterte og tilstrekkelige tallgrunnlag, slik at vi som folkevalgte kan fatte godt informerte beslutninger på vegne av fellesskapet

Vedtak

Kommunestyret utvider investeringsbudsjettet til anskaffelse av ny tankbil til brann- og redningsvesenet fra kr. 5 600 000 (eks. mva.) til kr. 8 400 000 (eks. mva.).

Den samlede investeringskostnaden deles med Raufoss Næringspark ANS i samsvar med inngått avtale om anskaffelsen.

Økt kommunal andel på 1,4 mill eks mva finansieres innenfor årets låneramme og konkretiseres ved revidering av investeringsbudsjettet for 2025 senere i budsjettåret.

PS 49/25 Kontrollutvalgets årsrapport 2024

Kommunestyrets behandling av sak 49/2025 i møte den 24.04.2025:

Behandling

Innstilling:

Kontrollutvalgets årsrapport for 2024 tas til orientering.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalgets årsrapport for 2024 tas til orientering.

PS 50/25 Tosidig samarbeidsavtale Mjøsmuseet og Raufoss industrihistoriske samlinger AS

Kommunestyrets behandling av sak 50/2025 i møte den 24.04.2025:

Behandling

Tonje Bergum Jahr (Arbeiderpartiet) fremmet følgende forslag:

Saken utsettes til neste møte.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Saken utsettes til neste møte.

PS 51/25 Ny sentrumsbarnehage Raufoss - størrelse på barnehagen

Kommunestyrets behandling av sak 51/2025 i møte den 24.04.2025:

Behandling

Innstilling:

1. Ny sentrumsbarnehage på Raufoss planlegges videre med en størrelse på 6 avdelinger / 108 enheter.
2. Orientering om fremskreven befolkningsvekst i alderen 0-5 år tas til orientering.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Stian Pettersbakken (Arbeiderpartiet) fremmet følgende tilleggsforslag:

3. En eventuell midlertidig overkapasitet skal ikke gå på bekostning av distriktsbarnehagene.

For forslaget stemte 26: Ann Marit Sandsengen (AP), Anne Linn Dambråten (AP),

Henning Engeskaug Karlsen (AP), Janne Bergum (AP), Lene Myhrvold (AP), Per Morten Østby (AP), Rolf Erik Halle (AP), Silje Sandsengen (AP), Stian Pettersbakken (AP), Tonje Bergum Jahr (AP), Torhild Kristine Ringeli Løkken (AP), Odd Ingard Hoberg (Frp), Per Erik Bergstuen (Frp), Stein Rune Vinger (Frp), Tore Ødegård (Frp), Bjørn Håvard Bjerke (H), Marte Rebecca Dæhlen (KrF), Leif-Kristian Tøftum (R), Dorthe Ødegaard Benckert (SP), Hans Amlien (SP), Helge Testad (SP), Jarle Amlien (SP), Kristin Næperud (SP), Hilde Cathrine Fuglerud Bjørge (UAH), Tor Ole Karlsen (UAH), Hanne Narten (V).

Imot forslaget stemte 5: Inger Lilleby Fløgum (H), Kai Frode Grythe (H), Leif Petter Hansen (H), Øivind Strømstad Sørhusbakken (H), Ahmed Haruun Ali (SV).

Dermed ble tilleggsforslag vedtatt.

Vedtak

- 1. Ny sentrumsbarnehage på Raufoss planlegges videre med en størrelse på 6 avdelinger / 108 enheter.**
- 2. Orientering om fremskreven befolkningsvekst i alderen 0-5 år tas til orientering.**
- 3. En eventuell midlertidig overkapasitet skal ikke gå på bekostning av distriktsbarnehagene.**

PS 52/25 Reguleringsplan for Bradalsmyra testsenter - fastsetting av planprogram

Kommunestyrets behandling av sak 52/2025 i møte den 24.04.2025:

Behandling

Innstilling:

Planprogram for detaljregulering av Bradalsmyra testsenter fastsettes slik det foreligger i revidert utgave etter høring, datert 5.2.2025.

Begrunnelsen for vedtaket er at planarbeidet er av en slik karakter at det er krav om planprogram for reguleringsprosessen.

Vedtaket har hjemmel i plan- og bygningslovens § 4-1.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Planprogram for detaljregulering av Bradalsmyra testsenter fastsettes slik det foreligger i revidert utgave etter høring, datert 5.2.2025.

Begrunnelsen for vedtaket er at planarbeidet er av en slik karakter at det er krav om planprogram for reguleringsprosessen.

Vedtaket har hjemmel i plan- og bygningslovens § 4-1.

PS 53/25 Saksframlegg - Gnr.142. Bnr.1 Nyseth - Valg av alternativ for vegtrasé

Kommunestyrets behandling av sak 53/2025 i møte den 24.04.2025:

Behandling

Tonje Bergum Jahr (Arbeiderpartiet) fremmet følgende forslag:

Saken utsettes til neste møte.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Saken utsettes til neste møte.

PS 54/25 Søknad om permisjon fra oppvekst- og velferdsutvalget - Lene Myhrvold

Kommunestyrets behandling av sak 54/2025 i møte den 24.04.2025:

Behandling

Tonje Bergum Jahr (Arbeiderpartiet) fremmet følgende forslag:

Saken utsettes til neste møte.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Saken utsettes til neste møte.

PS 55/25 Endring i Forskrift om folkevalgtes godtgjøring - Vestre Toten kommune

Kommunestyrets behandling av sak 55/2025 i møte den 24.04.2025:

Behandling

Tonje Bergum Jahr (Arbeiderpartiet) fremmet følgende forslag:

Saken utsettes til neste møte.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Saken utsettes til neste møte.

PS 56/25 Vindkraft i VTK

Kommunestyrets behandling av sak 56/2025 i møte den 24.04.2025:

Behandling

Stian Pettersbakken (Arbeiderpartiet) fremmet følgende forslag:

Kommunestyret sier prinsipielt nei til vindkraftutbygging i LNF områder, og spiller inn dette som et signal i det pågående arbeidet med arealplan.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kommunestyret sier prinsipielt nei til vindkraftutbygging i LNF områder, og spiller inn dette som et signal i det pågående arbeidet med arealplan.

Åpen post

Vestre Toten kommune**PROTOKOLL FRA KOMMUNESTYRETS MØTE 22.05.2025**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	02.06.2025	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Protokoll fra kommunestyrets møte 22.05.2025

Vedlagt:

Ja

FORSLAG TIL VEDTAK:

Protokoll fra kommunestyrets møte den 22.05.2025 tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

Kontrollutvalget har etablert rutine med løpende å legge frem protokoller fra kommunestyrets møter til orientering. Hensikten er å sørge for at utvalget løpende har god kunnskap om viktige politiske saker, og på en enklere måte kunne følge med på at kommunestyrets vedtak og intensjoner blir fulgt opp av administrasjonen på tilfredsstillende måte.

Vedlagt saken følger saksliste fra kommunestyrets møte den 24.04.2025 til orientering. Protokollen var ikke klar ved utsending av sakspapirene til møtet. Protokollen vil bli ettersendt, evt. referert direkte i møtet.

Saksliste -
kommunestyret
22.05.2025

Møteinnkalling

Utvalg: Kommunestyret

Møtested: Kommunestyresalen - Kommunestyresalen

Dato: 22.05.2025

Tidspunkt: 09:00 -15:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 61 15 33 00 eller epost: post@vestre-toten.kommune.no

Vararepresentantene møter etter nærmere beskjed.

Tilleggsinformasjon:

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevet signatur

Saksliste

Saksnr.	Tittel	U.off
PS 59/25	Godkjenning av innkalling med saksliste	
PS 60/25	Godkjenning av protokoll fra møtene 24.04.25 og 05.05.25	
PS 61/25	Referatsaker	
RS 8/25	Møteprotokoll 28.04.2025 - Kontrollutvalget i Vestre Toten	
PS 62/25	Orienteringer og meldinger	
PS 63/25	Saksframlegg - Gnr.142. Bnr.1 Nyseth - Valg av alternativ for vegtrasé	
PS 64/25	Tosidig samarbeidsavtale Mjøsmuseet og Raufoss industrihistoriske samlinger AS	
PS 65/25	Søknad om permisjon fra oppvekst- og velferdsutvalget - Lene Myhrvold	
PS 66/25	Endring i Forskrift om folkevalgtes godtgjøring - Vestre Toten kommune	
PS 67/25	Vestre Toten kommunes årsregnskap og årsrapport for 2024	
PS 68/25	Totenbadet Vestre Toten KF - regnskap 2024 og årsberetning	
PS 69/25	Tomteoverdragelse til Raufoss IL Fotball	
PS 70/25	Elevtallsutvikling frem mot 2050	
PS 71/25	Interkommunalt samarbeid - brann- og redningstjenesten i Gjøvikregionen	
PS 72/25	Søknad om fratredelse fra verv som folkevalgt - Amanda Maria Tandsether	
PS 73/25	Vestre Toten kommunale boligstiftelse - oppnevning av nytt styre	
	Åpen post	

Vestre Toten kommune**REFERATSAKER**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	02.06.2025	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:	
1. Diverse avisartikler	Vedlegg 1
2. Neste møte: Tidspunkt/saksliste	Muntlig orientering

FORSLAG TIL VEDTAK:

Referatsakene tas til orientering.

Varslingssaken i Vestre Toten:

Vurderer sin egen framtid

BEHANDLET: Varselet ble behandlet i en måneds tid fra kommunedirektøren. Her ved kommunaldirektør Bjørn Fauchald. **FOTO: JØRGEN PEDERSEN**

Kommunen «frikjenner» seg selv på kritikken av fastlegetjenestene i Vestre Toten.

JØRGEN PEDERSEN
jorgen.pedersen@oa.no

I slutten av mars mottok Vestre Toten kommune et varsel fra to av fastlegene som er kommunalt ansatt.

Kommunen oppsummerer det som en melding om fare for liv og helse, korrupsjon eller annen økonomisk kriminalitet, myndighetsmisbruk og uforvarlig arbeidsmiljø.

En måned etter at varselet ble sendt inn, har kommunen i en rapport «frikjent» seg selv på alle fire punkter.

Mye er løst

Varselet omhandlet en av lederne i kommunen, som i utgangspunktet var den rette instansen for å behandle et slikt varsel. Personen ble erklært inhabil, dermed var det kommunedirektør Bjørn Fauchald som var den neste i linjen til å behandle saken.

Fauchald gjennomførte samtaler med personene nevnt i varselet og kommuneoverlegen for å undersøke påstander om fare for liv og helse.

I sammenheng med varselet om fare for liv og helse ble kommuneoverlege Jens Mørch koplet på tidlig. Begge opplyser at flere punkter som ble nevnt i varselet var allerede rettet opp i før varselet ble sendt inn.

Påstandene om korrupsjon var knyttet til den ene varslerens arbeidskontrakt. Denne fastlegen trakk sitt varsel, men det ble likevel behandlet fullt ut.

FERDIG? Fastlege ved Sagatunet legekonsultasjonssenter, Uy Bach vurderer sin framtid i kommunen som følge av kommunens konklusjoner i varslingssaken.

ARKIVFOTO: JØRGEN PEDERSEN

Heller ikke der fant kommunedirektøren noen brudd.

Kommunedirektøren finner det klart at det ikke er snakk om korrupsjon eller annen økonomisk kriminalitet i dette tilfellet, konkluderer Fauchald.

Tas til etterretning

Myndighetsmisbruk og uforvarlig arbeidsmiljø ble oppsummert gjennom tre setninger som «øvrige forhold».

Fauchald informerer om at noen av utfordringene som ble nevnt i varselet, var løst før varselet ble sendt, og at ytterligere forhold sendes tilbake til helsesektoren for oppfølging.

Kommunedirektøren ønsker ikke kommentere saken utover rapporten av avslutning av saken, men er trygg på at utfordringene som har dukket opp, er helt vanlige utfordringer enhver organisasjon opplever til tid og annen.

Vi har undersøkt og tatt til etterretning, men har konkludert med at vi følger opp inn mot arbeidsplass og arbeidstaker. Utover det har vi ikke noe grunnlag for å kommentere noe mer spesifikt, sier Fauchald og legger til:

I enhver organisasjon har man læringspunkter og korrigeringer. I denne saken er det ikke noe som ikke kan behandles

innad på et vanlig nivå, sier Fauchald.

Skjevt bilde

Varselet har blitt omtalt både av OA og Toten Idag, også Nettavisen. Flere innbyggere har engasjert seg i saken hvor flere har ytret ønske om å ta fastlegenes varsel på alvor, slik at fastlegene ikke forlater kommunen.

Underveis i perioden hvor varselet er blitt behandlet, har ikke kommunen ønsket å kommentere saken. Kommunedirektøren mener dette har bidratt til et skjevt bilde av fastlegesituasjonen i kommunen.

Kommuneoverlege Mørch understreker at kommunen har jobbet strategisk siden 2021 med en langsiktig plan for å få en sterkere fastlegeordning.

Han viser til tall som underbygger at kommunen er i ferd med å lykkes på et område som har vært utfordrende på landsbasis i mange år.

I dag er 14 av 16 fastlegehjemler fylt opp av leger med en fast, forpliktende avtale med kommunen. To av hjemlene er iverrettatt av vikarer.

Erkjenner lang ventetid

En av de største utfordringene noen av innbyggerne opplever, er lange ventetider på fastlegeterminer.

Kommunen understreker at arbeidet for en robust og oppgående fastlegeordning på ingen måte er ferdig. I mange år var det fastlegemangel i kommunen.

Det er mye mer stabilt nå enn det har vært tidligere. Vi forsøker å legge til rette for en ny generasjon leger som først og fremst ønsker å være leger, uten kontoradministrasjon.

Mørch påpeker at kommunen nylig har overtatt driften av to tidligere privatdrevne legekonsultasjonssentre, samt oppfølging av leger i spesialisering.

Samtidig er det utfordrende for norske kommuner å rekruttere, også i Vestre Toten, noe Mørch merker seg. Omstillingen kommunen har gjort, skal sørge for at kommunen blir attraktiv inn i framtida.

De fleste leger ønsker korte pasientlister for å kunne gi best mulig tilbud til sine pasienter, og samtidig kunne ha en mer regulert arbeidstid.

Det er forståelig, men det betyr at vi i nær framtid må ha enda flere leger, for å oppfylle kommunens plikt til å ha fastlegetilbud til alle innbyggere. Vi forsøker å legge til rette for dette, men det er utfordrende på mange områder, spesielt konsultasjonsplass og økonomi, sier Mørch.

DERFOR VARSELET FASTLEGENE

To fastleger i Vestre Toten leverte varsel og listet følgende punkter:

– Det er mangel på rutiner, tiltak, teknisk utstyr eller i organiseringen av virksomheten som kan føre til at noen utsettes for livsfare eller forverret helsestand. Enkeltpersoner som på grunn av manglende kvalifikasjoner er en alvorlig fare for noens sikkerhet, skriver legene i varselet.

Det kommer også sterke beskyldninger om korrupsjon eller annen økonomisk kriminalitet, men uten noen konkrete eksempler på at dette har foregått ved ledelsen eller ved legesenteret.

– Vi varsler ikke for å lage dårlig arbeidsklima. Vi ønsker kun at det skal fungere på en forsvarlig måte framover både for våre kollegaer og pasienter. Vi ønsker å ha et godt og profesjonelt samarbeid med kommuneledelsen framover, men kritikkverdige forhold bør tas på alvor, skriver legene.

– Kommer ingen vei

Fastlege ved Nysethvegen legekonsultasjonssenter, Uy Bach var en av personene som sto bak varselet.

Han har fått lese svaret fra kommunedirektør Fauchald, men opplever i denne saken at varslene ikke har blitt hørt.

Man kommer ikke akkurat noen vei. Vi blir nødt til å treke oss tilbake og revurdere framtiden vår i Vestre Toten kommune. Jeg har blitt veldig glad i pasientene og er meget rørt av all den støtten de har gitt.

Vestre Toten har tidligere vært i hardt vær da Statsforvalteren og et farmasøytisk tilsyn avdekket alvorlige feil og lovbrudd i hjemmetjenestens medisinhåndtering overfor innbyggerne.

Bach trekker fram at tidligere partimestor i Frp, Carl I. Hagen, den gang anmeldte kommuneoppene i Vestre Toten, uten at det kom noen endring av det.

Jeg vil si det er lite et par små fastleger og innbyggere får gjort, da det ikke kom noe særlig effekt ut av forsøket fra Frp, sier Bach.

Han opplyser til OA/Toten Idag at han nå vurderer annet arbeid.

Artikkel OA 02.05.2025

Marte (37) skal lede nytt stort barnevern: – Jeg er veldig motivert

MOTIVERT: – Jeg er veldig motivert for å gå inn i lederrollen i det nye barnevernet, sier Marte Wika Langvatn. Foto: SÆMUND MOSHAGEN

02.05.25 12:38

[Sæmund Moshagen](#)

Det blir et felles, interkommunalt barnevern på Toten fra januar 2026.

– Vi har lenge samarbeidet om mye. Vi har noen felles utfordringer, som å dekke opp all nødvendig kompetanse og ledige stillinger. Nå er vi klare for å ta steget fullt ut, og etablere en felles interkommunal tjeneste. Det vil gjøre barnevernet i våre to kommuner mer robust.

Onsdag ble det også klart at det er hun som skal lede det nye, sammenslåtte Toten barnevern. Hun legger ikke skjul på at hun tidlig signaliserte stor motivasjon for å gå inn i den rollen.

– Jeg liker utfordringer og utvikling, og er glad for muligheten til å lede etableringen av det nye barnevernet, sier hun.

Vertskommune

Kommunestyrene i Østre Toten og Vestre Toten vedtok for en tid tilbake å slå sammen barnevernstjenestene sine til et felles barnevern fra januar 2026. De følger dermed etter i samme retning som Gjøvik og Land-kommunene, som for flere år siden etablerte Gjøvik og Land barnevern, med Gjøvik som vertskommune.

Østre Toten blir vertskommune for det nye barnevernet på Toten. Dette løses formelt med en virksomhetsoverdragelse av barnevernstjenesten i Vestre Toten til Østre Toten.

– Alle ansatte følger med i virksomhetsoverdragelsen. Etter intern utlysing jobbes det nå med organisering av ledelse og team i det nye barnevernet. Vi håper å være langt kommet med dette innen det skal avholdes et møte med alle ansatte i dagens to tjenester 6. mai, sier Anne Grethe Hole-Stenerud, kommunalsjef oppvekst og velferd i Østre Toten.

Rydder plass i rådhuset

Selv om det nye barnevernet etableres fra januar 2026, vil det ta noe mer tid før den fysiske samlokaliseringen kan gjennomføres. Vertskommunen må først rydde plass i rådhuset på Lena.

– Den fysiske gjennomføringen henger sammen med flere endringer som er på gang. Helsestasjonstjenesten vår og Nav-kontoret, som begge holder til i rådhuset, skal flytte til nye lokaler i Silogata på Lena. Lokalene i Silogata må først klargjøres, og når Nav-kontoret og helsestasjonen flytter skal vi gjøre ombyggingsarbeider i rådhuset, opplyser kommunedirektør Ole Magnus Stensrud.

– Positiv prosess

Marte Wika Langvatn, såvel som kommunedirektørene Bjørn Fauchald i Vestre Toten og Ole Magnus Stensrud i Østre Toten, sier prosessen med å slå sammen de to barnevernene har vært positiv og blitt ønsket velkommen av alle involverte.

Annonse

– Dette er noe vi vil, og jobber sammen om å etablere. Den nye og større enheten vil gi barneverntjenesten et stort løft. Gevinstene vil blant annet være større fagmiljø, bedre kvalitet på tjenester, og håp om mindre turnover og lettere med rekruttering, sier Wika Langvatn.

Tidligere forsøk

Denne indre viljen til å slå sammen barnevernene på Toten står i kontrast til to tidligere forsøk på å gjøre det samme. Begge gangene strandet forsøket på motstand blant de ansatte i ett av barnevernene.

Ved en anledning ønsket ikke de ansatte i barnevernet i Østre Toten sammenslåing, fordi de mente det sto bedre til i sitt eget barnevern enn i nabokommunens. Ved den andre anledningen var det motsatt.

– Det stemmer. Denne gangen oppleves det at viljen til å gjennomføre dette kommer innenfra. KS-konsulent bisto i starten av prosessen, og la fram noen alternativer og anbefalinger. Disse har det vært enighet om å følge videre, sier Bjørn Fauchald, kommunedirektør i Vestre Toten.

KS-konsulent skal bistå kommunene også i gjennomføringen av sammenslåingen.

Bosatt i Gjøvik

Marte Wika Langvatn er 37 år. Hun er bosatt i Gjøvik i med samboer og to barn på ett og fire år. Hun har vært ansatt i barnevernet i Østre Toten siden 2011, hvorav de siste tre og et halvt årene som leder.

– Jeg var ferdig utdannet barnevernpedagog i 2010, og flyttet til Gjøvik året etter for jobb ved mottaket for enslige mindreårige asylsøkere på Øverby. Høsten samme år søkte jeg og fikk jobb i barnevernet i Østre Toten. Der har jeg blitt værende fordi jeg har trivdes godt med jobben og oppgavene, sier hun.

– Hva er det som gjør at du er så glad i barneverntjenesten?

– Det er aldri en kjedelig dag, og arbeidsoppgavene er varierte til beste for barn og ungdom som trenger oss. Jeg liker også samarbeidet på tvers av fagområder i oppvekstsektoren, også det til det beste for dem som trenger oss, sier hun.

Tilstandsrapport

Barnevernet i Østre Toten la i kommunestyret sist uke fram tilstandsrapport for 2024.

Her framgår blant annet at barnevernreformen og ny barnevernlov har tilført tjenesten nye oppgaver og krav som oppleves som krevende å håndtere. Deriblant økt krav til dokumentasjon og oppfølging på fosterhjemsområdet.

I tillegg nevnes økte krav og forventinger til kommunens tiltaksapparat, samtidig som det statlige barnevernet (Bufetat, red. anm.) har hatt store utfordringer i 2023 og 2024 med å bistå kommunene med alternative omsorgsbaser for barn som ikke kan bo hjemme.

– I denne situasjonen er det en bekymring at tjenesten erfarer utfordringer med å rekruttere riktig kompetanse, noe som i perioder medfører vakante stillinger. Ved å etablere et interkommunalt barnevern forventes bedre kvalitet på tjenester, mer effektiv ressursbruk og økt mulighet for rekruttering av riktig kompetanse, skriver barnevernleder Marte Wika Langvatn i tilstandsrapporten.

Krever millionbeløp av Vestre Toten for «ødelagt barndom»

Merete Pedersen ble Vestre Totens barnevern sin kasteball. Nå tar hun et oppgjør med fortiden i håp om å komme videre i livet.

Jørgen Pedersen

14.03.25 19:42

– Dette skulle de tatt alvorlig fra dag én. Hvor mye har ikke dette kostet samfunnet?, spør Pedersen.

Merete Pedersen opplevde en barndom preget av å være kasteball i barnevernet.

UNG: Merete Pedersen vokste opp i et turbulent hjem. Nå vil hun sørge for at barnevernet i Vestre Toten ikke kan gjøre samme feil igjen, som hun mener skjedde med henne. Foto: Privat

Statens sivilrettsforvaltning har i ettertid gitt henne medhold i behandlingen av Pedersen.

Nå vil hun gå til sak mot Vestre Toten kommune. Hun vil kreve fem millioner kroner i erstatning grunnet svikt i barnevernet.

Kommunedirektør Bjørn Fauchald i Vestre Toten sier at de ikke ønsker å kommentere denne konkrete saken før de har fått gått gjennom den med en advokat.

Kasteball

Mor ønsket ikke leve lenger. Spriten sto fremme på bordet. I helgene møtte Meretes blikk voksne menn hun ikke kjente til fra før.

– Jeg ble en kasteball i barnevernet med omsorgssvikt. Sviktet av det offentlige. Jeg ser nå at kommunen og det offentlige ikke tok de rette avgjørelsene på hva som var best for meg.

I en alder av ni til elleve år måtte hun ta ansvar for sin mor.

Annonse

Lille Merete blir plassert hos venner av moren. Barnevernet fant stadig steder hun kunne være. Til og med hos rektoren på skolen hun gikk på.

En kveld møtte de opp med lille Merete på trappa. Rektoren åpner døra, og blir spurt av barnevernet om hun kan sove hos ham.

Toten Idag har vært i kontakt med rektoren som bekrefter hendelsen ovenfor avisen.

Etter hvert flyttet moren fra kommunen. En periode bor hun i Skien, så i Kristiansand, før de flytter tilbake til Reinsvoll.

Manglende inngripen

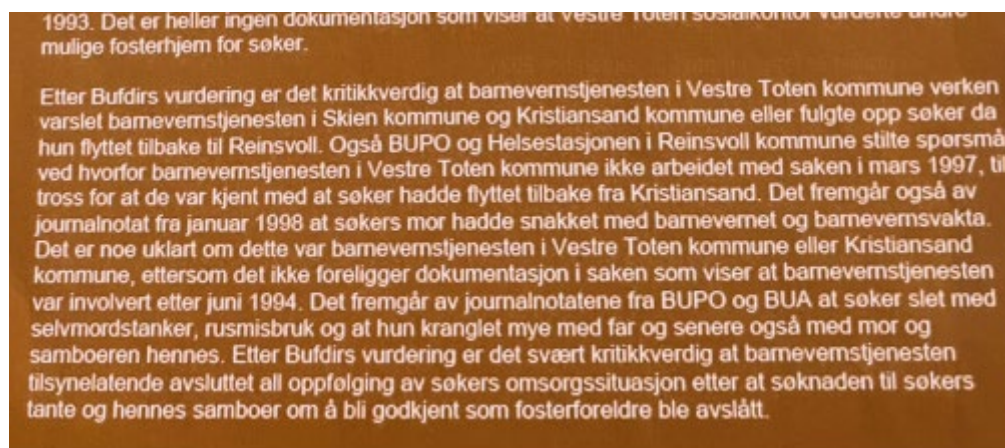
Dette er bare noe av dokumentasjonen som har kommet fram om Merete Pedersens historie.

I dag bor hun i Porsgrunn, har to barn og forsøker å leve et så normalt liv som mulig. Likevel påvirker opplevelsene fra barndommen henne så mye i dag at det hindrer henne i å finne roen hun trenger.

– Livskvaliteten er betydelig redusert. Jeg har i hele mitt voksne liv jobbet for å ikke kjenne på eller føle noe rundt hvordan jeg har hatt det. Det har blitt jobbet over evne i lang tid, forteller hun til Toten Idag.

Det er flere hendelser Pedersen skildrer i forlikskravet til Vestre Toten kommune. På grunn av at flere av de involverte ikke har mulighet til å kommentere forhold som er nevnt, velger Toten Idag og Oppland Arbeideblad ikke å omtale konkrete hendelser.

I Statens sivilrettsforvaltning har Bufdir gjort en vurdering av påstandene til Pedersen om manglende inngripen fra barnevernet i Vestre Toten.

Etter Bufdirs vurdering er det kritikkverdig at barneverntjenesten i Vestre Toten kommune verken varslet barneverntjenesten i Skien kommune og Kristiansand kommune eller fulgte opp søker da hun flyttet tilbake til Reinsvoll. Også BUPO og helsestasjonen i Reinsvoll kommune st

ilte spørsmål ved hvorfor barneverntjenesten i Vestre Toten kommune ikke arbeidet med saken i mars 1997, til tross for at de var kjent med at søker hadde flyttet tilbake til Kristiansand,

Kritikkverdig

Konklusjonen er tydelig: Deres vurdering er at det er kritikkverdig at barnevernstjenesten i Vestre Toten kommune verken varslet barnevernstjenesten i Skien eller Kristiansand kommune om hennes sak, eller fulgte opp da hun flyttet tilbake til Reinsvoll.

I 1997, etter at familien flyttet tilbake til Reinsvoll, reagerer også BUPO og helsetasjonen på Reinsvoll på at barnevernstjenesten i Vestre Toten ikke jobbet med saken hennes, til tross for at de visste at de nå bodde i deres kommune.

Pedersen slet i årene etterpå med selvmordstanker og rusmisbruk. Hun kranglet mye med far, som bodde sammen med hennes søster. Kranglingen fortsatte med mor, og etter hvert hennes nye samboer.

OPPGJØR: Merete Pedersen bor i dag i Porsgrunn. Hun tar nå et oppgjør med Vestre Toten barnevern, for nettopp at slik omsorgssvikt hun opplevde, aldri skal skje igjen med noen andre. Foto: Andreas Bjerløv Karslen/ Porsgrunns Dagblad

Samtidig søkte hennes tante om omsorgen for henne uten hell. Likevel bor Merete hos dem, tross avslaget.

Til sammen bodde Merete sporadisk hos mor, far, tante og onkel, samt korte opphold hos en venn av moren og den nevnte rektoren ved skolen hennes.

Sosialkontoret i Vestre Toten påpeker flere ganger at situasjonen hennes er uholdbar, hvor hun mangler stabile eller nære omsorgspersoner.

Tas på alvor

Pedersen bekrefter til Toten Idag og Oppland Arbeiderblad at hun har sendt et oppreisningskrav til Vestre Toten kommune.

I forlikskravet, som avisen har fått innsyn i, anslår Pedersen sitt samlede økonomiske tap, inkludert tapt arbeidsinntekt og pensjon, til nærmere 27,5 millioner kroner. Altså et betydelig større beløp enn hun vil kreve fra kommunen.

Kommunedirektør Bjørn Fauchald sier at de tar saken på alvor, men har ingen ytterligere kommentarer til saken utover dette.

– Vi ønsker ikke å komme med noen kommentar før saken er gjennomgått internt og sammen med advokat, sier Fauchald til Toten Idag.

Hunton har ansatt ny produksjonsdirektør

Bred erfaring fra treindustri og industriell bygging er verdifullt når Lars Brede Aandstad nå skal styrke produksjonen hos Hunton i takt med selskapets vekst- og bærekraftsstrategi. Aandstad er ny produksjonsdirektør i Hunton. Han startet i stillingen 1. april, og har over 20 års ledererfaring fra ulike datterselskaper i Moelven-konsernet.

– Aandstads tunge erfaring fra treindustri, og senest i fra prefab-virksomhet i Bano-gruppen, gir oss en viktig

forsterkning i arbeidet med å utvikle produksjonen i tråd med vår vekststrategi. Hans bakgrunn er spesielt relevant for å styrke satsingen på Huntons komplette produktportefølje, sier Arne Jebsen, administrerende direktør i Hunton.

Aandstad er utdannet master i økonomi og ressursforvaltning fra NMBU og bor på Hamar. Hunton har de siste årene investert betydelig i fabrikkene på Gjøvik og Skjervan for å møte økende etterspørsel etter

bærekraftige byggematerialer. Lars Brede Aandstad får ansvar for å videreutvikle produksjonsmiljøene.

– Hunton kombinerer lokal produksjon med en tydelig bærekraftsstrategi. Det er inspirerende å komme til en virksomhet som satser på fremtidsrettede løsninger, og jeg ser frem til å bidra til fortsatt positiv utvikling, sier Aandstad.

Kommunene sammen om helt nytt senter

Ferdig ombygd skal kompetansesenteret benytte seg av andre og tredje etasje på Sagatunet. I Nybygget får senteret tre etasjer. (Skisse: Norconsult)

Vestre Toten kommune blir vertskap for den nye interkommunale voksenopplæringen og flyktningsetjenesten i Gjøvik, Vestre Toten og Østre Toten. Alle disse tjenestene i det som blir Gjøvik – Toten kompetansesenter blir samlet på Raufoss.

Torbjørn Auvåg
torbjorn@gjoviks-blad.no

Til høsten blir det byggestart.

– Dette er noe vi ser frem til, sier voksenopplæringssjef Per Olav Strande i Vestre Toten.

Han er prosjektleder og ansatt som leder for vertskapskommunesamarbeidet.

Prosessten med å samle voksenopplæringen og flyktningsetjenesten for de tre kommunene startet opp allerede før koronaen.

Samle kompetansen

– Vi så at flyktningsstrømmen gikk betydelig ned og ønsket å beholde kompetansen og gi en så god ordning som mulig for deltakerne. Deltakere er i hovedsak flyktninger, arbeidsinnvandrere og andre voksne som har behov for norskopplæring. I tillegg tilbyr vi grunnskoleopplæring for voksne, samt individuell tilrettelagt opplæring. Flyktningsetjenesten koordinerer alt arbeidet med bosetting og oppfølging av flyktninger, sier Strande.

Så kom krigen i Ukraina og det ble et oppsving i antall delta-

kere igjen.

– Vi bestemte oss for å fortsette planleggingen. Vi ser at antall deltakere svinger hele tida. Vi fikk nøytrale øyne til å se på hvor det kunne passe best å samle oss. Ingen av kommunene hadde ledige lokaler, sier Strande om planleggingsprosessen.

Sagatunet med nytt tilbygg

Gjennom prosessen ble Raufoss landet som det beste alternativet.

– Vi startet da en ny prosess internt i kommunen etter at Vestre Toten ble valgt som vertskapskommune. Det endte til slutt med plassering på Sagatunet på Raufoss. Her skal vi renovere eksisterende bygg, samt bygge et nytt tilbygg, opplyser Strande.

Norconsult bistår i prosessen med planlegging av rehabilitering og tilbygg på Sagatunet. I fremdriftsplanen er det lagt

Per Olav Strande har fått ansvaret for å samle voksenopplæringen og flyktningsetjenesten for Gjøvik, Vestre Toten og Østre Toten.

opp til en parallell prosess der eksisterende bygg rehabiliteres samtidig som nytt bygg settes opp. Det betyr at de som i dag er brukere av andre og tredje etasje på Sagatunet, må inn i midlertidige lokaler under byggeprosessen.

– Dagens voksenopplæring må inn i midlertidige lokaler. Dette er en prosess det jobbes med nå, sier Strande.

Innflytting i 2027

Etter planen skal riving av

eksisterende bygg og oppføring av nytt bygg starte opp i løpet av høsten i år.

– Målet vårt er å få ut anbuds-dokumentene så fort som mulig. Selve byggestarten kan bli noe forsinket, men innflyttingsdatoen i januar 2027 holder vi fast på. Vi bygger for egen regning. Finansiering blir blant annet betalt med husleie fra Østre Toten og Gjøvik, opplyser Strande.

Ferdig ombygd skal kompetansesenteret benytte seg av an-

dre og tredje etasje på Sagatunet. I nybygget får senteret tre etasjer. Med ombygging og tilbygg vil det nye kompetansesenteret ha plass til nesten 300 deltakere. Per i dag har de tre kommunene rundt 70 ansatte som jobber med voksenopplæring og flyktningsetjenesten.

– Vi har hatt noen felles samlinger med alle ansatte. Vi er en bra gjeng. Det ligger en forventning hos oss om at dette skal bli noe ordentlig bra, avslutter Strande.

Etter planen skal riving av eksisterende bygg og oppføring av nytt bygg starte opp i løpet av høsten i år. – Målet vårt er å få ut anbuds-dokumentene så fort som mulig, opplyser Strande.

Stort utvalg i innvendig panel

Fallende lengder kr 299 pr m²
Precut 2,4 m kr 329 pr m²

19x148 d.fals utv.,
grunnet kr 25 pr m

Vi har på lager paneler i sprekk, slett og skygge i fargene shabby, saltgrå, steingrå, saltbrun og hvit 2%

Eina Almenning
611 59 450
post@einaalmenning.no
www.einaalmenning.no

Stort utvalg utvendig panel på lager!

Innlegg sendes til debatt@kommunal-rapport.no. Legg ved portrettbilde.

Innleggene kan bli publisert både i ukeavisa og på kommunal-rapport.no/debatt
Lengde på innlegg er maks 700 ord

**Les flere meninger
på kommunal-rapport.no/debatt**

Slik bør kommunale ledere bry seg om anskaffelser

Å bry seg om anskaffelser er noe av det **SMARTESTE** kommuneledelsen gjør i møte med knapphet på både hoder, hender, penger og behovet for grønn omstilling.

Nærmere halvparten av Kommune-Norges budsjetter går til kjøp av varer og tjenester. *Måten* kommunene jobber med offentlige anskaffelser på, har åpenbart mye å si for evnen til å levere tjenester og for å nå overordnede samfunns-mål som grønn omstilling og et ansvarlig arbeidsliv.

For kommunedirektøren og hens ledergruppe kan anskaffelser likevel framstå som en svart boks. Budsjettet definerer jo hva man skal få gjort, så kan ikke innkjøpsansvarlige «bare fikse» entreprenører til vann og avløp, biler til hjemmetjenesten og vikarer til sykehjemmet?

Problemet er at da får kommunen mindre verdi ut av pengene enn den kunne fått. Det er som om dirigenten bare lot fiolinistene spille i et intermezzo under framføringen av en symfoni.

Spørsmålet er *hvordan* de kommunale dirigentene kan innlemme innkjøpsarbeidet i den kommunale symfonien? Det finnes jo ikke noe detaljert partitur for å drive norske kommuner.

For å svare på det vil vi trekke fram vår eksempelbank for bærekraftige og innovative anskaffelser. Den har nå 60 eksempler på godt arbeid med anskaffelser, hovedsakelig i kommunal sektor. Eksempelene peker særlig mot to grep gode ledere gjør.

For det første evner gode ledere å se hver anskaffelse som én brikke i et større system som spiller sammen for å nå kommunens mål. For eksempel ser vi at kommunene som er best på å fremme ombruk og reparasjonstjenester, ofte involverer arbeidsinkluderingsbedrifter - kommunens egne eller andre - i anskaffelser.

Det er ofte kostnadseffektivt, men vel så viktig er det at det bekjemper utenforskap - kanskje vår største ressursløsning.

Mange av de smarteste anskaffelsene redefinerer hvordan kommunens behov skal møtes. Det krever i sin tur endringer i hvordan hele organisasjonen jobber, som når kommuner går fra å lease biler til å kjøpe «bil-som-tjeneste», skriver Eivind Hoff-Elimari.

ILLUSTRASJONSFOTO: BRITT GLOSVIK

Mange av de smarteste anskaffelsene redefinerer hvordan kommunens behov skal møtes. Det krever i sin tur endringer i hvordan hele organisasjonen jobber, som når Ålesund og Bodø nå går fra å lease biler til å kjøpe «bil-som-tjeneste».

Leverandøren garanterer da tilgjengelighet av biler basert på forhåndsbestilling, og ordningen gir insentiver til alle parter for å bruke biler på en mest mulig ressurseffektiv måte.

Endringen tar oppgaver fra kommunens medarbeidere, samtidig som den

” Gode ledere evner å se hver anskaffelse som én brikke i et større system som spiller sammen for å nå kommunens mål.

bare gir gevinster hvis kommunen driver effektiv internfakturerings, håndhever tydelige regler for kjøregodtgjørelse og nedskalierer eget bilverksted.

Den andre måten gode kommunale ledere integrerer anskaffelsesarbeidet med resten av virksomheten på, er ved å optimalisere samhandlingen mellom innkjøpsansvarlige og

resten av organisasjonen.

Innkjøpsrådgivere blir for ofte involvert først når behovseier har bestemt seg for hva hen skal kjøpe. For å få mest mulig verdi ut av pengene, må innkjøpsrådgivere kobles på tidligere.

I Bodø møter hver kommunalsjef «sin» kontaktperson i innkjøpsavdelingen hver fjerde til sjette uke. Slik sees anskaffelser i sammenheng med hverandre. I stedet for å kjøpe nytt på rammeavtaler straks man mangler noe, finner man grønnere og billigere måter å dekke

behovene på.

Kontraktsoppfølging er den andre enden av anskaffelsesløpet som de fleste har mye å tjene på å styrke. Igjen er integrering av innkjøpsfunksjonen med resten av organisasjonen avgjørende.

Her har kommunale ledere ansvar for å sørge for gode digitale verktøy. For eksempel har Bergen kommune tatt i bruk et brukervennlig innkjøpsanalyseverktøy som «snaker» med kommunens økonomi- og kontraktsadministrasjonssystemer. Det gjør at kontraktsforvalterne kan gjennomføre rutinemessige priskontroller og avdekker mer feilfakturer.

Slike kontroller gir oftest forbausende stor avkastning. Samtidig er verdien av digitale verktøy proporsjonal med dataene som går inn i systemet. Derfor krever Bergen nå kontrakts- og artikkelnummer på fakturaer. Dermed kan priskontroller og detaljerte forbruksanalyser automatiseres. Et slikt system kan ikke komme på plass uten at prosessen er eid og forstøtt av kommunens øverste ledelse.

Når kommuneøkonomien er trang, er det fristende å se på innkjøpsrådgivere som en ren utgiftspost som står laglig til for hogg. Det er å spare seg til fant.

For å få mest mulig ut av innkjøpskronene må politisk og administrativ ledelse gjøre mer enn å verne knappe stillingsbrøker. De må opptre som gode dirigenter der innkjøpsarbeidets fioliner får samspille med resten av orkesteret gjennom hele den kommunale symfonien.

Eivind Hoff-Elimari

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ)

SAK NR. 44/2025

Vestre Toten kommune

ÅPEN POST

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	02.06.2025	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

(ingen)

FORSLAG TIL VEDTAK:

(evt. vedtak utformes i møtet)

SAKSOPPLYSNINGER:

Etter avtale er saken satt opp på sakskartet med tanke på at kontrollutvalgets medlemmer kan melde inn saker/tema til drøfting. Sakene kan enten meldes på forhånd, eller tas opp i møtet.

Det er ikke meldt inn noen saker på forhånd til dette møtet.